

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szobotica, 1927. VASARNAP, november 13.

316. szám

Telefon: Kladohivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52, 370.
Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladohivatal és könyvostály, Szobotica
Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

A jugoszláv-francia szerződés

A jugoszláv-francia szerződés megkötése áll most az ország érdeklődésének homlokterében. Maga a szerződés semmi olyat nem tartalmaz, ami a két állam közt eddig fennállott viszonyt kiszélesítene, mégis tagadhatatlan, hogy Marinkovics párisi látogatásának eredménye fordulópontot jelent az ország külpolitikájában.

Az SHS. királyság megalakulása óta a békeakarát és a külföldi államokhoz való őszinte barátság külpolitikáját követte és ez a szellem érvényesül a jugoszláv-francia szerződésben is. Az irányelvek változatlanlansága ellenére is a szerződés aláírásának ténye élénken foglalkoztatja a közvéleményt, mert ezuttal először dokumentálódik ünnepélyesen, hogy alaptalan az az állítás, mintha az ország külpolitikailag izolált helyzetben volna. Az olasz-albani paktummal kapcsolatban támadt jugoszláv-olasz feszültség és a macedón komité merénylet politikája által felkavart izgalom alkalmából gyakran lehetett hallani arról a gyűrűről, amelyet az SHS. királyság köré akarnak vonni és arról az elszigeteltségről, amellyel külpolitikánk káros aktivitásának hiánya fenyeget. Franciaországgal akkor is a legmelegebb barátságban élünk, de ez nem jutott kifejezésre azzal a diplomáciai hangsúllyal, amelyre egy-egy adott külpolitikai konstellációban szükség lehet. Ebből a szempontból van nagy jelentősége a jugoszláv-francia szerződésnek, amely demonstrálja, hogy a béke érdekeinek megóvásában Franciaország mellettünk van s ezzel elszigeteltségünk látszatát végérvényesen eloszlatja.

Ugy Briand, mint Marinkovics közismert külpolitikai koncepciója s a népszövetségi eszmébe vetett hite kizárja azt a lehetőséget, hogy a most megkötött szerződésnek bármely állam ellen irányuló éle legyen. A szerződést a kölcsönös ratifikálás után lajstromozni fogják a Népszövetségnél, utána pedig nyilvánosságra hozzák a szövegét — mint Briand mondja — annak bizonyítására céljából, hogy a két állam ellen bizonyos oldalról intézett támadások hamisak és irányzatok. Addig is a francia külügyminiszter kijelenti, hogy a szerződés célja a béke és a békeszerződés által teremtett helyzet biztosítása a Népszövetség szellemében. A szerződésnek Briand szerint nemcsak nincs semmiféle agresszív jellege, hanem módot nyújt más államok csatlakozására is.

Marinkovics a maga részéről Briand nyilatkozatát azzal egészíti ki, hogy hazautazása közben valószínűleg ki fog szállni Rómában, mert hasonló szerződést akar kötni Mussolinival is. Ugyancsak kész Marinkovics barátsági szerződést kötni Bulgáriával is, hogy ezzel megkezdődjék a balkáni államok Locarnó-jának kiépítése, aminek a tervét Briand olyan optimisztikusan ítéli meg.

Azt az egyetértést, amely a két

ország külügyminiszterét a béke védelmében összekapcsolja, az olasz sajtó természetesen Franciaország olaszellenes politikájának tulajdonítja. Az egyik olasz lap szerint Franciaország azért sietett aláírni a jugoszláv-francia szerződést, mert a kisanatant konzolidációja csak úgy lehetséges, ha az SHS. királyság

nemzetközi helyzete megszilárdul. Ez a szemfényezésnek szánt érv azonban semmi más nem mond, csak azt, hogy Franciaország az SHS. királyság külpolitikájának jogos célkitűzéseit támogatja, ami nem helyezhető vádként az európai érdekek távlatába. Marinkovics mindent el akar követni, hogy Olaszország-

gal harmonikus szomszédi viszonyt teremtsen. Erre vall a francia sajtónak adott közlése is, amelyben azt a reményét nyilvánítja, hogy sikerül Mussolinival megegyeznie. A jugoszláv-francia szerződés értéke épen abban rejlik, hogy az ilyen törekvést megfelelő külpolitikai fedezettel teszi nyomatékosá.

A francia-jugoszláv szerződés a békemű újabb oszlopa

A francia sajtó a szerződés aláírásának jelentőségéről — Németországban célt tévesztett az olasz felkínálkozás és a német politikai körök rokon-szenveznek Jugoszláviával

A szerződés állást foglal mindennemű háboru ellen

Párisból jelentik: Francia politikai körökben óriási jelentőséget tulajdonítanak a francia-jugoszláv szerződésnek.

A francia-jugoszláv barátsági és döntőbírósi szerződést Briand és Marinkovics miniszterek péntek este hét órakor írták alá ünnepélyes külsőségek között.

A sajtónak a szerződés aláírásához fűzött kommentárjai meglehetősen szűkszavúak és a lapok többnyire csak a hivatalos álláspontot ismételik, amelyet Briand külügyminiszter már többször pontosan leszögezett. A legtöbb reggeli lap információt közöl arról a hatásról, amit a francia-jugoszláv szerződés aláírása Berlinben keltett. Az információk szerint

Németországban teljesen eltévesztették hatásukat az olasz sajtó kommentárjai, amelyek a francia-jugoszláv szövetség ellensúlyozására egész nyíltan kifejezésre juttatták az olasz-német közeledés vágyát. Hivatalos német politikai körökben Mussolini politikáját élesen elítélik,

annál is inkább, mert a déltiroli németek üldözése folytán őszinte német-olasz közeledésről úgy sem lehet szó.

Berlinben a francia-jugoszláv szerződést a békemű újabb oszlopának tartják

és annak létrejöttét ilyen szempontból ítélik meg.

Sauerwein a szerződés előzményeiről

A *Matin*-ben Sauerwein megelégedéssel állapítja meg, hogy Németország nem érzi magát veszélyeztetve a francia-jugoszláv szerződés által, ami pedig azt az aggodalmat illeti, hogy a szerződés éle Olaszország ellen irányul, Sauerwein kiemeli, hogy

tulajdonképpen Olaszország kezdeményezte ezt a szerződést.

1923. utolsó heteiben, amidőn Olaszországnak konfliktusa támadt Fiume miatt. Akkor sikerült elsimítani az ellentéteket olyképen, hogy Jugoszlávia és Olaszország között komolyan szó volt egy jószomszédi és semlegeségi szerződésről, amelyhez az olasz kormány mint

harmadik aláíró Franciaországot igyekezett megnyerni. Időközben megindultak a tárgyalások Beograd és Páris között, amelyeket Olaszország olyan módon akart megakadályozni, hogy Beogradnak forma szerint katonai szövetséget ajánlott fel. A jugoszláv kormány tisztán látta a helyzetet, hogy ebben az esetben Páris és Róma között választani kell, holott mind a kettővel szeretett volna megegyezni.

Franciaország csak azért halogatta a mostani szerződés aláírását, hogy Olaszországnak időt adjon a megfontolásra és Mussolini számára most is jó az alkalom, ha csakugyan egyezményre akar jutni Jugoszláviával a francia-jugoszláv szerződés mintájára.

Ha sikerül a Balkánon Franciaország és Olaszország kezesége mellett a békét biztosítani — fejezi be cikkét Sauerwein — az erősen hozzájárulna a béke fenntartásához.

A francia-jugoszláv szerződés tartalma

A *Journal* értesülése szerint a francia-jugoszláv szerződés két részből áll, barátsági és döntőbírósi szerződésből. A barátsági szerződés tíz szakaszt foglal magában, amelyekben

az aláíró felek kötelezik magukat, hogy semmi körülmények között sem viselnek háborút,

kivéve a következő három esetet:

1. Ha jogtalan támadás ellen kell védekezni.
2. Ha a Népszövetség statutum 16. szakasza alapján jogukban áll a hadizenet
3. Ha a Népszövetség szövege fel őket a népszövetségi okmány tizenötödik szakasza értelmében fegyveres megtorló rendszabályokra olyan államokkal szemben, amelyek vonakodnak elismerni a Népszövetség valamely döntésének jogerejét.

A döntőbírósi szerződés két részből áll. Az első rész általános határozmányokat tartalmaz azoknak a viás kérdéseknek rendezésére, amelyek a szerződés aláírása előtt merültek fel, míg a második rész a jövőben felmerülhető békés uton való rendezésének módját állapítja meg. E szerint mindkét állam egy-egy képviselőt delegál a háromtagú semleges

döntőbírósi mellé. A döntőbírósi elnöke az egyik semleges delegátus lesz. Mindazokat a konfliktusokat, amelyek diplomáciai uton, vagy a hágai törvényszék útján nem intézhetők el, ez a végső döntőbizottság rendezi.

»A szerződés újabb Locarno kiindulópontja«

A *Journal*, valamint a *Petit Partesen*, *Oeuvre* és az *Homme Libre* elismeri a szerződés pacifista szellemét és ezek a lapok idézik Briand szavait, amelyek szerint

»francia-jugoszláv szerződés új Locarno kiindulópontja.«

Az *Oeuvre* reméli, hogy a szerződést olasz-jugoszláv szerződés fogja követni, mert a most megkötött francia-jugoszláv szerződés minden jószándéknak tárt kaput nyit.

A *Quotidien* kiemeli, hogy a szerződés mint Briand minden műve, alapjában

békés szellemű és nem irányul senki ellen

Mussolini imperializmusa azonban mégis könnyen háborus izgatásra használhatja fel. A *Volonté* arra mutat rá, hogy a német sajtó ez alkalommal olyan álláspontot foglal el, amely Jugoszláviával rokon-szenvez és ez kedvező a békére.

Marinkovics külügyminiszter párisi nyilatkozata

Marinkovics Voja külügyminiszter Párisban fogadta a francia és külföldi újságírókat és kijelentette, hogy

»ugy neki, mint Briandnak az a kívánsága, hogy hasonló szerződést kössenek Olaszországgal is.«

— Briand ur — mondotta Marinkovics Voja — minden kérdésben teljesen egyetértünk és különösen abban, hogy

a Balkánon is megegyezést kell létrehozni, amelynek balkáni Locarno jellege volna.

Ez azzal kezdődik, ha sikerül létrehozni a jugoszláv-bolgár szerződést.

Marinkovics végül kijelentette, hogy a szerződés aláírása azért később, mert Jugoszlávia figyelembe kívánta venni a Népszövetséggel szemben bizonyos udvariassági szempontokat.

Briand nyilatkozata a jugoszláv újságíróknak

A szerződés aláírása alkalmából Briand külügyminiszter nyilatkozott a jugoszláv

ujsgírónak. Arra a kérdésre, miért húzódt el ilyen sokáig a paktum aláírása, Briand ezt mondotta:

— Szélesebb alapot akartunk neki adni, hármasszövetséget akartunk kötni Olaszországgal, a viszonyok azonban ezt sajnos nem engedték meg. Mégsem vesztették el a reményt, hogy szövetségünk bővíül.

nyílt ajtót hagytunk mindenki számára, aki jó szándékkal közeledik hozzánk.

A szerződés valóságos képmása Locarnónak, a tiszta békeszeretet látja át minden sorát.

Az újságírók kérdésére, hogy megfelelnek-e a valóságnak azok a hírek, hogy nemsokára Görögország is csatlakozik ehhez a szövetséghez, Briand annyit válaszolt csupán:

— Aki sokat markol, keveset fog!

A beszélgetésnél jelenlevő Marinkovics dr. élenken helyeselte Briand nyilatkozatát, de az újságíróknak arra a kérdésére, utazik-e most Rómába, vagy Londonba, nem akart felelni.

Négyszeres gyilkosságért halálra ítélték egy szkopljei csendőrt

Meggilkolta menyasszonyát és ennek udvarlóját

Szkopljéból jelentik: A szkopljei bíróság halálraítélte Sztankovics Blagoje csendőrkáplárt, aki a múlt év decemberében meggilkolta menyasszonyát, Nikolic Déléát, továbbá Sztankovics Boriszav szabómestert, Todorovics Milos kantinost és annak leányát, Cvetát.

A vádlott a tárgyaláson elmondotta, hogy menyasszonyát az anyja egyedül hagyta Szkopljében s amikor ő látogatónak ment hozzá, látta bemenni a lakásba a kantinost és a szabót. Visszatért a kaszárnyába, töltött puskát és szuronyt vett magához. A kantinosékhöz futott, ahol kérdőre vonta Todorovicsot, miért akarja lebeszélni Nikolic Dénéát arról, hogy feleségül menjen hozzá. A kantinos gyalázó kifejezést használt a leányra vonatkozólag, mire ő dühében föbelépett a kantinost, majd összeszúrta annak leányát. Ezután a menyasszonyhoz sietett, ott találta Sztankovics szabót. Szó nélkül lelőtte. Menyasszonya az ágyon sírdogált és anyját emlegette, amiért az magára hagyta. A csendőrkáplár kérdést intézett menyasszonyához, de feleletet nem kapott, mire lerántotta szuronyát és összeszúrta a menyasszonyát. Kiment ezután az utcára és revolveréből többször a levegőbe lőtt, hogy a rendőrség figyelmét felhívja. Majd visszatért a kaszárnyába, ahol társaival nagy mulatozást csapott, két liter erős pálinkát ittak meg.

A halálos ítéletet Sztankovics Blagoje nyugodtan fogadta. Védője felelősséget jelentett be arra hivatkozva, hogy a gyilkos nem előre megfontolt szándékkal, hanem erős felindulásban követte el borzalmas tettet.

Becsületstörő imádság

Plakátokon megengedték ki a sztálini nizzai esperest

Ez év augusztus 18-án Sztarakaniszán egész különös tartalmu plakátforma nyomtatványt ragasztottak ki. A nyomtatvány címe a következő volt: »Tiszteltendő Petrovics Jelta, sztarkanizsai esperes imája«. A meglehetősen hosszú »ima« csak a formája szerint látszott imának, de valóságban súlyos vádakat tartalmazott a nevezett esperes ellen. Többek között ezt is tartalmazta a »ima«: »A Te nevedben végeztetett erőfeszítésem eredménye az, hogy addig küzdöttem, amíg ki nem dobattam az utcára Pánics polgármestert, Vukov kapitányt, Szavics adófőnököt és Palmár katonai tanácsnokot«. Egy másik helyen azt mondja az »ima«: »Óh Istenem, találd meg az 40 százalékos kamatra kiadottam«. Elmondja azután az »ima«, hogy az imádkozó esperes kártyázott, vesztett, ebből verekedés lett és őt meghempergették. Erre ezt jegyzi meg az »ima«: »Szerencse, hogy egy magyar vendéglős...«

Mindezekért a sértő kitételekért a szubotical államügyészség eljárást indított közhivatalnok megsértése címén a plakát írója ellen és a nyomozat során kiderítették, hogy azt Bogics-Dragic sztarkanizsai iskolaigazgató írta.

Szombaton tárgyalta ezt az ügyet a szubotical törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök büntető tanácsa.

Az elnök a tárgyalás megnyitása után ismertette az inkriminált imát és meg-

kérdezte vádlottól, hogy vajon ő írta-e azt.

A vádlott elismerte, hogy az »imának« ő a szerzője és azért vállalja a felelősséget. Egyben okmányokat terjesztett be, amelyekkel bizonyította, hogy mindaz, amit írt, igaz. Kérte a bíróságot, hogy rendelje el a valódiság bizonyítását.

A bíróság helyt adott ezen kérelmének. A tárgyalást félbeszakította. Az új tárgyalás határnapja egyelőre még nincs kitűzve.

Pusztit az árviz Németországban és Olaszországban

Szökőár pusztított az olasz Rivierán

Milánóból jelentik: Az árvizkatasztrófa egész Felsőolaszországban egyre nagyobb arányokat ölt, nagy károkat okoz.

Brescia tartományban az Oglio folyó több helyen kilépett medréből és négy falut elöntött.

Több gyárban meg kellett szüntetni az üzemet. A turati fonógyárban méter magasságban áll a víz és a gépterem teljesen tönkre ment. Darfo ipartelepén is több gyárban meg kellett szüntetni az üzemet és a munkáslakások közül száz ház beomlásra fenyeget. Az Adige is kilépett medréből és elöntötte az egész síkságot. Vilpranóban a vasuti álmásnak csak a teteje látszik ki az árvizből és itt a vasuti forgalom is megszünt.

vizből és itt a vasuti forgalom is megszünt.

A ligurial Rivierán órlási szökőár pusztított és a tengerár Nerviben az olasz Riviera legszebb fűrdőhelyén idézte elő a legnagyobb pusztítást.

Mint Freiburgból jelentik, Baden tartomány egész területén is árviz pusztított. Dünglingenben és Hucksweiherben szombatra virradó éjjel félreverték a harangokat és felriasztották dímdból a lakosságot, mert az árviz hirtelen veszélyessé vált. A házak, istállók és gazdasági épületek a legrövidebb idő alatt víz alá kerültek. Az árviznek itt egy áldozata van és az anyagi kár igen nagy.

UJ RÓZSA SÁNDOR A SZEGEDI HATÁRBA

Vecsernyés Sándor rablóbandája tartja rettegésben a Szeged-földi tanyák népét

A homok-megye üres sarkán most már vigan szalad a kis vasut. Kurta kocsi-farku mezdony dohog rajta gögösködő nagy sikongással és hízogó-nyájasan a csizmás homoki bennszülöttek iránt. Minden két kilométer után megáll nekik a jegyet is fonn a kocsiban adja, anyai lukkal, hogy egy világvárosi villanyos átszállójegye halálra szégyelhetné magát mellette. A simpár nem sokkal szélesebb, de a tömzsi fiatal gép-bika zakatoló kedve azért a város szivdobbanásait lükte a pusztá alkonyatába. Fölhasogatták a vastag legelőket is, elvitték a fonn horogászó kúrást, az ösztörűt fogait, ki-korhasztotta az idő és a szelmalmok száraz vitorlakkal szinte magukba roskadtan fordítanak hátat a kövér szeleknek. Ritkán akad olyan zsványvéri legény is, aki az éjféle hulló lakodalmakon kihívásképp az asztalra szurja a bicskát, csak azért, mert öregapja beszélt Rózsa Sándorral. A vén betyár emléke fölött is már foszlani kezd a nótás, balladás szemföld. Csupán a tanyai tanítók rémitgetik sorsával a mordályképi csajhos lurkókat. (Ugyan beszélik azt is, hogy az egyik szegedi erdőben még megvan a repedt kergü nyárfa, ahova az ájtatos rablóvezér bevészte nevének a kezdőbetűit. Ha igaz, hogy tudott írni és törődött ennyire az utókorral.)

Ebben a tanyasűrűs, vonatfüsttel üzengető civilizációban aztán igazi meglepetés a Vecsernyés Sándor próbaszerencsése. Vecsernyés megkísérelte mesterséges lélekzéssel föléleszteni az oda-vidéki rablóromantikát. A dolog elég hagyományosan: asszonnyal indult. Vecsernyés Sándor szeged-földi legény a múlt őszön nősiült, elvette egy dorozsmai gazda leányát. A lány szülei azonban kezdetül fogva rossz szemmel nézték a házasságot és a lakzi után is napirenden volt köztük a törzsonkódés. A fiatal vő végtére megunt a folytonos ujjaskodást, egy hevesebb összeszólalkozás alkalmával alaposan elverte a sokat kelleltenkedő apóst, anyóst és elszökötti a háztól. Tavaszkor aztán egy éjszaka eltűnt a fejős jószág az öreg házból. A következő napokban sor került a lovakra is. A szegedi vásáron megtalálták a lovakat, sőt magát Vecsernyés Sándort is látták a sátorok közt, de az ügyes jószágelölő hamar megszűnt vette a bajnak és még idején módját eítette a menekülésnek. Az újdonsült Rózsa Sándor ezután vézérvenyesen és visszavonhatatlanul ráadta fejét a goromba életre. Csak olykor éjjel kanyarog be tükben a telesze ablakán.

mert az asszony még mindig ragaszkodott hozzá. Ilyenkor mindig lába kelt valamnek a ház körül, amint emlegetik, ebben a munkában az asszony is segítségére volt Vecsernyésnek. De aztán lassan ő is elhidegült tőle. A fiatal Vecsernyés menyecskező ember hírében állt mindig, most azonban ennél csunyhább történetekbe is belepottyan az új rablóvezér neve. Kíssor, Rókabögyös, Tüskösor felől olyan híreket hozott a szél, hogy Vecsernyés szívesen rabol szeretne a tanyákon, ha más rabolni való nincs, sokszor még válogatás nélkül korosabb, nem hozzá való személyektől is. Összeharagudtak, az asszony is kiadta utját és Vecsernyés az elmosott nyomokon neki vágott a szegedi erdőnek. Az utolsó kis ezüst horog is elugrott előle, ami a bitangorsból még ki-kicsalogatta néha egy jobb nyugtalanságu éjszakai órára.

Lopás, fosztogatás, betyárosdi attól fogva dilandó műsoron volt a szegedi határban. A csendőrség nyomozott, a fegyveres szőlőcsőzők, tanyai halterek talpon voltak minden éjjel. Nohát Vecsernyés Sándor egy ilyen pusztai csőz házában a padlásán húzódt meg. Hetekig ott tartózkodott az ásó, kanák és egyéb szőlőművelő szerszámok között. Talán még ma is ott van, ha a csőz nem rögtönöz neki tolvajszülő alkalmat azzal, hogy egy nap feleségétől, gyerekektől elmege hazulról, Vecsernyés Sándor éppen pénz szűkében lehetett, eladta a biztos hajlékot. Amikor a mit sem sejtő házigazda eltávozott, kis nyílást csinált a padlalon és egy nyugalomba helyezett szalmahúzó gamó segítségével rendre kihorgászta a szobából az ágyneműt, a székeken heverő ruhákat és a könyvekben értékesíthető tárgyakat. Másnap a Kíssori Magyar-erdőben látták, harmadnap kivonult a csendőrség, de a híres Vecsernyésnek akkor már hiút nyoma volt.

Az éjszakai rablások, büntények száma pedig egyre nőtt a környéken. A hatóságok már több mint egy hónapja vergődnek a garázda rabló kézrekerítésével. Eddig még jelentősebb eredmények nélkül. A járó-kelők olykor találkoznak vele itt-ott az erdőben, jelentést tesznek róla, de mire a hatósági személvék megérkeznek, Vecsernyés már más tájakon kóborol. Legtöbbször látták Tüskösor, Rókabögyös környékén és a Kíssor pusztához közelebb Magyar-erdőben leginkább, arrattól háborgatta a lakosságot, de kelemetlenkedett a pusztá-mérgei és átokházi tanyák népének is. Sőt mondják,

hogy egy-egy kecsgetetőbb váratlan reményében elmerészkedik egész Szeged alá. A jelek sok helyt arra vallanak, hogy Vecsernyés Sándor nem egymaga követi el a büntettek nagyobb részét. A hatóság úgy sejtli, hogy talán egy kisebb rablócsapat vezére az ügyes betyárlegény. Legalább is akadnak olyanok, akik Vecsernyést itt-ott harmadmagával látták.

A múlt hét végén egy éjjel valaki fölgyújtotta Vecsernyés Dorozsmán lakó apósának széna-vontatóit. A tűz átcsapott az istállóra is. A házat valahogy megmentették, de a pajta és az udvaron álló melléképületek leégtek. A tettes nem lehet más, mint Vecsernyés. A szegedi hatóság nyomban huszonnyolc tagu rendőri készütséget küldött a Magyar-erdő átkutatására. Másnap a nyomozást vezető rendőrtiszt kérelmére még hat ember ment Szegedről a gyanus vidékre. Eddig még semmi eredmény. De már utban van a betyár legidősebb ellensége, a hideg. Vörös levelek égnek a fák alatt, az erdő megkopaszkodik és átlátszó lesz. Az első hó aligha fogja mellére szivni a bujkáló Vecsernyés Sándor lába nyomát. (Bj.)

Mozis és pénzügyi tisztviselő

A becskereki Balkán-mozi tulajdonosának nyilatkozata

Becskeréről jelentik: Megirtuk, hogy a becskereki Balkán-mozi ellen a pénzügyigazgatóság eljárást indított, mert tizenhárom jegyen radiózsák nyomait észlelték. A mozitulajdonosok ellen Vukovics Vojin pénzügyi tisztviselő feljelentést tett az ügyvédségen, mert állítólag súlyosan megsértette. Ebben az ügyben Milovanovics Milán, a Balkán-mozi tulajdonosa a következő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket:

— Valamennyi jegyvet, amelyet elkoboztak, aznap kapjuk a pénzügyigazgatóságtól, tehát előbb el nem adhattuk. Unnep volt éppen, amikor nagy a tolongás és így többeknek telefonon megrendelt jegyvet a jegyszedőknél helyeztük el, hogy a látogatóknak ne kelljen a pénztárnál tolongani. Vukovics ur, anélkül, hogy bármit kérdezett volna, odaugrott felkapta a jegyeket, zsebregyűrte és elrohant velük. Ha megkérdezte volna, hogy miféle jegyek ezek, akkor az egész izgalom elmaradt volna.

— Másnap felmentem a pénzügyigazgató helyetteséhez — de nem Vukovics-hoz, akit azelőtt nem is ismertem — és megkértem, hogy a jegyek elkobzása által okozott kárt nekem térítsék meg. Az igazgatóhelyettes ur ezt meg is ígérte. A kár azáltal származott, hogy az elkobzott jegyek a 8 óras előadásra szóltak, de mivel háromnegyed 7 órakor Vukovics ur elkobozta őket, kénytelen voltam új jegyeket kiadni. Az elkobzott jegyeket az igazgatóhelyettes ur jelenlétében átvizsgálták és azok közül csak három jegyen volt radiózsák, a többi minden tekintetben rendben volt. Én magam is csodálkoztam rajta, hogy csak három radiózsákot jegyet találtak és nem többet, mert közismert dolog, hogy a közönség napról-napra tömegesen hozza vissza a jegyvet kicserelelni másik előadásra, vagy mikor már bent ülnek és észrevesznek egy ismerőst, átcserelelik a jegyüket az ismerős melletti helyre. Ilyenkor természetesen kiradiózzuk a jegyről az előző számokat és másokat irunk a helyére, de az államot ezzel meg nem károsítjuk.

— Tény az, hogy igazgató voltam, mikor a pénzügyigazgatósághoz felmentem, de nem az elkobzás miatt, mert abban engem hiba nem terhel, hanem azért, mert aznap háromszor is zaklatták a fináncok a publikumot egy előadás folyamán. Először a rendes ellenőrzés volt, aztán jött a revízió, végül a szuperrevízió. A közönség már egészen ideges volt és egy ur, aki addig mindennapos vendég volt a moziban, a harmadszori zaklatásnál földhöz vágta a jegyvet, eltávozott és azóta nem jött többé a moziba.

— Vukovics urat én nem sértettem meg. Az igazgatóhelyettes ur becsöngette őt én csak pár szót váltottam vele egész nyugodtan. Sértő szót a szájamon ki nem ejtettem. Végül ezuttal köszönetemet fejezem ki a pénzügyigazgatóságnak, mert az eset óta bekébezték a közönségünket és nem zaklatják a folytonos ellenőrzéssel.

NOVISAD, ORBAN-PENSIO

Vízvezeték, mosdik, melegvízfűtés.

TELJES PÉNSÉ 0 70-90 Dinár

Abonenseknek engedély. Telefon 25-36

A belügyminiszter rendelete új irányba tereli a vajdasági községgpolitikai tárgyalásokat

A vajdasági radikális és demokrata képviselők megegyezése alapján a legtöbb képviselőtestületben radikális-demokrata koalíció alakul — Szubotícán bizonytalan a radikálisok és demokraták együttműködése — A becskerekeli petíciók

Sztaribecsejen magyar lesz az előjáróság fele

Vajdasági politikai körökben nagy emóciót keltett a miniszterelnöknek a főispánokhoz intézett körrendelete, amely szerint a kinevezett községi és városi tisztviselők nem szavazhatnak az új községi előjáróságok megválasztásánál. Ez a körülmény

teljes egészében megváltoztatta az eddigi pártközi tárgyalások menetét a képviselőtestületi többség létrehozására, mert a relatív többséggel rendelkező pártok az eddigi tárgyalásoknál mint biztos szavazatokra számítottak azokra a tisztviselőkre, akik hivatalból tagjai a községtanácsnak. A miniszterelnök körrendelete azonban megdöntötte ezt az alapot, amely nagy szerepet játszott a többség összeállításánál. Ugyanakkor új irányt adott a tárgyalásoknak a vajdasági radikális és demokrata képviselők péntek esti egyhangu határozata, amelyben felhívják pártjuk szervezeteit, hogy lehetőleg radikális-demokrata koalícióból állítsák össze a községtanácsok kormányzó többségét

az országos politikai koalíció szellemében. A Vajdaságban a legtöbb helyen a demokraták és a radikálisok együttműködésére eddig különböző okokból nem lehetett számítani, a radikális és demokratapárti országgyűlési képviselők határozata azonban bizonyára közelebb fogja hozni egymáshoz a két kormányzó párt vajdasági szervezeteit.

Ezek a hírtelen beállott új körülmények, mint értesülünk, megváltoztatták a szubotícái pártközi tárgyalásoknak a menetét is, amelyek most egészen más mederben folynak, ámbar szubotícái politikai körökben még most sem számítanak a radikálisok és a demokraták együttműködésére, mert a két helyi szervezet között mélyreható ellentétek vannak.

A Bácsme gyei Napló munkatársa egy előkelő radikális párti politikustól úgy értesült, hogy

Szubotícán legkésőbb szerdán kézen lesz a megegyezés a városi házi többség megalakítására és a legtöbb valószínűség szerint radikális-néppárt-magyar-Radics-iparos-kereskedő-munkás-koncentrációból fog alakulni.

amelynek nyolcvan főnyi többsége lesz a husz tagú ellenzéki szemből.

A szubotícái községpolitikai állásfoglalás ügyében vasárnap két fontos értekezlet lesz. Az egyik a radikális párt kerületi bizottsági ülése, amelyen dr. Miladinovics Radivoi, a kerületi bizottság elnöke fog elnökölni, a másik a horvát párt párti bizottságának ülése, amelyen dr. Vojnić Tunics István listavezető, a párt vezére fog beszámolókat tartani.

Mérő Ignác mandátuma és a szombori Pribicevics-párt

Szomborból jelentik: Mérő Ignácnak a szombori magyar párt elnökének mandátuma ellen, mint jelentették, petíciót adtak be. Grigorijevics Emil dr. a Pribicevics-párt elnöke legutóbb a Bácsme gyei Napló munkatársának kifejtette, hogy a Pribicevics-párt nem adott be petíciót Mérő Ignác mandátuma ellen, hanem egy Pribicevics-párti képviselő és a párt maga elítéli ezt a petícionálást.

Ami egyébként a petíció alapját illeti, az maga meglehetősen nevezetleges. A város és Mérő Ignác közötti szerződés viszony ugyanis mindössze annyi, hogy a Mérő tulajdonát képező iparvasút átme gy városi dűlön és ennek használatát negyvenéves szerződés biztosítja, amely szerint a Mérő-féle tégla gyár évi tizenkét dinár bért fizet az uthasználatért. Ez a szerződés természetesen komolyan számba sem jöhet, mint összeférhetlenségi ok.

Új választások Becskerekén?

Becskerekről jelentik: Miután a becskerekeli községi választások ellen hat párt nyújtott be petíciót és pedig a hi-

vatalos radikális, a független demokrata, a disszidens radikális, a német, szocialista és a sport párt, ennél fogva körülbelül biztosra vehető, hogy

a választásokat megsemmisítik és Becskerekén új választások lesznek.

Ha azonban ez mégsem következne be, akkor is az új képviselőtestület legalább két hónapig nem ül össze és a város ügyeit továbbra is a régi kinevezett kizsésített városi tanács és a városi kinevezett tisztviselők intézik. A községi választásokról szóló szabályzat szerint ugyanis a petíciók fölött elsőfokú a főispán dönt, aki egy hónapon belül köteles dönteni, de ha már további tizenöt nap elmult döntés nélkül, akkor a közlgazgatási bírósághoz lehet fordulni, amely további egy hónapon belül határoz, így tehát körülbelül két-két és fél hónap kell hozzá, amíg az új választásokat meg lehet tartani.

Ebben az évben tehát negyedik választásra van kilátás Becskerekén. Természetes, hogy a választópolgárok már nem nagyon lelkesednek a választásokért, belefáradtak már, miért is valószínű, hogy az új választáson lényegesen kisebb számban szavaznak majd le, mint az eddigiekben. Ebben a valószínű esetben pedig ha nem is lényeges, de mindenesetre érdekes változások várhatók az eredményben.

Új helyzetet teremt előreláthatólag a pótválasztáson az a körülmény is, hogy addigra valószínűleg egyesül a radikális párt két frakciója Becskerekén. A két

listát a pótválasztáson nem lehet egyesíteni, de valószínű, hogy a békesség és egyesülés megszaporítja a radikális szavazatok számát. A radikális frakciók egyesítésére megindított akcióra vonatkozólag Popovics Dusan, a hivatalos radikális párt elnöke munkatársunknak a következőket mondotta:

— Még a fele uton sem vagyunk ugyan, de biztosra veszem, hogy

meg fogjuk találni azt az utat, mely a két radikális tábort újból összehozza.

Ennek meg kell történni és meg is fog történni. Az akciót a mi pártunk kezdeményezte és folytatni fogja mindaddig, amíg teljes sikerre nem vezet. Mi nem kívánjuk a másik radikális csoportból senkinek a félreállítását, sőt még azokat is szívesen látjuk, akiket a másik csoport a független demokratáknak engedett át.

Balassa-párti és radikális-párti koalíció alakul a sztari- bicesei községházán

Sztaribecseiről jelentik: A Balassa-pártnak a községi választáson aratott győzelme folytán a sztari- bicesei községházán nagyarányú változásokra van kilátás. Ugy az ellenzéki blokk, mint a radikálisok tárgyalásba becsajtkoztak dr. Balassa Pállal koalíció alakítása végett. Az ellenzéki blokk nevében dr. Debeljácski Gyuró demokrata tartománygyűlési képviselő tárgyalta Balassával.

Az ellenzéki blokk ajánlatában az előjárásnak paritásos alapon való megválasztását ajánlotta, úgyhogy az előjáróság fele szerb, fele magyar volna. Dr. Balassa a negyvenes bizottsági ülés határozatától tette függővé a választ. A negyvenes bizottság Szmitz Gyula gyógyszerész elnökségével tartott ülést, amelyen dr. Balassa Pál beszámolt az ellenzéki blokkal folytatott tárgyalásokról. A negyvenes bizottság elhatározta, hogy tekintettel arra, hogy a radikális párt kompakt egység, míg az ellenzéki blokk nyolc párt hibeiből rekrutálódott, továbbá mivel a radikálisok elfogadták azt a békebeli rendszert, hogy egyszer magyar, egyszer szerb legyen a bíró, a radikális párttal köt szövetséget. A negyvenes bizottság ülésén résztvevő Bőrösök Pál, az ellenzéki blokk listáját bejutott egyetlen hivatalos magyar párti képviselő is. Bőrösök bejelentette a belépését a Balassa-pártba és így a független magyar párt husz képviselővel rendelkezik az ellenzéki blokk tizenegy és a radikális párt kilenc tagjával szemben. A negyvenes bizottság ülésén kijelölték azokat a képviselőtestületi tagokat, akiket a magyarság részéről az előjáróságba jelölnek. Helyettes bíróknak Nagy Józsefet, pénztárnoknak Karácsonyi Mihályt, esküdteknek: Schweitzer Mihályt és Csanák Dávidot jelölték. A radikális párttal kötött megállapodás szerint a radikális párt jelöli a bírót, a közgyűmöt és két esküdtet. Tekintve, hogy a Balassa-radikális koalíció nagy többséget alkot, a sztari- bicesei községházán a tisztviselők és az alkalmazottak fele szintén magyar lesz.

Huszonhárom kisebbségi képviselőt választottak meg Becskerekén

A lefolyt községi választáson megválasztott

hetvenkét képviselő közül huszonhárom a kisebbségekhez tartozik,

vagyis a képviselőtestület 32 százaléka kisebbségi.

Új választás esetén a kisebbségi városatyák száma minden valószínűség szerint legalább három-négyvel emelkedni fog.

Hodzsa Milán csehszlovák kultuszminiszter nyilatkozik a Bácsme gyei Naplónak Bartha magyar hadügyminiszterrel való tárgyalásokról

A Marcelin-Berthelot ünnepség sok minden más mellett arra is hasznos volt, hogy újabb alkalmat nyújtson a cseh-francia baráti viszony osztentatív kimutatására. A nagy barátság mindenesetre kétoldalú: Nemesak, hogy a csehek szerepeltek aránylag legnépesebb (30 tagból álló) küldöttséggel az ünnepi héten, hanem anyagilag is nagy áldozatot hoztak, kerek egymillió frankkal járulván hozzá az építendő «Maison de la Chimie»-hez. Érthető ezek után, hogy a világ minden tájáról Párisba sereglett küldöttségek közül a cseh delegáció részeseült a legtöbb kiüntetésben és hogy az egyébként fölöttébb megnyerő megjelenésű kultuszminiszter Hodzsa Milánt szinte már a tulságig menő szeretettel és tisztelettel fogadták egy a francia kormány, mint a latin tudományos világ mindama korifeusai, kiknek e csaknem egy hétre nyult ünnepségen házigazdái teendőjük akadt. A láthatólag nagyintelligenciájú és hatalmas szónoki készségű államférfi, minden bámulatos rugalmassága mellett is ugyanez a befáradt a folytonos ünnepeletésben, melyből ha néhány percre a Hitel Continentalban levő apartamentjébe visszahúzódhatott, ott viszont a nemzetközi sajtó ezernyelvű tudósítóinak ostomát kellett kiállania.

Hodzsa Milán ugyanis a szokványos udvariassági kérdéseken túl is különösen aktuális érdeklődést keltett a sajtó képviselői előtt, minthogy neve, épen most sodródott bele az állítólagos Palleolog-jegyzék körülötti vitába.

A prágai miniszter valóban ritka óvatossággal tett eleget az újságírók kívánságának. Sorra nyilatkozott a francia kérdezőknek franciául, az angoloknak angolul, a németeknek, sőt a magyaroknak is mind a maguk anyanyelvén, melyet egyforma biztosan és gördülékenyen kezel. Nem volt könnyű dolgom ezekután, hogy Hodzsától épen e kérdésekre vonatkozólag a sablonos tömegnyilatkozatoktól eltérő, alapos és ki-merítő magyarázatot kaphassak. Bizony már jóval elmúlt éjjél, mikor hosszas beszélgetésünk után elhagytam a vendégminiszter lakosztályát.

— »Megzavarásról szó sem lehet, felelte a miniszter és mosolyogva. Bethlen gróf magyar miniszterelnök hivatkozása az 1918-ban folyt tárgyalásokra a magyar-csehszlovák demarkációs-vonal megállapítása körül ténybeli tévedésen alapul — mondotta Hodzsa. Én azonban valósággal örültem neki, hogy épen Párisban létemkor vettem tudomásul e nyilatkozatot, mert itt a világsajtó közepette nem került munkámba e helytelen kijelentéseket kellő értékükre leszállítanom.

— A tárgyalások, melyekre Bethlen gróf miniszterelnök ur hivatkozott, tényleg megtörténtek, még pedig a következő körülmények között:

— A háború után közvetlenül, 1918 őszén Magyarország és az újonnan alakuló csehszlovák állam még tényleges hadiállapotban voltak egymással. Az egész Tótföldet magyar csapatok tartották megszállva. Nekünk viszont akkor még nem volt semminő organizált hadseregünk és ennek folytán semmi kedvünk sem volt újabb fegyveres bonyodalmakba keverődni. A politikai helyzet kétségtelen volt, minthogy a szlovák Nemzeti Tanács már október 30-án kimondta Szlovákia csatlakozását Csehországhoz. Ennek folytán és Andrássy Gyula gróf külügyminiszter október 26-iki jegyzékének értelmében, elvárható lett volna, hogy a magyar kormány levonja a konzekvenciákat és katonailag deszinteressálja magát Szlovákiában, vagyis hogy ezt a területet ki-írta. Sajnos ez nem következett be. Ezért engem, ki tagja voltam a szlovák Nemzeti Tanácsnak a prágai kormány tejjhatalommal küldött 1918 november 20-án Budapestre, hogy a magyar hadügyminiszteriummal valaminő elfogadható egyezséget létesítsék erre a kérdésre vonatkozólag.

— Hogy itt nem valaminő határmegállapításról volt szó, az már abból az egy tényből is tisztán kiviláglik, hogy noha nekem ugyanabban az időben a magyar politikai kormányzattal is a legkülönbözőbb tárgyalásaim voltak folyamatosan, erről a specifikus kérdé-
séről

egyedül Bartha akkori magyar hadügyminiszterrel és Vix ezredessel, a Budapestben állomásozó entente-csapatok vezetőjével tárgyaltam.

— A Franchet d'Esperey és Károlyi Mihály között Belgrádban már előbb létrejött fegyverletételt egyezmény már megállapított volt egy demarkációs vonalat, de csak azon országrészekben, melyek az armee d'Orient operációs bázisát alkották. Ez a déli demarkációs vonal is csak provizórikus volt: Hisz Erdélyt derékben metszette keresztül! Arra a néhány hétre szolt ez az egyezmény, míg Párisból meg nem érkeznek a demarkációs vonalra vonatkozó utasítások. Ez helyen hadd utaljak magunknak a magyaroknak az időbeli állandó panaszkodására, hogy semmi pozitív megegyezésre nem tudnak jutni az entente magyarországi expozitúráival, mert minden Magyarországra vonatkozó dolog Foch és Clemenceau irásztalain Párisban döntenek el!

— De ha a Franchet d'Esperey-féle megállapodás a déli részre vonatkozólag legalább rövid lejáratu provizóriumot állapított meg: Az északi, illetve a szlovák határra vonatkozólag, egyáltalán nem semminő megállapodás. Csakis ebből az okból kellett nekem Bartha külügyminiszter ural egy rövid lejáratu provizóriumot teremteni. Hogy csak erről és nem másról volt szó, az meg van írva magában a Barthával kötött megegyezésben is szó szerint: »Ez a demarkációs vonal addig marad érvényben (ezt mondja a megegyezés szövege) míg a szövetséges hadseregek fővezérlete meg nem fogja állapítani a tényleges demarkációs vonalat.« Ez a Bartha hadügyminiszter ural megállapított vonal, melynek pontos lefutására egyébként e percben már magam sem emlékezem) lehető egyenes vonal volt és meghúzásánál hennünket kizárólag stratégiai szempontok vezettek. Arra voltunk tekintettel, hogy a megállapítandó vonal a fontos katonai centrumokat érintse.

— Jellemző egyébként — amiről nem szolt Bethlen gróf — hogy ez a vonal bár az akkori katonai helyzetből

lyólag természetesen jórészt a mai határnál északabbra húzódtott, egyes helyeken viszont (ugyancsak hadtechnikai okokból) a mai politikai határnál délre került le, vagyis kedvezőtlenebb volt a magyarok számára. Nagyon figyelemre méltó különben, hogy ez a revíziós igényeket igyekszik építeni, valószínűleg a gyakorlatban nem is lépett életbe között megállapított ideiglenes demarkációs vonal, melyre Bethlen gróf most soha!

— A magyar csapatok ugyanis csak nagyon vontatottan hagyták el Szlovákia területét és visszavonulásunk több mint három hétig tartott. E három hét alatt pedig egyrészt megérkeztek Foch marsall rendelkezései a defenzív demarkációs vonalra vonatkozólag, másrészt azonban hazaérkeztek a cseh legionáriusok is és újra megszállták az egész szlovák területet a Foch-féle vonalig. Ez az egyedül érvényes (bár szintén csak provizórikusnak szánt) Foch-féle demarkációs vonal pedig teljesen megegyezett a magyar-csehszlovák politikai határokkal, sőt azoknál a magyarokra vonatkozólag helyenként még kedvezőtlenebbül is alakult. Teljesen alaptalan tehát a magyar kormány az a felfogása, mintha az entente csak a későbbi politikai fejlemények, vagy egyéb külső okok hatása alatt határozta volna el magát a trianoni békeben leszögeztett határ megszabására! Hiszen már ez a Foch-féle demarkációs vonal Károly idején, tehát a kommunista korszak előtt is, nagyjában ennek a határnak felelt meg.

— A mondottakból úgy hiszem elég világosan kitűnik, hogy az 1918-iki határmegállapításnak kimondottan és tudatosan ideiglenes jellege volt és, hogy annak egyetlen célja és értelme a magyar hadsereg visszavonulásának gyorsítása és megkönnyítése lehet. Politikai határtárgyalások egyáltalán nem folytak cseh-szlovák és magyar körök között sem Budapesten sem egyébként és nem folytak informatív megbeszéléseink sem Magyarországgal semminemű határkérdésről, mert hiszen, mint az egész világ tudja, és minthogy maguk a magyarok oly sokszor és oly keserűen felhánytorgatták, minden idevonatkozó kérdés Párisban oldatott meg!

— Emberileg és lélektanilag tökéletesen megértem, ha a magyarok minden lehető és lehetetlen felhasználni igyekeznek, hogy prejudikálhassanak a trianoni béke szabványai ellen: Hiszen Srobar miniszterünk is teljesen alaptalanul meggyanúsították még azzal is, hogy ő Szlovákiát mindössze négy magyar megyéből akarta volna megteremtteni!

Nekünk Középeurópában kölcsönös megértés, a gazdasági és erkölcsi közeledés politikájára volna szükségünk. Kétségtelen, hogy ez irányban a folytonos békerevizión követelések haladást nem jelenthetnek, hanem csak elmergesíthetik a helyzetet.

*

A hall nagy órája elkongatta az éjfelet. A kifáradt miniszter hátradől karzékében. En is abbahagytam a jegyzést és ahogy felnéztem, szemem a cseh államférfi szigorú, kutató nézésébe ütközött. Talán azt várta, hogy feleljek neki valamit. Jól tudtam, hogy a »diplomáciai kampány« alatt, melyről beszélt a Rothermere és Paleologue-jegyzékeket érti; de nem volt mit felelnem. Prága és Budapest között nem nézeteltérés van, hanem homlokegyenest ellenkező világlátások ütköznek.

Benedek Károly

Megszilárdult a kormánykoalíció helyzete

A vajdasági radikális és demokrata képviselők együtt akarnak működni a községi képviselőtestületekben is

Beogradból jelentik: A parlament pénteken történt elhalasztása némi nyugalmat hozott a politikai életbe. A képviselők nagyrésze kerületébe utazott. Politikai körök véleménye szerint

a kormány helyzete meglehetősen stabil.

Az utóbbi napokban a demokrata klub is olyan magatartást tanúsít, amely arra mutat, hogy

a demokrata párt is óhajítja a kormánykoalíció további fenntartását.

A demokrata klub pénteki határozata, amelyben a kizárólag közgazdasági kérdések napirendre tűzését követeli a miniszterelnöktől, valamint a vajdasági radikális és demokrata képviselők együttes ülése arra mutat, hogy a demokrata párt is kerülni akarja azokat a kérdéseket, amelyek a két kormánypárt között szolidaritást teremthetnének. A vajdasági radikális és demokrata képviselők pénteki klubülése megegyezésre vezetett és

a vajdasági radikális és demokrata képviselők arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a két pártnak a vajdasági községi képviselőtestületekben is együtt kell működni,

annál is inkább, mert Vukicszevic Velja miniszterelnök pénteki rendelkezésével bebizonyította, hogy a vajdasági demo-

krata képviselőknek a községi igazgatás újjászervezésére irányuló kívánságait figyelembe veszi.

November 19-ikén ül össze a parlament

Perics Ninkó dr., a parlament elnöke szombat délelőtt megállapodott Vukicszevic Velja miniszterelnökkel, hogy a parlament legközelebbi ülését november 19-ikén délelőtt tizenegy órára hívja össze. Az ülés napirendjén az Angliával, Németországgal és Belgiummal kötött kereskedelmi szerződések ratifikációja, továbbá egyes bizottsági jelentések szerepelnek. A kereskedelmi szerződések ratifikálása után a parlament két három ülésben le fogja tárgyalni azokat a javaslatokat, amelyekre kimondták a sürgősséget.

A minisztertanács ülése

Délelőtt tíztől fél kettőig minisztertanács ülés volt, amelyen a költségvetésről és az inséges vidékek segélyezéséről kérdésről tanácskoztak. Sumenkovic Ilija építésügyi miniszter referált az inséges vidékek segélyezésére alakult bizottság működéséről. A bizottság elhatározta, hogy 1600 vagon buzát kér a segélyezésre a beljel uradalomtól. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy a beljel uradalomban nem áll annyi buza rendelkezésre, mert az ott termelt gabona nagy részét eladták, a többi pedig magának kell. A tartalékhitelből kihasított hét millió dinárt délszerbiai és dalmáciai városok lakosságának segélyezésére fordítják, a noviszadi építésügyi szekció hiteléből pedig 200.000 dinárt osztanak ki a dubrovnikai inségesek között.

A minisztertanács felhatalmazta a pénzügyminisztert, hogy dolgozzon ki törvényjavaslatot a nem egyenes adók kérdésének rendezéséről. A kormány a javaslatot e hó 22-ikén akarja a parlament elé terjeszteni.

Elfogadta a minisztertanács a szociálpolitikai miniszter javaslatát a munkanélküliség enyhítéséről. Végül elhatározták, hogy a miniszterelnök dolgozzon ki ukázt azoknak a minisztereknek és államtitkároknak nyugdíjazásáról, akik rendelkezési állományban vannak és nemzetgyűlési képviselők. Ezeknek száma ötvenhárom.

A minisztertanács ülése után az újságírók megkérdezték Markovic Bogdan dr. pénzügyminisztert, hogy mekkora lesz a költségvetés összege. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy azt még nem tudja. Arra a kérdésre, hogy elutazik-e külföldre kölcsönök kötése céljából, a pénzügyminiszter azt válaszolta, hogy nem utazik.

Manoilescu vallomása a karlista-pörben

Három óás védőbeszédben hangsúlyozta ártatlanságát — Maniu Gyula tanuvalomása

Ujabb letartóztatások Romániában

Bukarestből jelentik: A román közvélemény és különösen az ucca változatlanul nagy érdeklődése mellett folytatta szombaton a bukaresti hadbírószék a Manoilescu-pör tárgyalását. A hallgatóság szombaton nem juthatott be a tárgyalóterembe, mert a hatvan védő és negyven külföldi és román újságíró teljesen megtöltötte a szűk termet.

A szombati tárgyaláson

Manoilescu folytatta védekezését és teljes három óra hosszat szenvedélyesen és gyakran érzékenyülő hangon bizonyította ártatlanságát.

Védekezése során felolvasta azt a vezércikket, amit a *Crai Nou* számára írt. Ez a lap az ő kiadásában indult volna meg, ha közben le nem tartóztatják. A vezércikkben Manoilescu részletesen fejtegeti a Károly herceg érdekében indított akció rugóit. Manoilescu hangsúlyozta, hogy

mindig csak törvényes eszközök igénybevételére gondolt és távol áll tőle minden forradalmi akció.

Éppen ezért sohasem gondolt arra sem, hogy a tisztikart megnyerje az akció részére.

Vallomása további során Manoilescu elmondotta, hogy annak idején

Jorga professzor levelével ment Párisba,

amelyben Jorga arra kérte Károly herceget, erősítse meg a *Matin*-ben megjelent nyilatkozatát és teljesítse azokat a feltételeket, amelyekről függ, hogy a román trónt elfoglalhassa. Hangsúlyozta végül Manoilescu, hogy Károlyt fájdalmasan érintette Bratianunak a párisi *Figaróban* megjelent interjúja, amelyben Bratianu azzal vádolja meg a herceget, hogy az az idő, amikor Károly volt a légiflotta parancsnoka, minden repülőbiztonság a legkellemetlenebb emlékek közé tartozik.

Manoilescu vallomása után a bíróság áttért a tanukihallgatásokra.

Elsőnek Maniu Gyulát, a nemzeti parasztpárt elnökét hallgatták ki tanuként,

aki elsősorban Károly lemondó nyilatkozatának előzményeit yázolta.

A kihallgatás során az elnöknek arra a kérdésére, hogy az 1926. januári aktus törvényes uton való revízióját lehetségesnek tartja-e, **határozott igennel válaszolt és kijelentette, hogy**

annak sínes semmi akadályja, hogy Károly tagja legyen a régenstanácsnak,

mert román állampolgár maradt. A parasztpárt vezére megerősítette Manoilescunak azt az állítását, hogy

Ferdinánd király levelet küldött Bratianunak, melyben a törvényrevíziójára szólította föl.

Ennek a levélnek a fotografiáját a sajtó szemével látta.

Vajda-Vojvoda volt miniszterelnök szintén azt a véleményét fejezte ki, hogy a január 4-iki törvényt törvényhozási uton érvényteleníteni lehet.

Popovics volt miniszter elmondotta, hogy a múlt év decemberében Ferdinánd király meghívta őt azzal, hogy beszéljen Károlyval és mondja meg neki, hogy hajlandó régi jogába visszahelyezni, ha megjavul és életmódját megváltoztatja.

El is ment Párisba, de Károlyval nem tudott megegyezni.

Goga Oktávián volt belügyminiszter azt vallotta, hogy Manoilescu nem készített elő forradalmi akciót.

Madgearu Virgilnek, a parasztpárt titkárának kihallgatása következett, aki 1927. februárjában és augusztusában meglátogatta Károly herceget Párisban. A tanu erről a két látogatásról azt vallotta, hogy megbízatása volt a parasztpárt részéről, hogy

hossa Károly herceg tudomására azokat a feltételeket, amelyek mellett visszatérése lehetővé válnék.

A védők előterjesztést tettek, hogy a hadbírószék hallgassa ki Stirbey herceget, volt miniszterelnököt, Bratianut és Károly herceget. A bíróság az előterjesztés fölött még nem határozott.

A hadbírószék ezután a tárgyalást fel függesztette.

Más bukaresti jelentés szerint a Manoilescu ügygel kapcsolatban bűnvádi eljárás indult Angelescu Jonel ellen, aki

Goga volt belügyminiszter kabinetfőnöke volt. Az a feljelentés érkezett ellene, hogy Károlytól jött leveleket rejtve lakásán és bár a házkutatás eredménytelen maradt, a rendőrség még folytatja Angelescu ellen a nyomozást.

Ugyancsak házkutatást tartottak egy Caovszki nevű Párisban élő volt román főtisztviselő lakásán is, mert Caovszki többször látta Párisban Károly herceg társaságában.

Két újabb letartóztatás is történt a román határon, ahol egy Nicola nevű magánzót és Cocea őrnagy feleségét tartóztatták le. Mindketten Párisba akartak utazni és állítólag fontos misszióval küldték ki őket.

Gyotvai Lajos háctopolal sorsjegy árudájában vásárolt osztály-sorsjegyek közül a november 10-iki huzáson a következő számok nyertek:

2000 dinár nyert: 23384.

500 dinárt nyert: 7480, 8501, 12477, 98, 23366, 74, 27812, 21, 44, 62, 33438, 57, 35277, 36604, 37045, 40125, 42780, 45113, 47381, 93, 47619, 55705, 70, 88, 57430, 97, 58714, 68, 61204, 67935, 65, 70276, 75390, 82566, 83104, 9, 24, 53, 64, 67, 83814, 26, 84307, 96209, 25, 81, 91, 93, 96528, 100232, 60, 103279, 105120, 29, 106640, 57, 108960, 73, 110609, 14, 111821, 115144, 119478, 120509, 11, 18, 124608.

A november 11-iki huzáson a következő számok nyertek: 2000 dinárt nyert: 33475, 103222, 115163, 500 dinárt nyert: 8515, 12427, 65, 23306, 85, 27866, 33404, 41, 35205, 7, 33, 50, 87, 36636, 73, 82, 37007, 40123, 33, 42705, 46330, 57, 68, 47371, 85, 47622, 39, 63, 55707, 57443, 58, 58724, 35, 67, 70, 61209, 62817, 70284, 82557, 84310, 64, 96210, 76, 96503, 41, 103208, 105104, 24, 41, 64, 106609, 27, 110624, 111813, 54, 82, 115135, 62, 84, 94, 119484, 120535, 94, 124637.

NAPOLÉON BONAPARTE
BALKAN
MONUMENTALFILM!

Noviszaad mindenáron ragaszkodik a vasutigazgatósághoz

A városi közgyűlés részéről küldöttség fog tárgyalni Szuboticán a vasutigazgatóság áthelyezéséről

Noviszadról jelentik: Városházi körökben nagy konsternációt keltett *Borkó Jakab* szuboticiai vasutigazgatónak a gazdasági testületek küldöttsége előtt tett nyilatkozata, hogy a vasutigazgatóság Noviszadra való áthelyezése akadályokba ütközik, mert Noviszad nem tanúsít kellő előzékenységet. A városházán azt hiszik, hogy félreértésen alapul a vasutigazgatónak az a véleménye, mintha Noviszad város sem menne el a lehetőség legvégéig határáig ebben az ügyben. Hangsúlyozzák, hogy Noviszad ma is a legkomolyabban foglalkozik azzal, hogy mindenekelőtt a vasutigazgatóság oda-helyezése érdekében. Illetékes helyen a fővotközöket köztölték a *Bácsme gyei Lapló* munkatársával:

— *Borkó* vasutigazgató ez évi május 9-én a pénzügyminisztertől kapott felhatalmazás alapján beadvánnyal fordult Noviszad városhoz és javasolta a szuboticiai vasutigazgatóság áthelyezését. Kérte, hogy *Noviszad építsen tisztviselőlakásokat*, még pedig 8 négyszobás, 64 háromszobás, 128 kétszobás és 100 egyszobakonyhás lakást, összesen huszmillió dinár értékben. A javaslat szerint az épületek a város tulajdonában maradnának, az amortizációt pedig a vasutigazgatóság teljesítené. A lakbérleteket a vasuti alkalmazottak fizetéséből és lakbérletmennyéből levonnák. *A város köteles volna ezenkívül husz millió dinár költséggel díszes épületet emelni a vasutigazgatóság részére, az építkezés költségeit évi részletekben fizetné vissza a vasutigazgatóság a városnak. Ezzel a beadvánnyal a kiszélesített tanács pénzügyi bizottsága május 16-ikán foglalkozott és Klicin Mita javaslatára a város kérte, hogy a közlekedésügyi minisztérium az Állami Jelzőlogbanknál eszközölje ki az építéshez szükséges kölcsönt és az állam biztosítsa az annuitást. Kivánta továbbá, hogy a kölcsönösszeget semmiesetre se táblázzák a város ingatlanaira, mert ezekre a vízvezeték és a vadsárcsarnok leendő költsé-*

geit kell majd betáblázni. Május 19-ikén a kiszélesített tanács közgyűlése elfogadta a pénzügyi bizottság javaslatát és meghatalmazta a városi tanácsot, hogy ebben a szellemben folytassa a további tárgyalásokat a vasutigazgatósággal. A határozatot *Barakó János* főmérnök, a noviszadi vasuti osztálymérnökség vezetője vette át a vasutigazgatósághoz való továbbítás végett.

— Ez évi június 4-én a vasutigazgatóság újabb beadványt intézett, amelyben közölte, hogy a közlekedésügyi minisztérium *huszonöt vasutastakásból álló épület létesítését engedélyezi és a várostól az építkezéshez ingyenes, vagy igen mérsékelt dru telkeket kér. A lakások 1928. november 1-ig készüljenek el. Június 17-én a kiszélesített tanács erre a beadványra felajánlotta a villanytelep mellett s az ugynevezett régi lövölde területén levő telkeket. Erről ugyancsak Barakó János főmérnököt értesítette a város. A vasutigazgatóság azt válaszolta, hogy a felajánlott területet nem fogadják el, hanem a kórház mellett a kertészeti iskola áthelyezése folytán felszabadult területre tart igényt. A kiszélesített tanács augusztus 25-ikén, mint-hogy a kertészeti iskola áthelyezéséről még nem döntöttek véglegesen, a vasut mellett 2300 négyszögöl területet ajánlott fel 60 dínárjával. Szeptember 23-án az erre vonatkozó iratokat és terveket megküldték a vasutigazgatóságnak, ahonnan az a válasz érkezett, hogy az újabb felajánlott terület a hivatalépület részére alkalmas, lakások céljára azonban alkalmatlan. A válasz nem tért ki a közgyűlési határozat pénzügyi részére.*

— Ezek az adatok tünek ki a városnál fekvő iratokból. A városi közgyűlés legközelebb küldöttséget fog választani, azzal a feladattal, hogy Szuboticán a vasutigazgatósággal vegye fel a személyes tárgyalásokat a megegyezés érdekében.

Ujfajta szappan

a családi fehérnemű mosására!

Nem valami új szappanpor vagy valami közönséges szappan új alakban, hanem a szappankészítés terén végzett tudományos buvárkodás legújabb eredménye

A fehérnemű tartóssága többé nem attól függ, hogy milyen gyakran kerül az mosásba. A Rinso kivonja a piszkot a fehérneműből, ami által a fehérneműt rontó dörzsölés megszűnik. Emlutak azok a nehéz, fázasztó napok, amikor az egész napot a gőzölgő mosóteknőnél kellett tölteni, de csak azok részére, akik Rinso-t használnak. A Rinso tisztítja a fehérneműt, ha azt éjszaka át hideg vízben hagyjuk — meglakarit tehát munkát, időt és pénzt, mert csak ezt a három egyszerű szabályt kell szem előtt tartani:

Keverjük a Rinso-t úgy, ahogy az a csomagon elő van írva

Áztassuk Rinso-ban a fehérneműt

Öblítsük ki áztatás után hideg vízben

Rinso

Mit mondott a Radics-párt jelöltje?

Krmpotics Iván államellenes izgatási és lázítási bűnyüének tárgyalását megkezdte a szuboticiai törvényszék

A szuboticiai törvényszéken szombaton tárgyalta *Pavlovics István* törvényszéki elnök büntetőtanácsa a lázítással és izgatással vádolt *Krmpotics Iván*, a Radics-párt szentai és topolai volt képviselőjelöltjének bűnyüét. *Krmpotics Iván* ez év augusztus tizenkilencedikén egy szombati napon délelőtti tíz és tízenegy óra között tartóztatta le a szuboticiai rendőrség. *Krmpotics* akkor, mint a horvát parasztpárt szentai és topolai járás képviselőjelöltje, különböző helyeken beszédeket tartott. A kérdéses napon *Krmpotics* Szuboticán tartózkodott és a délelőtti órákban megjelent a Városi Kávéház előtt téren, ahol ismerőseivel és más emberekkel beszédebe elegyedett. Politikáról folyt szó. *Krmpotics*ot körülvevők a földműves emberek és vitaközöni kezdtek vele. Körülbelül egy félóraig beszélhetett így, amikor megjelent egy detektív egy rendőrrel, akik felszólították *Krmpotics*ot, hogy kövesse őket a rendőrségre. A rendőrségen *Cankovics* Miodrag rendőrkapitány hallgatta ki *Krmpotics*ot és a kihallgatás után kibírdette előtte a letartóztatási végzést. *Krmpotics*ot a rendőrségről még aznap átszállították az ügyészség fogházába, ahol azóta vizsgálati fogságban van. A vizsgálati fogságot annak idején jóváhagyta a szuboticiai törvényszék vádtanácsa és a noviszadi felelővitei bíróság is. Ebben az ügyben tartották meg szombaton a szuboticiai törvényszéken a főtárgyalást, amelyen a vádat *Csulino-Vics Ferdó dr.* államügyész képviselte, a védelmet *Dollanin Iván dr.* látta el.

Az elnök megnyitva a főtárgyalást ismertette az ügyészségi vádirat rendelkező részét, amely négy pontba foglalja a *Krmpotics* elleni vádat.

Az első vádpont szerint *Krmpotics* 1927 augusztus hó közepén közelebb meg nem határozott napokon több ízben a szuboticiai Városi Kávéház előtt, nagyobb

gyülekezést előtt nyilvánosan állította: »Hiába erőlködnek a szerbek, hogy megtartsák ezeket a területeket, ez nem fog nekik sikerülni, mert rövidesen elfoglalják a magyarok Szuboticát és akkor meglátjuk, ki lesz az ur a torony alatt». Más alkalommal ezt mondta: »Igenis, idejőnnek a magyarok, elfoglalják Szuboticát én fogom őket fogadni és víszem előttük a magyar zászlót». Állandóan szóbeli propagandát végzett a jelenlegi helyzet megváltoztatása céljából és állandóan hajtogatva mások előtt, hogy meg kell változtatni az állam politikai rendjét, hogy a Vajdaság elszakítsék Jugoszláviától, hogy más államhoz csatlakozassék és ezzel az államvédelmi törvény első pontjának első szakaszába ütköző államellenes bűncselekményt követett el.

A második vádpont szerint *Krmpotics* 1927 augusztus közepén, egyik közelebb meg nem határozott napon, Szaramoravicán több személy előtt kijelentette: »Lám Szerbiából idejöttek holmi dobroljácok és elfoglalták a mi földünket, de szeptember huszonegyedikén mindnyájuknak pakolniuk kell bockoraikkal együtt, mert elkergetik innét.»

A harmadik vádpont szerint augusztus tizenkilencedikén *Pavlovác* és Szubotica közt kijelentette: »Ebben az államban pravoszlávok uralkodnak, akik a mi katólikus templomainkat el akarják venni és hétmillió katólikus felett akarnak uralkodni». Ezáltal — mondja a vádirat — a lakosság egy osztályánál gyűlöletet szított, ami által a szerb büntetőtörvénykönyv 103. szakaszába ütköző bűncselekményt követett el.

A vádirat negyedik pontja szerint augusztus tizenkilencedikén a vonaton *Pavlovác* és Szubotica közt, nyilvánosan ezt mondta a királyi kormány elnökéről: »Ez az öreg szakállas akar uralkodni. Ezzel megsértette a királyi kormány elnökét és

ezzel a szerb büntetőtörvénykönyv 104. szakasza szerint hivatalnok sértést követett el.

Krmpotics Iván vádolt a tárgyaláson kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek az ellene emelt vádban. Elmondta, hogy július, vagy augusztus elején — az időpontot nem tudja biztosan — a Városi Kávéház előtt néhány szuboticiai kiscgazdával a kávéházi terasz egyik asztalánál ült és beszélgetett. Jelen volt a társaságban *Lipozenics* Iván kiscgazda, akivel tréfásan beszélgettek az ő jelöltségéről. A beszélgetésben többen részt vettek, olyanok is, akik ő nem is ismer, de azt határozottan mondhatja, hogy egyáltalán nem használta azokat a kifejezéseket, amelyekkel vádolva van. A vádolt után *Sárcey* Mito földbirtokos tanút hallgatta ki a bíróság. A tanu elmondta, hogy a vádolt *Lipozenics* Ivánnal ült a kávéház előtt, tanu is jelen volt és politikáról beszélgettek. Azt nem hallotta, hogy a vádolt használta volna

a terhére rótt kifejezéseket. *Lipozenics* Iván, a következő tanu azt mondotta, hogy tréfásan beszélgettek. Egy szót sem vett komolyan a köztük lefolyt beszélgetésből. *Nikolics* Dragutin volt városi titkosrendőr előadta, hogy a vádolt a gyógyszerár és a Városháza kapuja közötti téren formális beszédet tartott az őt egybegyűltekhez. Az nem volt beszélgetés, hanem szónoklás. Egyáltalában nem látszott tréfásnak, amit mondott. Négy-öt lépés távolságból hallotta a vádolt által használt kifejezéseket, melyekkel vádolják. Felváltva magyar nyelven és horvátul beszélt. *Salamon* Sztipán tanu lényegtelen vallomása után *Eric* Mihutin tanu kijelentette, hogy ő maga hallotta, hogy a vádolt igenis használta a terhére rótt kijelentéseket.

A bíróság ezután félbeszakította a tárgyalást és több új tanu megidézését rendelte el. A tárgyalás folytatását november hó tizenötödikére keddre tűzték ki.

A román kormány betiltotta a parasztpárt gyulafehérvári kongresszusát

Óriási izgalom Romániában

Bukarestből jelentik: A minisztertanács szombaton elhatározta, hogy

a nemzeti parasztpárti gyulafehérvári kongresszusát nem engedélyezi

és a határozatot közölte a parasztpárt vezetőivel.

Manitu a kamara délutáni ülésén meginterpellálta a belügyminisztert és kijelentette, hogy

a kongresszust a kormány tilalma ellenére is megtartják.

Duca belügyminiszter azonnal válaszolt és

nagy izgalom közt bejelentette, hogy a parasztpárt fenyegetésére a kormány tettekkal fog válaszolni. A kormány hajlandó a kongresszust engedélyezni, de

nem Gyulafehérváron és nem népgyűléssel egybekötve.

Manitu újból felszólalt és hangsúlyozta, hogy a kormánynak nincs joga a gyulafehérvári kongresszust és népgyűlést betiltani.

A kongresszus betiltása miatt egész Romániában nagy az izgalom.

Gyermekesinyből tűzkatasztrófa. Karlovácról jelentik: Ribnik községben egyik szénaboglya tövében, azzal szórakozott a tizenkét éves Barbics István, hogy gyufákat gyújtogatott. Az egyik eldobott még égő gyufa egy pillanat alatt felgyújtotta a szalmakazalt és egy fél óra alatt lángban állott Barbicsék háza. A tűz átterjedt a szomszédos házakra is és rövid két óra alatt kilenc ház, istállókkal és gazdasági épületekkel együtt teljesen porrá égett. A kárt közel egymillió dinárra becsülik.

Kiüzentett plébános. A pápa Prém József tordai apát-plébánost pápai titkos kamarássá nevezte ki és engedélyezte az összes jelvények viselését.

Házasság. Zikoba Maca, Rani-szavljevics Dusan vasuti vezérigazgató-sági főtisztviselő örökbe fogadott leánya november 10-én tartotta Beogradban esküvőjét Popov Sztóján ügyvéd, hírlapíróval.

Farkasok pusztítanak Hercegovinában. Mosztárból jelentik: Az utóbbi napokban ismét tömegesen jelentkeznek az éhes farkasok, amelyek nagy pusztításokat végeztek a községek állatállományában. Néhány helyen embereket is megtámadtak, de fegyverrel sikerült őket elűzni.

»TUNGSRAM«
hétcsöves
SUPER

sok embert boldoggá tett

Halálraítéltek egy csehországi rablógylóskot. Prágából jelentik: A leimertzi esküdtsek kötéláltali halálra ítélték Novák Bohumil huszonhat éves kocsiist aki Brocen községben nyolc fejszecsapással megölte Hahnel József gazdálkodónak nyolcvan éves édesanyját és a lakását kifosztotta. A rablógylóskosság után a kocsi Prágába utazott, ahol a rendőrség hamarosan kinyomozta kedvesével együtt. Novák egy alkalmas pillanatban megszökött és csak kedvesét tartóztatták le, aki azonban a gyilkosságról nem tudott. Néhány nap múlva Novák maga jelentkezett a rendőrségen hogy ártatlanul gyanúsított kedvesét megmentse.

Az elismert divat
POUDRE **PARFUM**
Bourjois-Paris 929L

Sarlachjárvány a vrsaci járásban. Vrsacról jelentik: A sarlach a vrsaci járásban járványszerűleg lépett fel és több megbetegedéssel érkezett jelentés. A hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket a járvány terjedésének megakadályozására.

A kivándorlási hivatal felhívása. Az SHS királyság kivándorlási bizottsága közli a következőket: Jankovics József cseminci (Baranya) lakos felkérte a kivándorlási bizottságot Dankó N. hagyatéka ügyében való közbenjárásra. Jankovics Józsefnek néhány adatot kell benyújtani a kivándorlási bizottsághoz jelenlegi tartózkodási helye azonban ismeretlen. A kivándorlási bizottság ezért ezúton szólítja fel Jankovics Józsefet vagy mindazokat, akik tudnak róla, hogy címét azonnal jelentsék be a kivándorlási bizottságnak, Zagreb, Komenita ul. 15. A bejelentésnél hivatkozni kell a 29.546-1926. számra.

LÉGY SZÉP OTTHON IS
Egy asszonynak se szabad elmulasztani, hogy a háztartási teendők mellett is külsejét a leggondosabban ne ápolja, mert ez az, ami mindig fiatalos báj kölcsönöz. Sima, bársonypuha bőrt ad a kellemesen illatos
NIVEA-CREME

A vrsaci posta. Vrsacról jelentik: Vrsac város lakossága már többször panaszt emelt a vrsaci posta ellen, de eredmény nélkül. Vrsac kereskedelmének és iparának legnagyobb sérelme, hogy a 30.000 lakosu városban vasárnap déltől hétfő reggelig teljesen szünetel a postai szolgálat. Vasárnap délben lezárják a postaépület kapuját, megszünik a telefon, távirtda és történhetik bármi, hétfő reggelig Vrsac teljesen el van zárva a világtól. Vrsac város lakosságának felhívására dr. Juga Velimir nemzetgyűlési képviselő intervenálni készül ebben az ügyben.

A Lysoformát a háziasszonyok és anyák kiváló hatása, kellemes illata miatt értékelik és azonkívül meg van az a kiváló előnye, hogy nem hagy maga után foltot.

Felmentett segédjegyző. Petrovoszeléről jelentik: A belügyminiszter felmentette állásától Mandics Iván petrovoszelői községi segédjegyzőt és helyére Vuics Gósa moravica segédjegyzőt nevezte ki.

Ili. Wagner Ferenc asztalos IV., Zagrebačka (Pázmány) ul. 21. Épület, butor és portálek-tervek és azok kivitele.

Kövr asszony a padlásán. Beeskerekéről jelentik: Szokatlan baleset érte Kirtvanszki Szvetozár beeskereki vendéglős feleségét. Az asszony, aki 110 kilót nyom, felment a ház padlására, mely a súlyos teher alatt beszakadt. Kirtvanszkiné beesett a szomszéd lakó szobájába, ahol az asszony lezuhanása nagy riadalmat okozott. Kirtvanszkinét súlyos sérülésekkel beszállították a beeskereki kórházba.

»TUNGSRAM«
radiólámpák lényegesen tökéletesebbek és mégsem drágultak meg
Győződjék meg róla!

Lepedat és Jovanovics szubotica sorsjegyjelölésű vásárolt sorsjegyek közül a november 11-iki húzások a következő számok nyertek: 4.000 dinárt: 95799, 24443. 2.000 dinárt nyert: 7791, 13046, 24454, 28744, 37372, 59704, 75247, 81022, 90168, 103393, 111025. 500 dinárt nyert: 7759, 76, 89, 10559, 68, 74, 13045, 15203, 66, 70, 15526, 24430, 33, 24735, 79, 28338, 58, 65, 93, 28791, 31039, 69, 32742, 60, 33706, 51, 55, 35036, 35115, 58, 36119, 38504, 82, 93, 39620, 48, 49, 46379, 40465, 91, 45553, 66, 90, 46534, 95, 40, 45960, 88, 47713, 44, 65, 99, 48703, 68, 79, 49234, 50, 54, 53575, 58558, 58807, 13, 30, 53, 60019, 23, 40, 43, 67217, 20, 68112, 15, 22, 28, 45, 69455, 58, 71243, 71990, 99, 73308, 53, 75418, 44, 56, 73, 78456, 73, 89766, 55, 81057, 84, 83519, 45, 84823, 59, 86149, 93, 87241, 90170, 97, 91150, 60, 91861, 33, 41, 96316, 35, 98193, 200, 98765, 92118, 41, 55, 105330, 108605, 110340, 112620, 30, 113101, 19, 55, 113981, 87, 93, 115013, 17, 116949, 86, 117145, 92, 118741, 92, 96, 121157, 121728, 35, 122916, 40, 51, 91, 123239, 64, 97, 124320, 77, 79, 124637. A húzások december hó 7-ikéig tartanak. Cseresorsjegyek azonnali rendelésre kaphatók.

Tífusz Petrovoszelón. Petrovoszelőről jelentik: Az utóbbi hetekben számos tífusz megbetegedés történt Petrovoszelón. A betegség az iskolás gyermekek között terjedt el. Halálos végű megbetegedés eddig csak egy történt. A hatóság megtette a járvány terjedésének megakadályozására a szükséges óvintézkedéseket.

Dr. Frank Imre operateur, szülész, nőgyógyász, a berlini klinika több éven át volt asszisztense és dr. F. Radó Irén, a berlini gyermekkórház volt orvos, rendeléseiket Szomborban Kralj Petár ulica 13. sz. alatt megkezdték.

Evangélikus lelkészkiállítás Novibecejen. Sztaribecejről jelentik: Novibecejen november 14-én, hétfőn iktatják be Flachbart Károly volt sztaribeceji lelkészt, akit nemrégiben a novibeceji evangélikus egyházközség lelkészévé választottak meg. A kiállítás ünnepélyes formák között fog megtörténni.

Ne törje a fejét soká, hanem kérjen azonnal egy
ALADDIN
csodalámpát, amelyet
INGYEN KAPHAT
ha siet és ép ezért

I. Ismernie kell annak előnyeit ugymlnt

1. Hőfőhár nyolcvan gyertyafénnyel világít.
2. Egy liter petróleummal 16 órán át ég.
3. Füst, a, szag és korom nélkül ég.
4. Levegőpróbesítés, előmelegítés nélkül működik.
5. Szavatoltan tűz és robbanásmentes.

II. Ezt a szevényt kitöltve sürgösen hozzánk be kell küldenie.

Juzo-láv Aladdin Vezér épv. Ba-zel D. D. Subotica

Az ültött is ingyen óhaj egy Aladdin lámpa birtokába lenni. Név és foglalk.

Pon os cím

Tűz egy boszniai fűrésztelepen. Szarajevóból jelentik: Zavidovicsi községben, a Gregerson-féle nagy fűrésztelepen tűz támadt. A portás konyhója kigyulladt és teljesen leégett. A tűz csakhamar átterjedt a faszénrakásra és az a veszély éregetett, hogy a tűz elpusztítja az egész telepet. A környék tűzoltóságának azonban nagy erőfeszítés árán sikerült a tüzet lokalizálni.

Négy embert ölt meg egy összedőlő ház. Mosztárból jelentik: A hercegovinai Dreszorac községben péntek éjjel súlyos szerencsétlenség történt. Éjfél tájban összedől Maties Szima földműves háza. A ház mind a négy lakója, Maties Szima, felesége Mara, bátyja, Ilija és hét éves gyermekük a romok alá kerültek és a beomló falak agyonzúzták őket.

Halálozás. Sztaribecejről jelentik: Sztaribecejen meghalt Jelkics Oszvald Katica 66 éves uriaszony, a sztaribeceji polgári segélyszövetkezet hivatalnoknője. Az elhunytat péntek délután temették el nagy részvét mellett a pravoszláv egyház szertartása szerint. Jelkics Katicában Jelkics Iván sztaribeceji görögkeleti esperes testvérét gyászolja.

»TUNGSRAM«
zállítja Amerika legjobb hangszóróját
»CONUST«

Ivanica Nikolát, az államvasut csalóját Prágában elfogták. Beeskerekéről jelentik: A Bácsmegeyi Napló beszámolt arról a nagyarányú csalásról, amelyet Ivanica Nikola és több társa követett el, akik a vasutól kölcsön kapott sineket és egyéb vasuti anyagokat eladták. Amikor a család kiderült, Ivanica Nikola megszökött, úgyhogy csak néhány tettes-társát sikerült a rendőrségnek letartóztatni. Beeskerekre érkezett magánértesülés szerint Ivanicát a napokban Prágában elfogták és visszazárlították Beeskerekre.

Mesze földön, messze tájon csak a vrsási
GAYER BUTOR
dicsőretét hallo n 7232

A szubotica Francia Klub teadélutánja. A szubotica Francia Klub e hó 13-án, vasárnap délután öt órakor teadélután rendez a klub tagjai és azok barátai részére

Elhanyagolt megbűzések gyakran a legveszélyesebb következményekkel járnak. Köhögés, a légzőszervek hurutos megbetegedései, rekedtség ellen évtizedek óta kitünően bevált szer a **Kaiser-féle mellkaramella**, amely az egész világon ismert és amely eredeti minőségben majdnem minden gyógyszerárban és drogériában ismét kapható.

Meggyilkolt erdősz. Ogulinból jelentik: Az Ogulintól hét kilométerre fekvő Bistrac erdőben péntek este holtan találták Bozsicsovic Mató állami erdőszet. Két golyó találta el a hátán, amiből arra következtettek, hogy orvgyilkosság áldozata lett. Azt hiszik, hogy Bozsicsovicet, aki rendkívül kötelességtudó erdősz hírében áll, egy megbűntetett orvvadász lötte le bosszúból. A gyilkos utáni nyomozás eddig nem vezetett eredményre.

Négyszázötvenhat nyulat lőttek a petrovoszelői körvadászaton. Petrovoszelőről jelentik: A petrovoszelői vadászok körvadászatra meghívták a sztaribeceji vadászokat, akikkel közösen egy nap alatt négyszázötvenhat nyulat lőttek.

»TUNGSRAM«
zállítja Amerika legjobb hangszóróját
»CONUST«

Meg akart halni, mert a felesége veszekedett vele. Bajmokról jelentik: Janda József hetvenkét éves földműves az utóbbi időben sokat veszekedett a feleségével, aki pénteken egy újabb családi jelenet után otthagyta az urát és holmiját is magával vitte. Az öregedő férj ezen annyira elkéseredett, hogy lakásán fölakasztotta magát. Esméletlen állapotban akadtak rá, levágták a kötélről és beszállították a kórházba.

Súlyos hányaszerencsétlenség Szlovénában. Ljubljánból jelentik: Csütörtök éjjel tűz támadt Szveti Zanozo kis dolojcskói szembányában. A tűz csakhamar átterjedt az összes alagutakra. A telepen tizenöt munkás dolgozott. Tizenkettőnek sikerült megmenekülnie három azonban bennégett. Az anyagi kár rendkívül nagy, mert a hánya teljesen hasznavehetetlenné vált. A hivatalos vizsgálóbizottság megállapította, hogy a biztosító készülékek hiányossága miatt történt a katasztrófa.

PURGEN
Világhírű hashajtó!

Öngyilkos lett, mert megszdta az apja. Vinkovciról jelentik: Posavac Manci huszonegy éves leány apjának, Posavac Ferenc vinkovcei szappanos és héltisztító üzletében segédkezett. Vigyázatlan kezeléssel folytatn mintegy 200 méter helet elrontott, amiért apja megszdta. Az érzékeny természetű leány nagyon a szívére vette apja dorgálását, felment a padlásra és lugkővel dattal megmérgezte magát. Azonnal kórházba szállították, de a szerencsétlen leányt már nem lehetett megmenteni. Három napi borzalmas szenvedés után meghalt.

SZÍNHÁZ

Az ördög bemutatója
a szombori magyar színházban

Szomborból jelentik: A magyar színházról péntek este Molnár Ferenc »Az ördög« című világhírű vigjátékát mutatta be. Ezt a darabot a magyar közönség nagy része már látta a legjobb előadásban, budapesti színészekről is és így annál nagyobb sikerként könyvelhetik el a magyar színházról azt a spontán és lelkes tapsot, amely különösen az első felvonás után elemi erővel kirobbant.

Az előadás legtöbbször szereplője kifogástalan volt, az egyetlen hiba azonban, amit nem szabad elhallgatni, a szereposztásban volt. Egyes szerepek nem kerültek a megfelelő kezébe és ez némileg ártott az előadásnak. A címszerepet Földessy Sándor játszotta és nagyszerű alakításával a siker oroszlánrészé az övé. Földessy olyan kiváló színész, aki erőssége a társulatnak és minden szerepével megdő művészi értéke a közönség előtt. Jól szerepében mutatkozott be Soltész Annie, aki kitűnő drámai színésznő és bizonyára szép sikerei lesznek, ebben a szerepben azonban inkább F. Kramer Mária-t láttuk volna, aki ezuttal beérte Elza kisebb szerepével. Irsay Nóra pompás Selyem Cinka volt, aki végre a neki megfelelő szerepkörhöz jutott és ebben is bizonyította, hogy tehetsége és fiatalága diadalmaskodik a nehéz feladatokban is. Nyáray Rezső a megszokott szép alakítást adta ismét. Koloss Ernő azonban sajnos, minden szerepében egyforma. Kisebb szerepekben Szirtes László és Nyerges Ferenc egészítették ki az együttest.

A színházat megtöltő közönség sokszor tapsolta a szereplőket a lámpák elé.

sz. m.

Asta Nielsen-film
a Városi-Moziban„A bukott nő tragédiája”
és „A bűn Babilonja”

A Városi Mozi hétfőtől kezdve az utóbbi évek egyik leghíresebb és legnépszerűbb filmjét mutatja be: Asta Nielsen »A bukott nő tragédiája« című filmjét. Nemcsak az az érdekessége ennek a filmnek, hogy Asta Nielsen, a valamikor ünnepeit egyetlen filmsztár tizenkét év után a színpadról ismét visszatért a filmhez, hogy bizonyítsa: ma is felveszi a versenyt az azóta nagyon meg sokasodott fiatal és szép filmesillagokkal, hanem szenzáció ennek a képek merész meséje és az a millió ahová a rendező vezeti a nézőt.

Egy örömházban játszódnak a cselekmény és Asta Nielsen egy kiöregedett prostituáltat játszik, aki vére utolsó fellobbanásával egy ártatlan fiatal fiút akar magának tudni. Ezt a retentő, sivár milliót a rendező mesteri kezzel vitte filmre. Asta Nielsen alakítása pedig nagy élmény. Régi, legjobb formájára emlékeztet ez a kitűnő színésznő, mégis az a különbséggel, hogy az a haladás, amit a filmtechnika azóta tett, sokkal jobban érvényre juttatja tehetségét. Alakítása megrázó és feledhetetlen. A fiatal prostituált alakjának sok színt kölcsönöz a tehetséges Hilde Jennings, a diák szerepének Werner Pittschan ad életet, Oskar Homolka pedig iellegzetes vonásokkal rajzol meg egy férfi-portrét. Wilhelm Braun »Dirnentragödie« című drámáját Bruns Rahn, a kitűnő rendező hibátlanul vitte vászonra.

A kísérőfilm »A bűn Babilonia« mulatóságos vigjáték, amelynek főszerepeiben Reinhold Schünzen, Arnold Korff és Hans Bransewetter fogják megnevetetni a közönséget. A kettős műsornak bizovnára megerdemelt nagy sikere lesz.

(—)

A »Játék a kastélyban« Vrsacon. Vrsacról jelentik: A noviszadi szerb színházról Vrsacon vendégszereplő együttese kitűnő előadásban mutatta be Molnár Ferenc »Játék a kastélyban« című darabját. A Molnár-bemutató alkalmával a közönség zsufolásig megtöltötte a színháztermet és meleg ünneplésben részesítette a szereplőket. Dragics kisasszony Annie szerepében elsőrangú

alakítást nyújtott és ez alkalommal is bebizonyította, hogy az együttesnek egyik legkiválóbb tagja. Közvetlen játéka, kellemes orgánuma és kitűnő megjelenése biztosították a sikert. Dinics igazgató elsőrangú színész, aki ebben a szerepében vrsaci vendégszereplése óta legnagyobb sikerét aratta. Nagyon tetszett Dusanovics a titkár szerepében. Jók voltak Pavicsevics, Jovanovics, Nikacsevics és Szávics is. (F. Gy.)

SPORT

Három mérkőzés

A Sand-pályán SzMTC—SzAND
Bácska-pályán
Szubotical Sport—Szomb Sport
ZsAK—Bácska

A vasárnapi mérkőzések a bajnoki sorrend végső kialakulására nézve igen fontosak. A Bácska-pályán lejátszott két mérkőzés közül a Bácska—Szub. ZsAK-

meccset kíséri nagy érdeklődés. A vasutasok, hír szerint, két új játékosal kísérleteznek, az egyik a csatársorban szerepel, a másik a védelemben kap helyet. Hogy ezek az új játékosok mennyire válnak be, előre nem lehet tudni, biztos azonban, hogy erős küzdelem lesz a két csapat között. A Szomb. Sport—Szub. Sport előmérkőzés győztesét is igen nehéz bejósolni, a pillanatnyi kondíció dönti el, hogy melyik csapaté lesz a két bajnoki pont. A SzAND-pályán a SzAND—SzMTC mérkőzés kerül lejátszásra. A két stílusos futballt játszó csapat küzdelméből a bainokcsapat kerülhet ki győztesen.

A középeurópai kupadöntő. Bécsből jelentik: A középeurópai kupa döntőjébe tudvalevőleg a bécsi Rapid és a prágai Sparta került. Az első mérkőzést, mely Prágában folyt le, a Sparta nyerte meg 6:2 arányban. A második döntő összecsapás vasárnap lesz Bécsben, de nem valószínű, hogy a Rapid most már elújhethet a kupabajnokságtól a Spártát.

Prágából különvonat megy Bécsbe mely a Sparta-hívőket szállítja az osztrák fővárosba.

MIÉRT

OLVASSA MINDENKI A

BÁCSMEGYEI
NAPLÓ

KARÁCSONYI SZÁMÁT

A mert

érdekes
nívós
szép
tanu ságos
gazdag tartalmu
legalább százhusz oldalas lesz.

Minden egyes lappéldányhoz, amely tíz dinárba kerül,
harminc dináros ajándékszelvényt ad a kiadóhivatal!

Miért érdeke a hirdetőnek,

hogy a BÁCSMEGYEI NAPLÓ karácsonyi számában hirdessen? Mert a karácsonyi számot soha nem veszik, nemcsak egy napig olvasják, hanem megőrzik s a karácsonyi 500 dináros probléma a karácsonyi szám hirdetéseiére vonatkozik, úgyhogy minden hirdetést többször és figyelmesen elolvasnak.

Régi tapasztalat, hogy a vállalatok, kereskedők és iparosok, ha tisztában is vannak az újságreklám jelentőségével, nagy hasznával s azzal, hogy üzleti forgalmukat e révén megsokszorozzák, nem vesznek időt és fáradságot, hogy hirdetést adjanak fel. Pedig a hirdetés olyan ügyrök, aki egyszerre tízezreknek ajánlja a céget és az árut.

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ kiadóhivatala szívesen vállalja, hogy a hirdetőket szakszzerűen és hatatosan megfogalmazza.

Ne hasas az utolsó percere a hirdetés feladását, mert akkor nem tudunk a kellő elhelyezésről gondoskodni s adja fel a hirdetést, nehogy önmagának tegyen szemrehányást, ha látja majd a kiválóan megszerkesztett, valószággal monumentális számot s az Ön cégének hirdetését nem találja benne.

Egy levelezőlapjába vagy egy telefonhívásba kerül s a Bácsmegeyi Napló megbizottja akár Szubotican, akár az ország bármely városában meglátogatja Önt hirdetési ajánlattal és kész hirdetési szöveggel szolgál.

A jelenkor leghíresebb írója, Wells írja a »William Clissold világa« című regényében:

... Aki nem hirdet, nem érdemli meg, hogy éljen, mert azt bizonyítja, hogy nem bizik önmagában s nem bizik a cégében és a vállalatában.

Senki se mondhatja, hogy nincs nagyobb forgalomra szüksége, senki se nélkülözheti tehát a hirdetést.

Ma már megszűnt az, hogy a gyáros, kereskedő, iparos a cikkeit kiakasztja a ház elé, a kapu élfára.

Aki azt akarja, hogy észrevegyék,

HIRDESSZEN!

BÁCSMEGYEI NAPLÓ
KIADÓHIVATALA

TŐZSDE

Zürich, nov. 12. (Zárlat.) Beograd 9.13, Páris 20.365, London 25.265, Newyork 518.55, Brüsszel 72.275, Milanó 28.21, Amsterdam 209.20, Berlin 123.655, Bécs 73.15, Szófia 3.745, Prága 15.375, Varsó 58.20, Budapest 90.825, Bukarest 3.21.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 12. Buza: Bácskai 77—78 kg. 2%-os 287.50, Bánáti 78—79 kilós 2%-os 282.50—285. Rozs: bácskai 72 kilós 2%-os 280—290. Árpa: bácskai 65—66 kilós 245—250. Zab: 220—225. Kukorica: bácskai régi 217.50—220, bácskai új gar. minőség 185—187.50, bánáti új XXII—I. Vrsac környéke 195—197.50. Liszt: 0gg és 0g bácskai 410—420, 2-es 395—400, 3-as 370—380, 6-os 310—320, 6½-es 280—285, 7-es 250—260, 8-as 195—200. Korpa 170—175. Grisz: bácskai 430—440. Bab: fehér új 360—370. Irányzat változatlan. Forgalom 41 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, nov. 12. A gabonátőzsdén szombaton a buza árfolyama tartott volt, a rozs azonban úgy a határidőpiacon, mint a készáru piacon erőteljesen emelkedett. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza márciusra 31.56—31.66, zárlat 31.54—31.56, májusra 31.86—31.96, zárlat 31.84—31.86, rozs márciusra 29.84—30, zárlat 29.86—29.88, májusra 30, zárlat 30, tengeri májusra 24.98—25, zárlat 24.98—25. A készáru piacon: Buza 29.65—30.65, rozs 27.75—27.90, zab 23.75—24.50, sörárpa 26—31.05, korpa 17.25—17.50, köles 23—24, tengeri 24.25—24.50, repce 43—44.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Apatin 174 (+3), Bogojevo 190 (—8), Vukovár 146 (—4), Palánka 132 (0), Noviszad 129 (0), Zemun 56 (—8), Pancsevó 68 (—4), Szmederevó 192 (—2), Orsova 152 (—8). Dráva: Oszijek 64 (0), Száva: Mitrovica 160 (—2), Beograd 32 (—4). Tisza: Senta 2 (0), Becsej 35 (—5), Titel 120 (—2).

NYILT-TÉR

Kérelem

Mint Krmptics Iván sztaramoravicai földbirtokos védője, kérem mindazokat, akik vele ez év augusztus 20-án délelőtt, amikor letartóztatták, a Városháza előtt beszélgettek, jelentkezzenek kedden, f. hó 15-én délelőtt 9 órakor a törvényszék 17. sz. termében a főtárgyaláson, vagy pedig alant irt ügyvédi irodámban (II. ker. Paje Kujundžića 26.) alatt.

Ezt a kérelmet azért intézem a nyilvánossághoz, mert védelemem nem ismeri azok nevét, akik aznap beszélgettek védelemmel, az igazság érdekében pedig fontos, hogy ezeket a tanukat kihallgassák.

Dr. Perc Dragutin
ügyvéd.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város mellett szám a hallóképesek jelentés)

Vasárnap, november 13

Zürich (588) 11: Délelőtti hangverseny. 15.15: Katholikus prédikáció. 16: Szórakoztató zene. 17.10: Protestáns prédikáció. 19.32: Kamarazene. 21: A házzenekar hangversenye.

Prága (348.9) 16.30: Fuvószenekari hangverseny. 19.15: Hangverseny. 20: Népszerű hangverseny. 21.30: Vigjáték. 22.20: Hangverseny.

Budapest (555.6) 9: Újsághírek, kozmetika. 10: Zenésmise a plébánia templomból. 12: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána az Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. 17: Előadás a Studióból: »Mézeskalács.« Daljáték három felvonásban. Irta: Emőd Tamás. Zenéjét szerzte: Szirmay Albert. 19.30: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 20.45: Maribázy Miklós humoros előadása: »A színház küzdelmei vidéken.« 21.30: Utána a Dunapalota-nagyszállóból jazz-band.

Bécs (517.2, 577) — Graz (357.1) — Innsbruck (294.1) — Klagenfurt (272.7) 10.15: A Wiener Sängerknaben kórus hangversenye. 11: A Wiener Symphonie-orchester hangversenye. 15.30: Délutáni hangverseny. 19.15: Szonáták. 20.10: »Die Kreuzworträtselheurin«, Eugen Wrany-Raben egyfelvonásos vigjátéka. 21: A Wiener Konzertorchester J. W. Gangelberger népszerű hangversenye.

Berlin (483.9, 566) — Königswusterhausen (1250) — Stettin (236.2) 16.30: Kwartetthangverseny. 19.30: Előadás a misztikumról. 20.30: Tarka-est. 22.30: Tánczene.

Milánó (315.8) 17: Hangverseny. 17.50: Gyermek-karének. 21: Zenekari hangverseny. 23: Tánczene.

München (535.7) — Nürnberg (303) 15.30: A házzenekar hangversenye. 17.40: Zongorahangverseny. 20.15: »Dávid király«, szimfonikus szolttár.

Nápoly (333.3) 17.05: Szórakoztató zene. 21: Színházi zene.

Róma (450) 10.15: Egyházi zene. 17: Szórakoztató zene. 20.45: G. Bizet: »I. Pescatori Di Perle c. operájának közvetítése.

Stuttgart (379.) — Freiburg (577) 16: Hangverseny. 19.25: Balladák. 21.45: Sváb-est. Parasztenekar, kézi- és szájharmonika. Utána szimfoniadala sváb dialektusban: »Em Lichtkarz.«

Hétfő, november 14

Zürich (588) 16: Szórakoztató zene. 20: Közvetítés Bernből.

Prága (348.9) 16.30: Délutáni hangverseny. 19: Szimfoniadalaátvitel a Nemzeti Színházról. Mascagni: »Parasztbecsület«. Leoncavallo: »Bajazzo.« 22.20: Gramofónhangverseny.

Róma (450) 17.30: A római filharmónikus hangversenye. 20.40: Zenekari hangverseny. A hangverseny után Giuseppe Ferioli »Una Cillgeia Tira L'Altra 3 felvonásos vigjátékát közvetítik, ezután a hangverseny folytatása.

A jövő hét kimagasló zenei ESEMÉNYEI:

Hétfőn este 7 órai kezdettel

TURANDOT

PUCCINI OPERÁJA

a budapesti op rában

Szerdán este fél 8 órai kezdettel

szent ERZSÉBET LEGENDÁJA

LISZT-ORÁTORIUM

a berlini Grosses Schauspielhausban

KONRÁTH R.-T.

rádiószaktizlet, Szubotica

Stuttgart (379.7) — Freiburg I. B (577) 16.15: Délutáni hangverseny. 20: Ének- és zongorahangverseny. Utána hangverseny előre bejelentett kívánságok szerint.

Budapest (555.6) 9.30: Hírek, közgazdaság. 17.30: Phonohangverseny. 18: Mit írzen a Rádió? 19: A m. kir. Operaház »Turandot« előadása. 22.10: Pontos időjelzés, hírek, közlemények. 22.30: A Britannia-nagyszállóból Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Bécs (517.2, 577) — Graz (357.1) — Innsbruck (294.1) — Klagenfurt (272.7) 11: Délelőtti zene. 16.15: Kwartet hangverseny. 19.30: Vera Schwartz kamaranékesnő és Godfredo Giarda (orgo-

na) hangversenye. Utána a Silving-zenekar szórakoztató esti hangversenye.

Berlin (483.9, 566) — Königswusterhausen (1250) — Stettin (236.2) 17: Vak művészek hangversenye. 18: Berlin irodalma, a 80-as évek irodalma a forradalom előtti és utáni időben.

München (535.7) — Nürnberg (303) 16: Nürnberg: Hangverseny. 19: A müncheni trió hangversenye. 20: Nürnberg: Borzalmas történetek. 21: A házzenekar hangversenye.

Nápoly (333.3) 17.10: Szórakoztató zene. 21: Zenekari hangverseny.

KÖZGAZDASÁG

A szubotcai vasutigazgatóság pályázata. A szubotcai vasutigazgatóság 52795/1927. szám alatt árlejtést irt ki a vasuton érkező darabárúnak a vasuti állomásról a címzett lakására való fuvarozási jogának bérbeadásáról. A bérlet 1928. január 1-én kezdődik és 1930. december 31-én ér véget. Árlejtésekre pályázatot december 15-én délelőtt tízenegy óráig lehet benyújtani. Részletes fölvilágosítást a vasutigazgatóság VI. osztályán lehet kapni a hivatalos órák alatt.

Mintavásár Belacrkván. Belacrkváról jelentik: A belacrkvai kereskedők egyesülete Risztics Szvetiszláv elnöklele alatt gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy Belacrkván mintavásárt rendeznek. Risztics elnök másfélórás beszédében fejtegette a mintavásár jelentőségét. A város új földrajzi helyzete kényszeríti a gazdasági élet vezetőit, hogy a gyáripar megalapításával elejét vegyék a lassu, de biztos pusztulásnak. Tőke van Belacrkván elég, a vizierő pedig a Nerában kihasználhatatlan hever. Belacrkva ipara most is elég fejlett és a kiállítás lesz hivatalba bebizonyítani a város iparának létjogosultságát. Schäfer Gavre ipartestületi elnök és Micsin Ljubisa hozzászólása után elhatározta a gyűlés, hogy a farsangi ünnepek alkalmával, amikor eddig is több ezer idegen kereste fel Belacrkvát, fogják az első belacrkvai mintavásárt megrendezni. Az előkészítő bizottság elnökének, Micsin Ljubisát választották meg. Ezenkívül harmincegy tagu választmányt választottak.

KINTORNA

— És volt valami hasznod az új vállalatodból?
— Igen.
— Mi?
— Megtudtam, hogy milyen marha vagyok.

Két nő beszélget.
— Ma tettem meg az első lépést az elválásomhoz.

— Ah! Nem is tudtam, hogy férjnél vagy.
— Férjnél nem vagyok. De eljegyeztem magamat...

A klubszolgá odaszól a klubtaghoz, aki nemrégiben nősült.

— Nagyságos uram, felvegyem önt a listára?

— Miféle listára?
— Arra, amelyen azok a klubtagok szerepelnek, akik nincsenek itt a feleségeik számára.

Spitzkopf, aki egy este gyanútlanul ment az uccán, egyszerre csak lehajolt, mert egy zafos mondást dinárnak nézett a járdán. Ebben a pillanatban valaki hátulról egy nagyot ütött rá. Spitzkopf méltatlankodva fordul meg. Erre a támadó azt mondja:

— Pardon, tévedtem. Azt hittem, hogy a Sauerwasser.

— Na és?... Kell azért ilyen nagyot ütni?!

A támadó indignálódva felelt.

— Bocsnát, mi köze magának ahhoz, hogy én mekkorát ütök a Sauerwasserre?

REGÉNY LÁNGNYELV

ÍRTA: JAX ROHMER (15)

Jarvis ur segédjét liften felvitték a második emeletre, ahol a lift-boy megmondta neki a szobaszámot, ahol kopognia kell. A cipész idegessége szinte aggasztó volt, úgy hogy végre is megkönyörült rajta egy pincér, aki észrevette, hogy milyen tehetetlenül megy egyik ajtótól a másikhoz. Megkérdezte tőle, hogy mit akar.

— Öexcellenciáját keresem! De akasszanak fel, ha eszembe jut szobájának a száma, vagy ha tudom, hogy miképp kell kimondani a nevét.

A pincér mosolyogva nézte.
— Ormuz khán — magyarázta és az egyik legközelebbi ajtón megnyomott egy csengőt. — Sok szerencsét!

Az ajtót egy férfi nyitotta ki, aki hindunak látszott. Kifogástalanul volt öltözve és egy fekete csontkeretes szemüveg mögül kutatva nézett a lövevényre.

— Itthon van Öexcellenciája? Jarvis cipész küldött.

— Jöjjön be! Hogy hívják?

— Parker. Jarvis urtól.

Kis előszobába léptek. A sarokban magas támlájú szék állt.

— Foglaljon helyet. Majd jelentem Öexcellenciájának, hogy itt van!

Parker egyedül maradt. Kezében idegesen forgatta kalapiját és kíváncsian nézett körül. Félénken dudolni kezdett egy melódját, de azonnal zavartan elhallgatott és idegesen köhécselt. A hindu csakhamar visszatért és intett neki. A következő szoba irodának volt berendezve. Az ablak közelében írógép állt, amelyen nemrég még dolgozhatott valaki és egy nagyobb asztalon táviratok, iratcsomók, üzleti könyvek, valamint a kereskedelmi tevékenység egyéb bizonyítékai hevertek. A hindu a szemben levő ajtón kopogott és a küszöbről halkán jelentette:

— A cipészszegéd!

Parker mögött becsukódott az ajtó és egy tulfü-

tött szobában találta magát, amelyet betöltött a jácint-illat. A bútorok a szállodai szoba rendez buordarabjai voltak, de a berendezés egyrészt kétségtelenül már lakója hozta. Az alaptónus keleti volt, azonban nem volt férfias jellege, hanem feltűnően nőies. Rengeteg párna volt szerte-széjjel a szobában. Vázák álltak mindenfelé jácinttal. Más különösebbet a derék iparos izgalomban nem vett észre.

Némán és bizonytalanul állt egy férfi előtt, aki egy párnákkal teli mély karosszékekben ült, vagy inkább feküdt és aki szakadatlanul nézte mandulaforma fekete szemével. Ez a férfi láthatóan fiatal volt. Brokát-díszítésű prémmel szegélyezett pyjama-féle volt rajt, amelyből előcsillant elefántcsontszínű, szoborszerű nyaka. Az arczsine is az elefántcsont árnyalatához volt hasonló. Alacsony homlokára fényes fekete hajhullámok simultak. Ajkai duzzadtak voltak és nagyon vörösek. Ha asszony lett volna, akkor talán csinosnak lehetett volna mondani, sőt szépnek is, miután azonban férfi volt, a hatás, amit tett, természetellenes és visszataszító volt. Prémmel díszített keleti papucs volt a lábain, amelyek egy kis párnás számonlyon nyugodtak. Karcsu kezét az asztalon egy kis párnán tartotta és egy csinos lány buzzgón manikűrözte. Bár meleg nap volt, a kandallóban erősen lobogott a tűz.

Amikor Parker belépett, az előkele perzsa meg sem mozdult, de különös, éjszétet szemei rámeredtek az idegenre. A manikűrös kisasszony egy pillanatra felnézett és ez a kis figyelmetlenség elég volt arra, hogy az egyik karcsu ujj körömbőrét könnyen megsebezze.

— Ostoba liba! — csendült meg Öexcellenciájának nagyon dallamos hangja. — Felsebezte a kezemet. Menjen!

A lány gyorsan becsomagolta szerszámjait egy kis táskába és sápadtan, sirástól vonagló ajkakkal kisértette a szobából.

— Nos? — kérdezte Ormuz khán.

Parker habozva vette le a doboz fedelét.

— Nem kívánom, hogy a cipőn változtassanak.

Csak azt akarom, hogy ujból vegyenek mértéket a

lábamról, hogy végre megfelelő, jó cipőt kapjak.

— Nagyon szívesen excellenciás uram!

Parker a cipőt a dobozzal együtt a földre tette és belső zsebéből egy iv papírt, egy ceruzát és egy centimétert vett elő.

— Szabadna kérem, hogy a lábát erre a papírra tegye uram?

Ormuz khán kedvetlenül emelte fel a lábát.

— Tessék kérem levenni a papucsot!

— Tessék — mondta a másik hüvösen, anélkül, hogy levette volna tekintetét Parkerről.

— Óh bocsnátom meg excellenciás uram! — dagogta a cipész. Térdreereszkedett és lehuzta a prémes papucsot a karcsu lábról, amely halvány elefántcsontszínű volt és olyan szép volt a formája, mint egy női láb. A láb ráállt a papírosra és Parker meglehetősen ügyetlenül megrajzolta a körvonalakat. Azután néhány mérést végzett és vastag ceruzájával jegyzeteket csinált. Valahányszor nem egészen tiszta ujjai a keleti érzékeny bőrét érintették, ez észrevehetően összezereztet.

— Tulajdonképen — mondotta Parker — harisnyás lábról kellett volna mértéket vennem.

— Csak egészen finom selyemharisnyát viselek.

— Kérem, ahogy excellenciád parancsolja.

A cipész összeszedte holmiját és menni készült.

— Ugye, cipész — csendült fel a dallamos hang

— készen lesz hétfőre?

— Ha csak lehetséges.

— Másképp nem is kell!

A szomszédaszobában az udvarias titkár várt. Látszólag más nem is volt a közelben és a hindu az iparost kikísérte az előszobába és kinyitotta az ajtót. Amikor Parker lenni kiszállt a liftből, nagy zsebendőjével megtörülte verejtékes homlokát. Az erőszakos jácint-illat egészen beleszívódott a ruhájába és a perzsa nőiesen csinos arcát juttatta az eszébe.

A szemtelen boy hangja térítette magához:

— Kidobták magát is? Maga már a harmadik lenne ma reggel.

— Valóban? Ki volt a másik kettő?

— Az egyik az a lány, aki minden reggel manikűrözi. Ép az előbb jött le bőgve. Aztán...

— Eredj a dolgozdra, Chivers! — kiáltotta a hoteipartás.

— Addig fecsegsz, amíg téged is ki fognak dobni innen.

(Folyt. köv.)

FILM

Hogy képzelet egy filmprimadonna a házasságot?

Egy amerikai újságíró megkérdezte Claire Windsort a nedves filmszínésznőt hogyan képzelet el a házasságot. A kérdésre a filmsztar a következőket válaszolta:

— Még nem tudom, hogy jövőd férjem milyen lesz. Nem ismerem a hibáit azt sem tudom, vajon gazdag lesz-e vagy szegény. Ismeretlen előttem, hogy melyek a kedvenc ételei, hogy a film mennyire érdekli, hogy valóban méltó lesz-e arra, hogy — amint barátom két-ségtelenül állítani fogják — irigyeljenek majd érte. Azt azonban már most tudom hogy mi módon kell kezelnem őt. Ez a kijelentésem ugyan meglehetősen könnyelműnek tűnhetik, hiszen férje válogatja. Ugy gondolom azonban, hogy vannak bizonyos alapelvek, amelyekkel már előre tisztában kell lennünk.

— Első és legfontosabb a házasságban az, hogy a férj abban a hiszemben maradjon, hogy »teljesen szabad«. Mint nőlen férfi jöhetett-mehetett, amikor neki tetszett, anélkül, hogy erről bárkinek is számadással tartozott volna. A padlóra önthette meg, az asztalnál dőlányozhattott és azt szívhatótt, ami neki tetszett. Véleményem szerint tehát csak az a nő érett a házasságra, aki a férjében azt az érzést tudja kelteni, hogy életében semmi sem változott, hogy épp úgy ur a házban, mint volt előbb, akinek aztán a feleségre való tekintet és az alkalmazkodás nem külső kényszer eredménye, hanem egy belülről jövő érzés spontán megnyilvánulása. A nőnek viszont épen ellenkezőleg azzal a tudattal kell a házasságra lépnie, hogy most sok minden megváltozott számára...

— Tudom, hogy meggondolatlanág részemről az anyakönyvezető előtt ilyen nézeteket hangoztatni. Nem lehet-

tetlen azonban, hogy épen az, hogy megígérem, hogy legalább úgy fogok viselkedni, mintha ő volna a ház ura, fogja az egyelőre még a láthatáron kívül eső jövő-

vendőbelimet arra bírni, hogy engem tegeyen meg azzá, akivel — pörül fog járni.

Sztárok utánpótlása

A közönség folyton újabb arcokat akar látni, újabb és újabb fiatalokat és mindig más színészeket és így nőtte ki magát a filmgyárak első és legnehezebb feladatává a filmszínészek utánpótlása, amihez nem is Diogenes, hanem Jupiter lámpájára van szükség.

A Paramount-filmgyár Jesse L. Lasky vezetése alatt 1925 márciusában megnyitotta a mozisínészképző iskoláját, aminek a hírére az érdeklődő levelek óriási

mennyiségben futottak be a világ minden részéből. Nem kevesebb, mint negyven ezer jelölt folyamodott és a Paramount összes rendezőit kellett igénybe venni, hogy a beküldött fényképeket átvizsgálják.

Természetesen nem lett volna célszerű, hogy a tanfolyamot mindjárt sok tanítvánnyal kezdjék meg. A beküldött fényképek közül így csak tizennégyet választottak ki. Kető a tanítványok közül, akik nem rendelkeztek megfelelő anyagi eszközökkel. ösztöndíjban részesült.

A tanítás egy teljesen bevált órarend alapján történik, amely sport-előadás- és a műteremben való közvetlen foglalkozásból áll. A tanított tárgyak: testtartás, modern és antik ruhák viselése, a maszkirozás művészete, némajáték, a színház története, lélektan tanulmányok, modern táncok, tornászat, vívás, uszás, lovaglás, autóvezetés, dramaturgia, rendezési problémák, világítás és felvétel. Mindezeket a tárgyakat gyakorlatilag és elméletileg is tanítják. A világ legjobb rendezői és színészei vesznek részt a tanításban, akik közül senki sem fogad el semminemű honoráriumot.

A tanfolyam több, mint egy évig tartott és a Paramount a legközelebb »Fiatalok előnyben« cím alatt műsorra kerülő film kíséretében mutatja be az új tizennégy színészt, mindegyiküket megfelelő szerepben.

Most pedig a nagyközönségen a sor, hogy ítéletet mondjon afelett, hogy érdemes volt-e a kifejtett munka és fáradság, hogy kíváncsi-e utánpótlásra hogy nézete szerint, a fiatal tehetségeknek van-e lehetőségük arra, hogy karriert csináljanak.

Művészek, mint üzletemberek

Száz évvel ezelőtt a színészeknek tartózkodniuk kellett mindentől, ami a nyárspolgári életre emlékeztet. Művészet és bohémélet egy fogalmat jelentettek. A rendetlen öltözködés szinte kötelező volt üzleti dolgok pedig még csak nem is érdekeltek őket.

Ma ez már másképp van.

Lon Chaney például egyik Amerika legügyesebb telekspekulánsainak, ezenkívül pedig tevékeny részt vesz egy gyümölcsstermelő vállalat vezetésében is.

Lillian Gish több cég főrészvényese és az üzleti életben nem kevésbé tehetséges és közkedvelt, mint a filmen.

John Gilbert egy gépgyár finanszírozásánál sikerteljes tevékenységet fejtett ki.

Lew Cody és Renée Adorée egy kozmetikai üzletet tartanak fenn Hollywoodban.

Honta Bell, a rendező, valamint Ruth Roland és Antonio Moreno egyedül kezelik a birtokaikat.

Lon Chaney egy újságírónak a színészek üzleti tevékenységével kapcsolatban a következőket mondta:

— Nagyon helyesnek tartom, hogy színészek a mindennapi élet kérdéseivel is foglalkozzanak, mert ezáltal a színészi követelményeknek is jobban megfelelnek. Képzelje csak el, hogy például mennyivel jobban tudja alakítani a pénzt részvényeken elveszített tőzsdést, ha egyszer ő maga is ilyen bajba esett.

14-

Hétfőtől

LIFKA

-20

Vasárnapig

DOUGLAS FAIRBANKS:

FEKETE KALÓZ

egyedülálló szenzáció, olyan, ami még nem volt. — Ez nem túlzás. Fairbanks csodálatos egyéniségén és a képmelegítő témáján túl elsősorban a remekbe készült kivitel az, ami hat. Ennek a filmnek elejétől végig minden egyes centimétere természetes színű és a Technicolor felvétel va óságos remeke.

Nehogy félreértsék! Már eddig is volt, hogy nagy filmekben egy pár száz méter természetes színekben játszott, illetve olyan színekben, amelyek bármilyen szépek is voltak, valahogyan mégis elütöttek a természet színeitől és elhagyták azokat.

De Fairbanks **FEKETE KALÓZ** a valami egészen más!

Diszkrét plasztikája egyetlen centiméternyi megszakítás nélkül végigvonul a mesterművön, amely csodálatos technikáján túl, o y **művészi erő és tartalmitag izgalmas**, hogy párját ritkítja a mesterfilmek bármily galériájában.

Kibővített zenekarral!

Eredeti zenével!

Ilyen értékes technikájú szép film Suboticán még nem volt soha!

Rendes helyárák!

Világvárosokkal egyidejűleg!

A Vajdaságban először!

KÖNYVEK

A világ vallásai

Szimonidesz Lajos könyve

A legvallástalanabb kor legvallástalanabb embere azt mondta: »Ha Isten nem volna, ki kellene találni.« Sokat vitatkoztak már azon, hogy — Voltaire szájában — mi értelme lehetett ennek a kijelentésnek. De akármilyen volt is az értelme, még ha cinikus ötlet volt is: akkor is annak bizonyossága, hogy a vallás soha, semilyen korban, a legfelvilágosodottabb szellem számára sem lehet végképpen elintézett, letárgyalt, semmiféle kérdés. Az istentagadó nem egy semmivel áll szemben, hanem szembefordul Valakivel és azt mondja: én tagadlak téged. Az ő lelkében nem marad üresség és közöny azon a helyen, amelyet a hívő lélekben a vallás foglal el, csak másfajta vallás — a tagadás.

Az emberiség nem egységes vonalban, nem egységes tempóban fejlődik. Nemcsak az európai átlagember és a középafrikai szerezsen között vannak évezredekben fölmérhető különbségek, hanem ugyanakkor az országnak vezető elméi és tömegei között is. Az irástudatlan pásztor, aki felül a vonatra és viteli magát vele, azért még nem XIX. századbeli ember s nem teszi XX. századbeli emberré az sem, ha valami véletlen sorsfordulat repülőgépre ülteti, vagy rádió-kagylót ad a kezébe. Ennek a pásztornak vallása (akármilyen egyház könyveli is a magáénak) lényegében nem különbözik a kőkorszakbeli ember vallásától. A legfelettebb, legideálisabb vallásból is, amelyet egyházatyák vs doktorok mély hittel, bölcseséggel és elmével évezredek át csiszoltak ki: a maga részére azt tudja kiválasztani, ami neki kell. A sorsát intéző, titokzatos pártfogó vagy ellenséges hatalmakat, akiket ajándékkal, áldozattal, néha ravaszszággal kell a maga pártjára hódítani vagy veszélytelené tennie. Babonákban, varázsszavakban hisz, amelyeknek pendant-jait töve év- és kilométerezredek távolságában fedezik fel a kutatók. És ez az ember »kortársa« nemcsak a repülőgépre, a rádióra, a relativitás elméletének, az atomelmélet forrongásainak, hanem évezredek óta nemcsodó vallásokat hittel átélő vagy minden egyházi kötelektől megszabadult, maguknak új vallást teremtő embereknek is.

Ez pedig annyit jelent: a vallási érzés nemhogy csökkent volna az évezredek folyamán, hanem bizonyos széles rétegekben megőrizte mindazt, ami már a primitív emberben is meg volt s e széles rétegek talapzatára újabb meg újabb, vékonyabb, de értékesebb rétegek rakódtak, amelyekben egyre nemesebb alakot ölt a vallásos érzés.

Hogy lehet ezt a fellődést és egyidejűséget a kerék és földrajzi körülmények által befolyásolt különbségeket s az emberi lélek mélyen rejlő örök egyformaságokat rendszerbe foglalni?

Amennyire ez egyáltalán lehetséges: Szimonidesz Lajos kitűnő könyvének sikerült. Már a bevezetés olyan akkordokat üt meg, amelyekben a mű egész eszméi tartalma benne zeng. Érzeteli az olvasóval, hogy a könyv folyamán mindnyájunkról, az emberi lélek legörökebb tartalmáról van szó. Tárgyilag, tudós megértéssel válogatja meg és írja le azokat a tényeket, amelyeket a primitív vallásokról a tudomány felkutatott. Elméleti magyarázatokba nem bocsátkozik, egyszerűt, mert ez a talaj nem is egészen biztonságos még, másrészt mert a nagyközönséghez fordul, amelynek a tényekkel kell megismerkednie, mielőtt elméleti vitákra egyáltalán kíváncsi lehetne. Nyugodtan rámutat mindarra, ami vadság, önzés, naiv ravaszság, csalás, bujaság keveredett a primitív vallásokba. Mégis vallások voltak ezek, a földöntúli hatalmaktól való félelem és a földöntúli igazságszolgáltatás ösztönzést, örök vágya teremtette meg őket. Mégis felbukkan bennünk

egy-egy olyan gondolat, mint a gyermek-mennyország elképzelése a mexikói indiánoknál vagy a mindennek lelke van az eszkimóknál.

Az objektív előadás mellett a színes részletek gazdagsága teszi az olvasóra nézve nemcsak értékessé, de érdekessé is Szimonidesz könyvét. A titkos szövetségek fantasztikus szertartásai, a misztériumok, az Isis-kultusz rejtelméi, az Astarte-kultusz orgiái mellett megismertet a könyv az ösköltészet különös csillogású gyöngyeivel, egyiptomi nap-énekekkel, a babiloni Gilgames-éposszal, Kungfute, a kínai bölcs jeles mondásaival. A buddhizmus lényegét, erkölcsi tanításait világosan és szépen foglalja össze.

Megismertet a görög, etruszk, római vallással és mitológiával, az ind védák ősi tanaival, az arabok régi vilásvallásáról és a mohamedán hittelt: a magyarság rokonnainak, a finn-ugor népeknek vallási emlékeivel s tárgyalja a magyar mitológia sokat vitatott kérdését is.

Bajos volna néhány sorban halvány fogalmat is adni a két kötet végtelen gazdagságáról, roppan anyagának világos elrendezéséről és érdekes összeválogatásáról. De semmiesetre sem mulaszthatja el a bíráló, hogy Szimonidesz előadásmódjának élvezetességét meg ne dicsérje. Igaz, hogy a téma is segítségére van, mert látható kedvvel és lelkesedéssel merül el belé, de ezt a kedvet és lelkesedést az első sortól az utolsó ébren is tudja tartani az olvasóban. Ezt a hatalmas könyvet senki sem fogja »egyszer majd nekiülni« kiáltással a könyvespolcra tenni és elfeledni, ha egyszer is helenézett.

Az illusztrációs anyag épp oly gazdag, mint a könyv mondanivalója. Szerző és kiadó nagy gondot fordítottak össze a roppant anyagból a legszebbet és legjellemzőbbet. A vallás minden emberi alkotást, minden művészi megmozdulást annyira átszött, annyi motívumot adott a fantáziának, hogy ebben még az »éhség és szerelem« sem versenyezhet vele. A szépség fogalma sokszor változott korok és helyek szerint, de a legszebbet, ami az embertől telt, mindig vallásos elképzeléseibe helyezte el.

A kétkötetes díszmű ára 500 dinár s 100 dináros havi részletekben is

Meghűlésektől gyorsan szabadulok. Néhány Bayer-féle Aspirin-tabletta, hamar az ágyba, elapós izzadás és elmult minden veszély. Sok kellemetlennek mutató súlyos hűlésből lábaltam ki, hála a Bayer-féle Aspirin-tablettáknak.

De csakis az ismert valódi Bayer-féle eredeti csomagolás és a kékfőhérvörös szavatsági jegg szavatoavalódiságért és minőségért.

kapható a jugoszláviai terjesztéssel megbízott Minerva r. t.-nél, Szubotícán.

Sólyommadár

Balassa Bálint regénye
Irta Domándi László — Ára 66 dinár

Balassa Bálint, a költő katona élete szinte kínálkozik arra, hogy regényt írjanak róla. A magyar irodalom gazdag is az érdekesnél-érdekesebb történelmi regényekben, amelyeknek a végek harcosa és költője a hőse. A Balassa-regények sorából messze kiemelkedik *Domándi László Sólyommadár* című regénye, nemcsak mesészövésének érdekessége miatt, hanem azért is, mert teljesen rejtőre tudja a kort, amelyben játszódik, a három részre szakított ország problémái frissen hatnak, az író előadásában és ma is érdekelnek. Nem festett kulissza s nem üres háttér a török, német s az erdélyi fejedelmek által uralt Magyarország, a szereplő személyek a Batthyányak, Zrínyiek, Clausips, az utrechti tudós, Losonczy Anna, Derecsényi Kata egy hatnak, mintha valóban élének s nemcsak a ruhájuk leírása igaz, hanem a szavuk, az életük, a gondolkozásuk is. Egyik erdélyi lap kritikusa Móríz Zsigmond Tündérméreg-je mellé helyezi *Domándi László regényét*. Ha nincs is benne annyi invenció s a levegője nem is olyan sűrű, izgalommal terhes, de azért nem túlzott az összehasonlítás, mert a mese, a szereplők jellemzése, a stílus gördülékenységét ezt a regényt is elsőrendű irodalmi cselekedetté avatja. Irodalmi művek összemérésére nincs rög, vagy mérleg. Csak azt a hatást lehet megmérni, amit az írói alkotás az olvasóra tesz s *Domándi László könyve* lenyűgöz s mikor megválnak tőle, még akkor is ott kísért lelkünkben a magyar múlt, amelynek lelkes apotezisa ez az érdekes regény.

Molnár Sándor: Erdély országútján. (Versek.) Az erdélyi lelkes magyar költőnek, *Molnár Sándornak* a negyedik verses könyve jelent meg most. *Molnár Sándor verseinek* vezető motívuma a szenvedő magyar faj s — ha a költészetet specializálni lehetne — ez teszi őt az utódállamok magyarsága költőjévé. Ki az az utódállambeli magyar, akít nem kapnának meg ezek a sorok:

Sirjanak a kishűiek,
De mi hiszünk,
Hiszünk magunkban
És fajtánkban, mely
Viharban, vészben is
Magyar marad!

Ez a magyar dac, ez a magyar fájdalom és magyar reménykedés sir fel minden versében, amelynek sorai kell, hogy visszhangra találjanak a magyar szívekben. A könyv a szerzőnél Petrozsényben (Erdély) rendelhető meg.

Férfi vagy asszony? Hogy az új divat, az eton és bubirizura, a női smoking mennyire hasonlósá teszi a nemeket, a férfit és a nőt, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a *Scherl*-magazin közel 2000 márka (majdnem 30.000 dinár) jutalmat tűzött ki azok számára, akk a népszerű Magazin novemberi füzetében megjelent tizenhárom képről eltalálják, hogy férfit ábrázol-e vagy nőt. A novemberi *Scherl*-magazin, amely minden újságárúsnál kapható, a szokott pazar kiállításban és gazdag tartalommal jelent meg. A *Scherl*-Magazin minden újságárúsnál kapható s 15 dinárért a Minerva könyvosztályában is megrendelhető.

A *Woche* november 5-iki száma rendkívül érdekes. Azonkívül, hogy az elmúlt hét nevezetesebb eseményeit mutatja be képekben, illusztrációk és tanulságos cikkek, versek, novellák, numoreszkek szórakoztatják az olvasót.

Új könyv. A modern szerb líra sok erős és értékes tehetséget számlál, akikre a külföld már többször felfigyelt, mindammal eddig még nem jelent

Dr. OETKER féle
BACKIN
SÜTŐPORRAL SÜT!

Dr. Oetker képes receptkönyve körülbelül 200 elsőrendű receptet tartalmaz 51 illusztrációval. Ára 5 dinár. Kapható mindenütt. Ha valahol nincs raktáron, írjon közvetlenül a következő címre:

Dr. Oetker d. z. o. z., Maribor

meg idegennyelvű szerb versgyűjtemény. Érdekes és jelentős dolog, hogy a modern szerb lírának magyarul fog megjelenni az első idegennyelvű antológiája. Az antológiát *Szenteleky Kornél* állította össze *Bazsalikom* címmel. *Vojislav Illy*-től egészen a legújabb és legmaibb költőnemzedékig több mint harminc szerb költő szóial meg ebben a könyvben nyolcvan gondosan és művésziessé fordított költeményben. A fordítás *Debreczeni József* és *Szenteleky Kornél* munkája. A vaskos kötet a napokban jelenik meg a szubotici *Minerva* kiadásában és az ára 40 dinár lesz.

A *Korunk* új száma. A *Korunk* novemberi száma több érdekes cikkben Amerikával foglalkozik. *Reményi József* az Amerikában élő kitűnő magyar író, a *Bevdorló lélektana* cikkében évek hosszú során át folytatott tanulmányai konkluziójaképpen megállapítja, hogy az amerikai bevándorló életében kettős tragikum tapasztalható: Egyrészt nem kapcsolódik bele Amerika kulturális életébe, tehát ghetto-életet él, másrészt tehetetlen a gyermekkori emlékek parancsával szemben, ezért megmarad végig idegennek, a lelke benső felével a régi hazában él. *H. G. Schellauer*, a anemrég tragikusan elhunyt amerikai-német író, a legújabb és legérdekesebb amerikai regényirodalmat ismerteti *Amerikai naturalizmus* cikkében. S az egyik elgátlóbb modern amerikai elbeszélőtől, *Scherwood Andersen*-től, mindjárt be is mutat a *Korunk* egy mélyenszántó, érdekes zamatu elbeszélést. *Sebők Zoltán* Boucherot nagy port felvert tervezetét ismerteti érdekesen a tropusi tengerek energiaforrásul való kihasználására. *Kállai Ernő*: *Tendenciózusság és fotográfia* cikke. *Domándi László*-nak, a *Sólyommadár* szerzőjének rendkívül nagy lélektani feszültségű elbeszélése s *Leonhard Frank* regényének, a *Polgár*-nak folytatása teszik még gazdagabbá és változatosabbá a számot.

A *Kulturkrönika* rovatban *Gád Gábor Alexander Bernátról* emlékezik meg elhunytá alkalmából. *Sinkó Erwin* a szocializmus és vallás sokat vitatott, de el nem döntött kérdését próbálja tisztázni. *Kemény Gábor* Domokosné új iskoláját ismerteti. *Fábray Zoltán* Domeláról, az áhercegről ír. *Gró Lajos* a filmhíradó jövőjéről. *Papp József* Chesterton közgazdasági paradoxonjait álcázza le. *E. E. Kisch Pavlov* moszkvai professzor híres lélektani kísérleteiről számol be. A *Szemle* rovatban *Sinkó Erwin Kleist*-ről ír születésének 150 éves évfordulója alkalmából. *Egry Agoston* Kassák *»Egy ember élete«*, *Szentimrei Jenő* *Markovits Rodon*: *»Szibériai garnizon«*, *Dienes László*: *Kahn »Az ember élete«*, *Székely Béla*: *Móra összegyűjtött munkái és Pogány Mária*: *Egy építész álmai* című könyvét ismerteti.

Szerkesztői üzenetek

Pályás. A Temesvári Hírlap 10.000 lejes novella pályázatának határidejét november 30-ikáig meghosszabbították. A november 30-ikán postára tett pályázatokat még figyelembe vesz a lap szerkesztősége. Az első díj 5000, a második 2500, a harmadik 1500, a negyedik 1000 lej.

K. R. Senta. Gyenge.
H. J., V. K. Ezek nem sikerültek
Türelmetlen versfaragó, J. Lajos, Hegyi, G. E. Nem közölhető.

Neumann Somber. Pázmány Zoltán hírlapíró címe a következő: Pázmány Zoltán, Calle Patricius 1378, Buenos Aires, Rep. Argentina, Amérque du Sud.

Példányoként vásárló Bánát. A községi állásokra a törvény szerint pályázatot fognak hirdetni és akkor Ön több helyre is pályázhat. Mindenesetre forduljon előbb a Novisad-ra, az Inspekcija Narodnog Zdravlja főnökéhez, dr. Laza Markovičhoz, olyanértelmű nyilatkozatért, hogy az Inspekcija részéről nincs semmi kifogás illetve akadály, hogy Ön az illető állásra pályázhat.

F. I. Subotica. A szóban forgó novella-pályázatot a »Temesvári Hírlap« Timisoara, Plata Libertatii, Romania, hirdette. Pályázni lehet nov. 30-ikáig. A lap itt nem kapható. Jugoszláviából ki van tiltva.

D. I. Srbobran. Egyiküknek sincs igazsága, vagy mindkettőjüknek igazsága van. Az író az ilyen három-négy ponttal (...) a gondolat megszakítását akarja jelezni, néha azt, hogy valamit elhallgat, vagy valamit sejtet. Az olvasónak is meg kell állni ilyenkor egy kissé. Tehát egyikük sem vesztette el és egyikük sem nyerte meg a fogadást. Ami pedig a száz dinárt illeti, vegyenek rajta valami jó könyvet.

B. B. Sl. Brod. Azzal, hogy a katonai időt itt leszolgálja, még nem szerzi meg az állampolgárságot, de mindenesetre könnyebben megszerezheti, ha arra hivatalozhatik, hogy a katonai szolgálatot Jugoszláviában letöltötte. Az állampolgárság rendezéséről szóló törvény meghozatala egyébként már nem késleltethető.

Kasino, Topola. A pikében a kijátszó, ha lapja jó és kétszer 15-öt mond be, ami szintén jó, akkor 90-est csinál, tekintet nélkül arra, hogy a partnerja 3 királyt, vagy más hasonló figurát mond be.

K. V. Subotica. Neki ajándékozhatja gyermekének a vagyont, azonban az ajándékozás idején fennálló adósságokért akkor is csak továbbra is felelős marad Ön is, a megajándékozott is.

Kubáth. Távol áll minden költészettől.

Kérés. Van benn némi eredetiség.

S. J. D.-Lendava. Nem volt rejtvény.

Kíváncsi. Igenis jó bemutatkozni, mert különben az orvos nem tudja a számlát kinek küldeni.

Raleigh B. S. A. Ha át akarja lépni a határt motorbiciklivel, váltania kell a motor részére egy »tiket«-t és pedig az illetékes vámhivatalnál, a kereskedelmi és iparkamara, illetve annak kirendeltsége (poverenistvo) útján.

B. K. Kraljevbrag. A most érvényben levő törvény szerint a 150.000 dináron aluli értékkel bíró örökség illetékmentes.

Bácsmegyei Napló olvasója. Elfogadják a bont adóban, azonban, ha állambélyegzővel ellátott bonban fizet, akkor nem élvezheti a részletfizetés kedvezményét. Az a tanácsunk, hogy ha már eddig várt azzal a bonnal, várjon még és az adóját közzpénzben fizesse be.

B. A. Skorenovac. A szükséges butorok, amelyek az adósnak és családjának nélkülözhetetlenek, a keresetmód folytatásához szükséges számszámok, valamint az illetőnek az ipará üzéséhez szükséges anyagkészletek nem foglalhatók le. Ami azonban ezen felül van, mind lefoglalható.

S. K. Bačka Topola, Kraljice Natalije 1893. br. Ön az itt tartózkodási engedély birtokában egészen nyugodtan várhatja az állampolgársági törvény meghozatalát, amely már nem késleltethető sokáig. Akkor majd az összes függőben levő állampolgársági kérdések elintézését nyernek.

A. A. Hajfeld. A külföldön szerzett középiskolai bizonyítvány Jugoszláviában is érvényes és azt igazságtalják.

Kérdés, Senta. Ha a »Mit akarok« című regénye a pályázatra érkezettek közt nem volt felsorolva, úgy az azt jelenti, hogy be sem érkezett hozzánk, vagy nem kellett időben érkezett.

Keresztsoros rejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
18						19							20			
21					22							23				
24				25			26				27					
		28		29			30				31			32		
	33		34							35			36			
37		38		39			40		41				42		43	
44			45		46		47		48				49		50	
51				52		53		54			55		56		57	
58					59					60				61		
62				63			64					65				
66			67			68				69		70		71		
		72		73		74			75		76		77		78	
	79		80					81						82		
83		84		85			86				87			88		89
90			91			92				93			94		95	
96						97			98			99				
100						101						102				
103							104						105			

Vízszintes sorok:

1. A kártyajátékban mondogatják egymásnak a játékosok.
2. Petőfi egyik alakja.
3. Ásvány.
4. Délamerikai folyó.
5. Ilyenné lesz a bortól, szerelemtől.
6. Női név.
7. Shakespaera-hős.
8. Réztartalmu ásvány.
9. Balga, ostoba.
10. Az ut széle.
11. Rag.
12. Portugál gyarmat Elő-Indiában
13. Uralkodó jelvény.
14. Teheti, akinek sok a ráérő ideje.
15. A 9. függőleges 4., 5. és 13. betűje.
16. Nem fél.
17. Sir népiesen
18. A »lóregruta« katonáéknál.
19. Háziszárnyas.
20. Fanyar mosolyal fizeted.
21. Vizinövény.
22. Finom saláta készül belőle.
23. Délafrikai cserje.
24. Számok előtt álló rövidítés.
25. Lásd 31.
26. Közlekedünk rajta.
27. Eörök katonatszi cím
28. Ellenvető kötsző.
29. Sportklub.
30. Luther hívének Ulrich von Huttennek szerkesztésében megjelent híres ganyirat címe (magyarul)
31. Módatározó.
32. Női név.
33. Ebben élünk
34. Az előkelő világ.
35. »Erni« egyik igekötője.
36. Élvezeti cikk.
37. Idégen nyelv nevelője.
38. Helyhatározó.
39. A nátriumsulfát népszerű neve.
40. A név, amely alatt a kereskedő üzletét folytatja.
41. Dolog latinul.
42. Egy híres rajzolóművész neve.
43. Magyarul annyi mint: izgat, ingerel.

83. Kettő.
84. Ha nem használ, az ostor következik.
85. Glasz páter megszólítása.
86. Ilyen banda is van.
87. Kemény kaucuk.
88. Csak nő lehet.
89. Fém.
90. Időhatározó
91. Anglia legnagyobb lapja
92. Falucska Baranyában.
93. Mondai hős.
94. Névutó.
95. Női öltöző — közkeletű idegen szóval.
96. Rudolf trónörökös magyar tanára volt.
97. Volt csehszlovák miniszterelnök.
98. Német filmszínészno keresztnéve.

Függőleges sorok:

1. Püzdőhely.
2. Görög isten
3. Sziget az Égei tengeren. Pythagoras hazája.
4. Közlekedési eszköz.
5. Berlin egy nevezetős helye.
6. Mutatónévmás.
7. Édegy.
8. A tizenharmadik század elején egyik legrégebb magyar nyelvemlék.
9. A jól táplált ember ilyen.
10. A Dallam.
11. Bibliai alak.
12. Férfi keresztnév.
13. Szónak — latinul.
14. Guny.
15. Egykori híres zsoké.
16. Színházi műfaj.
17. Hívelyes.
18. Bibliai alak.
19. Hal.
20. Angol számnév.
21. A hegedű 3. hurjának neve.
22. Volt angol miniszterelnök nevének egyik fele.

33. Építés előtt ezt teszik a faljával.
34. Rövidítés.
35. A 18., 27. és 100. vízszintes kezdőbetűi.
36. Julius Caesar egyik gyilkosa.
37. Alvó teszi.
38. A juhász teszi.
39. Műterem.
40. Orvosnak van.
41. Három egyforma magánhangzó.
42. A függ. 9. első, második, a vízsz. 23 első betűje.
43. Csipkeveréséről híres község.
44. Egy külföldi nyomatos kezdőbetű.
45. Szeggyel teszi a kalapács.
46. Kis spanyol kikötőváros, itt jött létre 1906-ban a »Marokkói egyezmény«.
47. Latin üdvözlés.
48. Meghalt.
49. Szüretelők is használják.
50. Folyó idegen nyelven.
51. Három egyforma mássalhangzó.
52. Rövidítés.
53. Tészta.
54. Zeus pajzsa.
55. Német előjáró szócska.
56. Időegység.
57. Légnemű test.
58. Jelző, amivel más szép szavaknak adunk nyomatókat.
59. A Gil Blas című híres kalandregény írója
60. A »Bánk-bán« egyik alakja.
61. Nemzef.
62. Női keresztnév.
63. A mikádó első hibérésének címe (egy régi operett címé is).
64. Mult századbéli magyar költő
65. Az idősebb nővér.
66. Szép kékszinű.
67. A szabó teszi (az ékezet felesleges).
68. Határozatlan számnév.
69. A 49. vízszintes idegen nyelven.
70. Egy kínai játék nevének egy szava

NYILT-TÉR

Alulírott kijelentem, hogy fiam, ifj. Zatykó Ferenc adósságaiért felelősséget nem vállalok, amiért is kérem, hogy neki senki ne hitelezzen

Bačko Petrovoselo, 1927. november 9.

Zatykó Ferenc
gazdálkodó

11303

Felhívás a Zemaljska Kreditna Banka d. d. sombori cég betéteseire!

A Zemaljska Kreditna Banka d. d. Sombor betéteseinek gyűlése október hó 23-án egy szűkebb bizottságot választott fentnevezett bank betéteseinek érdekeinek megvédése, valamint a bank és az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok és a bank munkájáért felelős személyek vagyoni viszonyainak megállapítása céljából. Ezen bizottság felhívja az összes betéteseket, hogy követeléseiket ezen bizottságnak dr. Tapavica Sima vagy dr. Carić Vojin sombori ügyvédek útján legkésőbb 1927 december hó 1-ig jelentsék be, mert ellenkező esetben ezen bizottság nem lesz képes a pontos helyzetet megállapítani. Ezek után a bizottság az összes bejelentett hitelezőket további magatartásuk megbeszélése céljából gyűlésre fogja összehívni.

11376

A bizottság.

Dr. JOSIP TÓTH ADVOKAT, SOMBOR.

Dražbena objava

Potpisani staratelj mase prezaduženoga Jakoba Fernbach i drugovi iz Novog Vrbasa u smislu §. 102. čl. LX. 1881. god. ovim objavljuju, da se usled zapisnika stečajne mase a protiv dužnika i to Jakoba Fernbach, supr. Jakoba Fernbach rođj. Berta Stezig, ud. Jakoba Fernbach rođj. Magdalena Kumann i Magdalena Fernbach iz Nov. Vrbasa na javnoj prodaji prodati popisane pokretnine u zapisniku od 20. jula 1926. godine i u zapisniku od 3. oktobra 1926. godine uvedene i procenjene u vrednosti od 69.370.— dinara, a koje sastoje iz predmeta:

Kućnog nameštaja, deonice i tako dalje.

Po uputstvu stečajnog odbora od 15. oktobra 1927. godine odredjena javna prodaja održaće se 20. novembra 1927. godine u 10 sati prepodne na licu mesta u Novom Vrbasu na stanu prezaduženika na koju se pozivaju sva ona lica, koja se žele nadmetati s tim, da će se odnosne pokretnine u smislu §§. 107. i 108. zak. čl. LX. 1881. po naplati kupoprodajne cene u gotovom a u slučaju nužde i ispod procenjene vrednosti prodati.

Pristojbe za kupoprodajne cene kupci su dužni platiti.

Sombor, 3. novembra 1927. godine.

Dr. Josip Tóth staratelj mase.

240 HP. Dieselmotor generátorral együtt eladó

A Dieselmotor »Grazer Maschinenfabrik A. G.« gyártmányu, három hengeres, (hengerárat 435 mm. löket 650 mm.) 240 HP. effektív teljesítménnyel, 158 percenkénti fordulattal. A motor állítóval van ellátva, a tengelyei direkt kapcsolat ikerlégszivattyúval. A motor tengelyével direkt van kapcsolva egy háromfázisú váltakozó áramú 230 KVA generátor. Ganz gyártmányu, 3100 volt, 43 amp. 42 periodus, valamint a szükséges gerjesztő dinamó.

A gép 1928. évi március hó 1-ig a Novisadi Villanytelep r. t. telepén Noviszadon üzemben megtekinthető.

ELADÓ UGYANOTT 1 drb. Voith rendszerű kazántápszivattyú 13 atm-ig, 6 m³ óráteljesítménnyel (gőzhenger) 200 mm. vízhenger 130 mm. löket 260 mm.

ELADÓ TOVÁBBÁ 1 drb. nyomóventilátor, »Deutsche Babcock-Wilcox Werke« gyártmányu mesterséges huzamberendezéshez, teljesítmény 20.000 m³ pro óra, szárnykerék 880 mm., fordulatl 600, erőszükséglet 30 HP.

Novisadi Villamossági r.-t.
Novisad

Rizsányi Pál asztalos
VII. Jugovičeva ulica br. 8.
(Kakas iskola mellett)
Jutányos áron készít
butorokat, portálokat, üzleti
berendezéseket, épület-
munkákat.
Javításokat olcsón vállal.
11407

ELSŐRENDÜ
slágercikk részére helyi képviselők kerestetnek Subotica, Sombor, Senta, Vel. Kikinda, Vel. Bečkerek, Vršac, Belackva, Pančevo, Bеоград, Zemun, Sarajevo, Split, Dubrovnik, Zagreb és Maribor városok részére. Csakis jól bevezetett agilis képviselők reflektáljanak. Cim Confiserie Winga, Novisad. 11378

Képviselők(nők)
kerestetnek minden nagyobb helység részére.
Ajánlatok: 11380
„STELLA“
proizvodnja šećerne robe
Osijek, 1. Vinkovačka cesta 7. küldendők.

„Rekord“ fényképészeti műterem (a Nemzslivel szemben)
felvétel és kápi a legmodernebb művészi követelményeket is kielégíti. Elsőrendű művészies nagytások. Menyasszonyi felvételeknél egy ajánlók nagytást kés it. 10141

HADNAGY
asztalosmester készít épületmunkát. Festett butorok állandó raktára.
Javításokat vállal. SUBOTICA
1375 Petrogradska ul. 6

Butorokat
ebédlő, háló, úri szobaberendezéseket,
portálokat
legelőnyösebben szerezheti le
Domján Valentin
butorizemében
Subotica, Zrljnjski trg 11

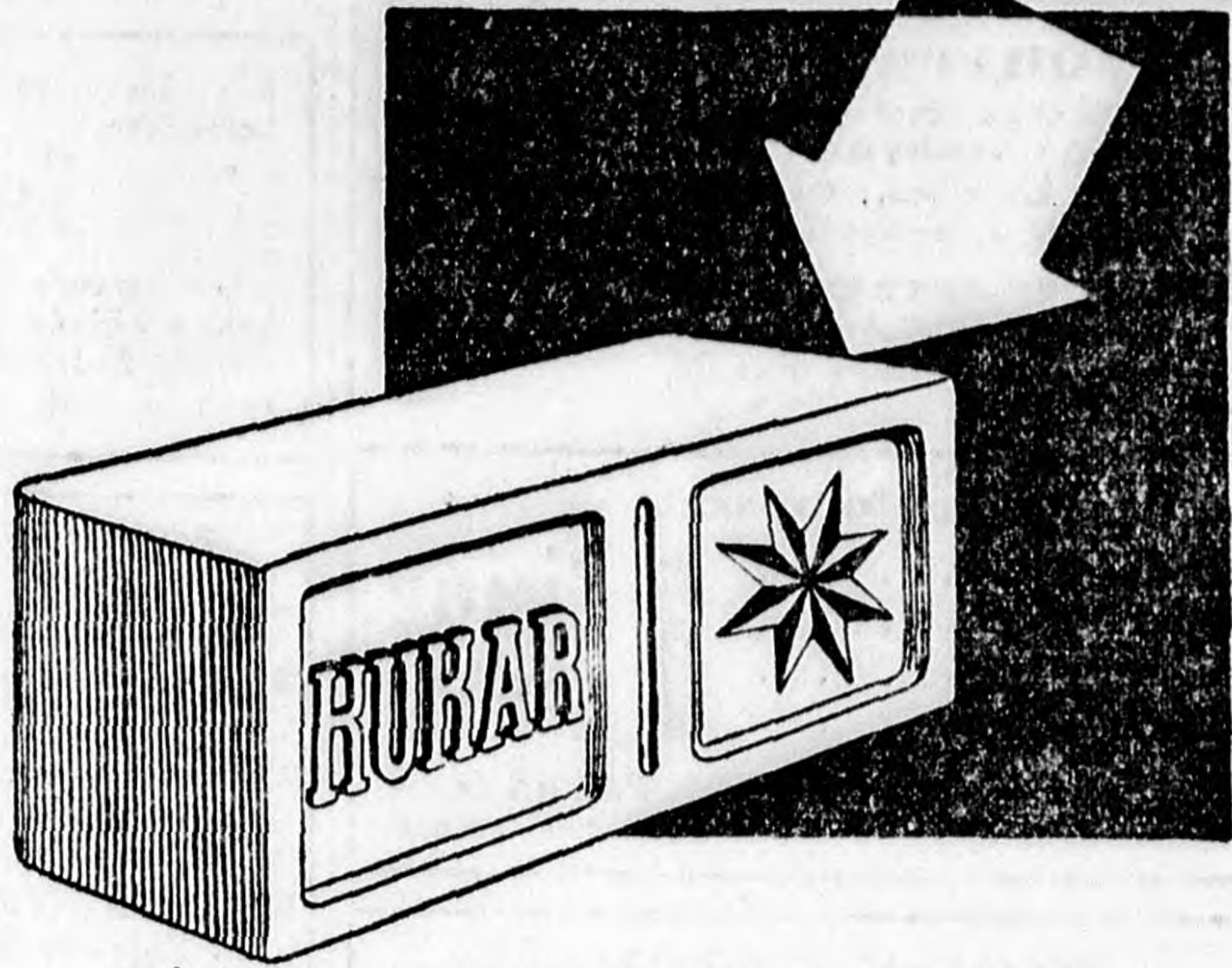
SIRKÖVEKET,
temetőútánvóséseket, valamint a kőfaragó szakmába vágó minden-emű munkákat legolcsóbban vállalja
Pauk Gáspár
kőfaragó, Subotica
Somborski puti és Gabonaplat sarok: 6:

Ipari munkások
fix fizetéssel alkalmazunk.
Szakismeret nem szükséges. Jelentkezni lehet 14-én és 15-én délelőtt 11 órakor Sokolska ulica 2 szám alatt a házmesternél

BÖZENDORFER zongora, **STEINREY FÖRSTER** világmarkák, Erste Produktiv, Stelzhaumer, Lira, Stingl, Lanberger, Glosz, Pallik Stiaszny, L. Edmund, Hoffmann. Zongorák rendkívül nagy választékban kaphatók. Arám Jugoszláviában legolcsóbbak és leghesszabb lejárati részletre kaphatók. Kain hangszerkészítő, Subotica. Városháza. 10311

Fisztelt pékmesterek!
Vállalom dupla pékkemenék építését 35 éves praktkissal Minden kemencéért átveszem a garanciát
Jovanović Mihály és társa
Hajdu Márton 11299
Novisad Kameničko Naselenje 29

Igy néz ki a
KUKAR SZAPPAN

Kérjen mindenkor a kereskedésben, ahol vásárol,
KUKAR CSILLAG SZAPPANT
és ne hagyja magát félrevezetni, ha bárhogy is dicsérnek más szappant. A legjobb minőség.
a legkiadósabb feltétlenül ártalmatlan,
a **KUKAR CSILLAG SZAPPAN**

Jól bevezetett ügynökség vagy jóhírű kereskedőház kerestetik, mely hajlandó volna az összes üzletágakban

belföldi biztosító társulat főképviseletét

Subotica és környékére átvenni, illetve a meglévő üzeméhez csatolni.
Megkivántatik élénk akvizíciós munkálkodás és a meglévő üzletek után inkasszó. Ezzel szemben magas jutalék és fix költség hozzájárulás lesz biztosítva.
Ajánlatok Vojvodinai Kereskedelmi Ügynökség és Hirdetési Irodához Novisad intézendők „3148” szám alatt.

1891
HELSINGBORG
TRE TÖRN
TRE TÖRN
hó- és sárcipők világhírűek
Vezérképviselet: **ROTH ARMIN** cipőkereskedés
Subotica

SZÁRAZBÉL valamint mindenféle sózott és szárazbelek a D. D. za Izradu Creva Subotica (Bélipar részv.-társaságnál) kaphatók

Wámoscher Ervin bački-monoštori gazdaságában eladásra kerül:

15 drb 1 1/2 és 1 éves simmenthált tenyészbika és 140 drb 3/4 éves mangalica tenyészkan.
Az apaállatok a budapesti tenyészállatvásáron jettek beszerezve. A bikák Karlica-pusztán, a kanok Klisza-pusztán megtekinthetők.
Vasutállomás: **Karlica-pusztá.** (Sombor-bezdáni vonal.) Cim: **Sombor,** postafiók 2. Telefon: Sombor 164 11195

Karácsonyra
temploznok részére **betlehemek, szent szobrok** fából faragva, művészes kivitelben, **oltárok és szent sírok** a legolcsóbb árban beszerezhetők
F. Bachinger aranyozó cégnél
Subotica, Aleksandrova ulica 13. és Bene Sudarevičeva ulica 34. 9033

Hölgyfodrászat
ondolálás
hajvágás
hajmosás
manikűr
8 dinár
Bérlet 10 szám 60 dinár. **HUSZÁK PÁL** úri és női fodrász Aleksandrova ul. 15. Prokesch palota. 1117

F. DICK
Eredeti „DICK”-féle
mészáros-szerszámok
lerakata és egyedárustása
„Barzel” vaskereskedés
Subotica
Kérjen képes árjegyzéket

I-á cseh és hazai gyártmányu
cserepkałyhák
szakszerű felállítással, szolid árak mellett
Schomann és Bauer cégnél
Novisad, Jevrejska 9. 11377

Olasz dobozos sajtok és konzervek
a legkitűnőbb minőségben és olcsón kaphatók
Lederer Velimir cégnél
Manojlovičeva ul. 7
Telefon 628
Káposzta, burgonya, hagyma és fokhagyma, uradalmi áru, a legolcsóbb napi árban.

Házamat, korcsmával és az összes mellékhelyiségekkel együtt, mely alkalmas kereskedésre és gazdálkodásra,
eladnám
48 hold elsőrangú földdel együtt. Erdéklődni lehet horvát nyelven, Mato Brkić, Brodjanci utolsó posta Bizovac 11495

Ruha teszi az embert!
Ha elegáns ruhát akar olcsón, akkor csak
Vojislav Vasziljević, Manojlovičeva ul. 7
angol uriszabó áruát rendelje ruhát.

HOVÁ SZÓLAD A NÉP?
Gyerekek, asszonyok, férfiak, részt akarnak venni a **MILKA SUCHARD CSOKOLÁDÉ** új versenypályázatán. Számtalan értékes nyeremény. A SUCHARD CSOKOLADÉT MEGIZLELNI is már valóságos élvezet. Nyereménybarca minden 1 és 2 dináros csomagban 9759

Két bácskai nagyközségben levő jólbevezetett berendezett
fatelepe eladó
teljes berendezéssel. A fatelepekkel együtt nagy telkek, a község központjában, a szükséges épületekkel eladók. Erdéklődések „V. K.” jelige alatt Novisad, postafiók 135. alá küldendők. 11235

Fotocinkografiya
Knov Zavod Klišeja
Beograd, Prizrenska ul. 15
Legfinomabb klišek előállítására
Alacsony árak, gyors kiszolgálás
Sürgős rendeléseket közvetlenül az üzletünkbe:
BEOGRAD — VOŽDOVAC
Ul. Vojvode Stepe 86
Kérjük a denit 11329

Legolcsóbb pénztörzs!
Töketörlesztés: kölcsönök 10—25 évre 6 százalékos kamattal földbirtokra vagy városi házakra. Jelzálogkölcsönök évi 12 százalékos kamattal lezelve.
Kil. árolag dinárkö estnök. Felvilágosítással szolgál!
Bod r Lajos V. Beeskerek
Svetosavska ulica 17. sz.

Eladó föld
Bérován 80 lánca tanya, 30 és 20 lánca tanya nélkül. Bővebbet a tulajdonosnál hétfőn és pénteken délelőtt 8—10 ig, I. Bogovičeva ul. 7.

Zagrebi cég, amely angol rum, tea, konyak és szardínia eladásával foglalkozik, keres fixfizetésre és jutalékra, jól bevezetett
u t a z ó t
több évi gyakorlattal a gyarmatáru szakmában a Vajdaságra. Csak komoly és elismert szakérők adják be magyar, szerb és német nyelven megírt ajánlataikat a referenciák megjelölésével együtt „Za 14.134” jeligére a **Publicitas D. D.** hirdetőirodához Zagreb, Gunduličeva ulica 11 11334

Karácsonyfa
nagyban és kicsinyben olcsón kapható
GALE VIKTOR városi kertésznél
Szentá, Népkert

Uj üveg és porcellánkereskedés
Subotica, Rudičeva ulica 4.
(Voll U. eich vaskereskedés Ajánlja dusan felszerelt raktárát a ültől le üveg és porcellánárakból, a legkülönbözőbb márkákól a leggyors erűbbig, rendkívül olcsó áron
Mielőtt szükségletét beszerezné, vőtelőtelezottség nélkül te lntse meg dusan felszerelt üzletemet. 1106

LE
Kötéssel és nyissák ki már egyszer szeműket, ne vásároljanak oly üzletben ahol silány áru drága pénzért ajánlanak, hanem vegyen még ma 50 paráért egy levő szeműt és írjon mindjárt a több ezer ábrás képes árjegyzékért **R. Sterneckl** nagyáruházába Celje, 27 szám Slovenija, ahol csodálatos olcsó árakon talál ruhaneműt, cipőket, kalapokat, ingeket, harmonikát, gramofonokat, borotvákat, toalet, divat és sok más diszkrétárgyat. 500 dináron feletti rendelések bérmentve. Ha az áru nem felel meg, kicserélem vagy a pénzt visszaküldöm. 1661

Uj téglagyár körkemencével
jóforgalmu, 4 községet szolgál, a Bega folyó mellett, **megfelelő társat keres,** esetleg haszon'érbe kiadó vagy örökáron **eladó!**
Csontos János Srpski Ittebej, (Banát) 11431

Karácsonyig mélyen leszállított árak
Bőrripi-külök, pézstárcák
a legutóbbi bécsi mintavásáron kiüntelett facon szerint a a endivaltoabb színekben. — Saját készített aktatáskák, be-rendezett kazeták és bőröndök ortó i választékban a Vajdaság legnagyobb specialis bőröndő: és bő áru s akülteben
Schlegler Hen ik Subotica, Aleksandrova ulica 1. 11428

KANÁRIMADARAK
HARZI — EDELROLLER
szavított jó énekesek, eladók
Kan 200—250 din., nőtény 40 din-darabonként. Széküldés postán és gara táloom, hogy a madár élve érkezik meg
J. Kelvart madártenyésztő Ljubljana Knaf'eva ul. 2/III 11343

„Alexa” nyakkendőgyárban
10.000 darab ujdonság
nyakkendő eladása darabszámra is megkezdődött 10 dinártól ke dve. Fordításokat 10 dinárért készít
Vojnovičeva ul. 5. Beograd szálloda mögött 11331

JUNIPER
ZÖLD SÓSBORSZESZ
minden más gyártmányuál **hatásosabb**
Győződjön meg róla. Kérjen a fűszerkereskedőjénél egy ingyen minta üveget leirással
Mr. Alfred Blum Subotica 1281

Akác komlórud
700 méter hosszban, kiválóan szép minőségben, előnyösen beszerezhető
Löwy Sándor és József, Budapest
V. Mérleg ucca 9. - Telefon 983-17. 11331

Kiadó lakások
Beltéren két szoba fürdő-zobával, minden mellékhe yiséggel, december 1-re.
Három szoba minden mellékhe lyiséggel, ur lakás palicsi ut elején, december 1-re.
Három szoba minden mellékhe lyiséggel, ettéren külön álló udvarral, december 1-re.
Beltéren három szoba, fürdőszoba minden mellékhe lyiséggel, május 1-re.
Né y szoba, hál fürdőszoba minden mellékhe lyiséggel teljesen modern ur lakás január 1-re.
Bővebb felvilágo tást ad
Grünvald Lipót 11370

40 mé eres földdarab
2500'— dinárt hoz.
Leiras 10 dinár beküldése ellenében. Tizszeres arancia. Pénzt visszaadom, ha a föld hozama ezt az összeget nem éri el. 3332
Knise! János, Crvenka, 561. hsz.

KORZO MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
közönségre prolongálva a
Mohikánok réme
Indián film a valnyugatról.
Ezenkívül a szezon első
HARRY PIEL
atrakciója
Romanovok kincse
Irtá, rendezte és a kettős fő-
szerepet játssza
HARRY PIEL
Előadások kezdete naponta mindkét moziban 4. és fél 9 órákor

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
Hiánytalan új kópia
BEN-HUR
4 millió dolláros film. Főszereplő:
RAMON NOVARRO
Eredeti zenével! Kibővített
zenekarral!
Jövőhéten
Douglas Fairbanks ezidél egyet-
len világfilmje technikolor szí-
nekben
„FEKETE KALÓZ”

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címzés
kötészetesen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jelzés leveleket továbbítunk
Kérdésekben forduljanak a szerkesztőség mellékelendő.

PÁLYAZATI HIRDETMÉNY

Aki ötletes hirdetései szöveget tud, amely a közönség figyelmét
felhívja cégemre és a nálam kapható cikkekre — küldje be
címemre. A három legjobb hirdetés beküldője karácsonyi aján-
dékot kap és pedig:
1. ajándék: Zeiss Ikon vagy Kodak fényképezőgép
2. „ Zeiss szemüveg, csipetlő vagy lorgnon
3. „ Gillette készlet, 1-a borotva vagy zsebkés
Pályázati határidő: 1927 december 15
A legjobbnak talált hirdetéseket e helyen közlöm
TENNER OPTIKUS - ORVOSI MŰSZERÉSZ
SUBOTICA — KOR.Ó 11

VÁROSI MOZI

Vasárnapig **Kettős műsor**
Hóbotos Lola
Film a pajkos leányról,
aki két férfit gyógyított ki a szerelem betegségből
Szereplők:
Tilly Schneider (ál-
néven Lola Cornero) . Lilian Harvey
Bendler, varietéigazgató Harry Hahn
A társa Hans Junkermann
A társa felesége Julia Junkermann
Impresszárió Szőregy Gyula
SILVER KING, A CSODALÓ
Izgató cowboy történet.
A főszerepben: Fred Thomson és Silver King.

A-E-G MOZIGÉPEK
Összes mozcikket és
FILMEKET
legjobb minőségben szállít vezér-
képviselét:
Orient-Film D. D.
Subotica

Raktáron lévő
filc- és bársonykalapjaim
rendkívül olcsó áron árusítom
Kalapszalonn POGANY
Trg Fra Ješe 15. 7691

Fűszer- és csemegeszükségletét
Kovács és Gelányi
üzletében Rudics-kitérő. Tel. 8-45 szerezzé be
Olcsó árak! Pontos k szolgáltatás! Legkisebb tételt
is házhoz szállítunk!
2538

Stockerauer

Frührosen, mittel-
rote und echte Kip-
flerkartoffel undech-
tes Tullner Kraut
offeriert zu billig-
sten Tagespreisen

Jacob Holländer

Wien,
Ul. Linke Wienzeile 56.
Telefon: 68-20.
Tüchtige solvente Vertre-
ter gesucht. 11384

Komlószáritó berendezések

Legújabb rendszer
Sziták horganyzott vassodronyból
Tetemes fűtőanyag megtakarítás
Mindenütt a legnagyobb sikerrel alkalmazzák
Vevőinktől naponta kapunk köszönőleveleket
A legújabb köszönőlevél:

VILIM GLIED
Miln na valjke - Walzmühle Subotica, 1927 november 10
SUBOTICA
Tekintetes
Goldner Testvérek uraknak
Subotica

A Bácsme gyei Napló mai számában olvasom az önök által szállított komlószáritókról szóló elismerő nyilatkozato-
kat, mely alkalmat én is szívesen ragadom meg és közlöm
önökkel, hogy a megboldogult öcsém által önöknel megren-
delt és felszerelt két darab 16-os száritóval ő, amelyeket ez
évben én is kezeltem — minden tekintetben a legnagyobb
mértékben meg vagyok elégedve.
Több mint husz éve komlótermelő vagyok, nekem is
két darab álló 16-os Lorber-féle száritóm van, azonban kije-
lenthetem, hogy az önök által szállított száritók ugy minőség-
güknél, mint precíz beszerelésénél fogva a kívánt követelmé-
nyeknek megfelel, miért is t. komlótermelő ismerőseimnek
ajánlani fogom.
Ez alkalommal tisztelettel kérem, hogy egy darab hor-
gonyzott rostákkal ellátott 16-os száritóról, tavaszi szállítás-
ra, legolcsóbb árajánlatukat hozzám juttatni sziveskedjenek
és jegyzek

teljes tisztelettel
Glued Vilmos s. k.
Kérjen ismeretést és költségvetést
BRAĆA GOLDNER jégsekrengyára
Subotica, Jugovića ulica 20
11426

Vese, húgyzervi bántalmaknál, köszvény, reuma és
cukorajnál a lithium és bórsavas natrium tartalma
Salvator-forrás
a legelsőbbrendű gyógytényezőnek bizonyult
Teljesen bakterium- és vasmentes, könnyen emészthető üdítő-ital
Kapható mindenütt!
Vezérképvisel: Vojvodina és Szerém részére **Bruća Celiković, Novisad**

Részletfizetésre
adunk mindenfajta szö-
vet- és vászonárut
Manufakturno skladište
Kézműárakereskedés
Subotica, Pašičeva (Gőzfürdő) ul. 7

Perzsaszőnyeget
prima minőségben 1450 dinártól kezdve. Ipar-
művészeti ajándék tárgyat, messeni, rosen-
thali és Woodwood uszonák szövet részletfize-
tési kedvezmény mellett is beszerezhet
BALOG LINA CÉGNÉL, SZUBOTICA
Naponta friss olasz és cserépes virág kapható
11435

Szegény gyermekek!
akik saját anyjuktól napon-
ta mérget kapnak kávéjuk-
ban! Gyermekeknek csak
koffeinmentes Hag-kávét,
mert a koffein mérge.
11177
Butorozott szoba kiadó, Ci-
ril és Metod tér 1/D. 11308
Lakás 2-3 szobás kiadó.
Wilsonova ulica 28. 11246

SLAVEKS-PAKRÁCI
BÜKKHASÁB
TESLICI GŐZFÜRÉSZ
TESLICI RETORTA
FASZÉN
LUDWIG HUBERT I SIN
NO VISAD
9640 POSTAFIÓK 25.

Garay-salon (Aleksandrova
ul. 11. Dominus-ház) érte-
síti a hölgyközönséget hogy
modell, ruha- és kabátfazon
árait leszállította. 11281
Somborban butorozott uccai
szoba egy-két személynek
esetleg ellátással kiadó.
Senčanski put 40. 11429
Cipőfelszeréskészítőnek
vagy szabónak üzlethelyi-
ségem földszinti részét ki-
adnám. Özv. Grün Márkné
cipész, Ciril Metod trg
11083

Két uccai szoba, konyha
mellékhelyiséggel december
ire kiadó. Rákosi Tolstoj-
va ul. 25. 11439
Ültessen öszel gyümölcs-
fát! Kérjen árjegyzéket és
rendelje meg szükségletét
Bednárz-féle faiskolában,
Stara-Kanjiža. Bačka. 11116
Rohitschi és más ásvány-
viz lerakat kereskedők ré-
szére Celiković Testvérek,
Novisad. 10980

Bicsérdy, Halál legyőzése
című művet 80 dinár be-
küldése ellenében meg-
tekinthet. Cs. Cs. Szeghy Dezső
10007
Harmón év óta fennálló
egyedüli fehérpékség a
piactér közelében, lakással,
iparral, teljes felszerelés-
sel kiadó. Ugyanott bent-
ültet iparral és felszerelés-
sel együtt, vagy külön is,
kiadó. Cím: Csernovits Bé-
la pékmeister, Csantavir,
(Bačka). 11053

Lukutate fiatalítás. A
Lukutate, ez a korszakal-
kító fiatalítószert, egy in-
dián bogó, amelynek ered-
ménye Európában a legna-
gyobb sikert ért el, most
már itt nálunk is kapható
A Lukutate eddigi szöszölő
ezt a gyümölcsöt, mint a
legtermészetesebb fiatalító-
szert ajánlják férfinek, nő-
nek egyaránt, mint olyan
gyümölcsöt, amelyet maga
a természet nyújt nekünk
és amely megszabadítja a
szervezetet a benne rejlő
mérgektől, a máj, epe és
vese működését elősegíti, a
belső kiválasztást végző
mirigyeket megfiatalítja és
az ideg- és szív működést
erősíti. A Lukutate egy
fiatalító hatása, tápszer
Lukutate - zselé - gyümölcs
Lukutate-leveskocka, Luku-
tate-velő 60 dináros áron
kapható minden gyógyszer-
tárban és drogeriában. Vaj-
dasági fölerakat, Henri H.
Numann, Zagreb, Boškovi-
čeva 42. 10747

Jölménő nagy vendéglő,
illetőleg kávéház, a kert-
ben kuglizóval, külön kert-
heliséggel, minden hozzá-
való mellékhelyiséggel —
Szlavónia egyik legforgal-
masabb mezővárosában,
Amerikába való kivándor-
lás miatt több évre bérbe-
adó annak, aki a berende-
zést megváltja. Cím a ki-
adóban „Slavonija” jelző
alatt. 11203

Butorozott szép uccai szoba
különbejárattal, irodának is
alkalmas, kiadó. Ugyanott
teljes ellátást kaphat jó
házból való leány vagy fiú.
Cím a kiadóban. 11368
Engedélyeket bármely ha-
tóságnál tartózkodás, állam-
polgárság, illetőség, italmé-
rés, ipar, stb (a leggyorsab-
ban kieszközli a „Jugo
Agentura”, Pašičeva 9.
11418

A legszebb kivitelű angol és
estélyi ruhák nagyon olcsó
árban készülnek Sifija Haas
divatszalonjában, Senoe
(Bem) 9. 11367

Csinosan butorozott szoba
egy vagy két személy ré-
szére kiadó. Jelašičeva 8.
I. emelet. 11441

A jószívű emberek figyel-
mébe. Nagy nyomorban
sínylődő mérnök esedezik
a jószívű emberekhez. Pár
hónappal ezelőtt szeren-
csétlenség folytán eltörte a
ballabát és bal felsőkarját
és mint testi hibában szen-
vedő sehol sem tud állást
kapni. Kétségbeesítő hely-
zetben él elmebeteg test-
vérével együtt és ezuton
fordul a nemesszívű ember-
barátokhoz, hogy adomá-
nyaikkal segítsenek rajta.
Cím: Otto Kamiensky, in-
zenjer, Beograd-Cukarica,
Trigovačka ulica br. 64., kod
Milutina Lukića.

Hero (lucerna)-magot, 200
kg, idei termés, szép tiszta,
egyben vagy kimérve ajánl
Regér József, Veprovac (Bač-
ka). 11327

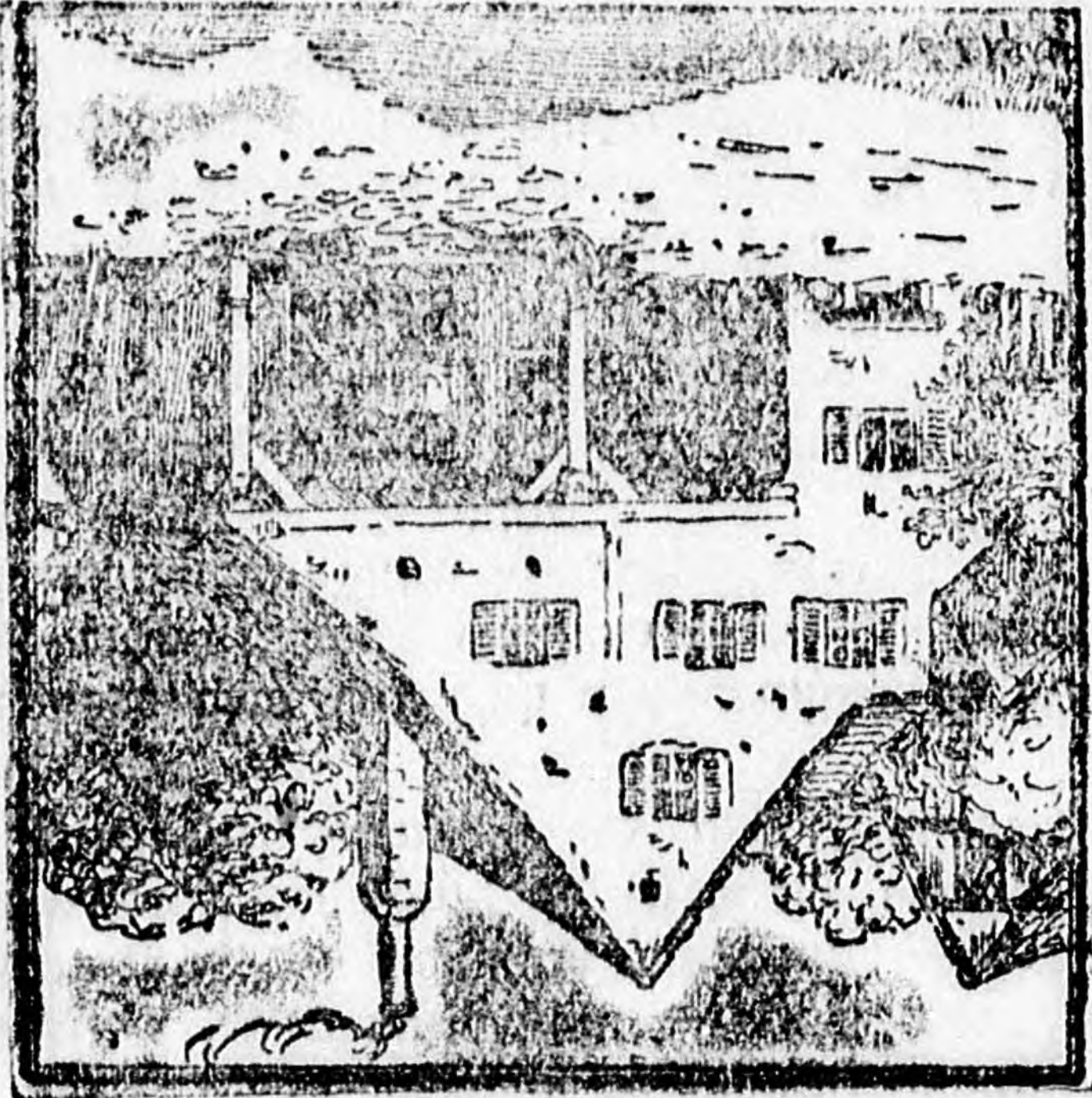
Palinak etlő kezdve üres óráiban szabad volt a városba szatartani.

nyílik számokra az elutazásra, egy szóval sem foglak vizs- is házamban, melyben teljes ellátásod lesz, de ha alkalom nak. Ezenel tehát felszabadítalak. Itt maradhatsz továbbra nagyon sajnálalak téged és nem is tekintelek többé rabszolgá- — Kis tiam, — szőlt erre szelid hangon Yamaduri, — jában elmondotta neki a maga történetét.

szomorúsága és megkérdezte ennek okát. Pall erre szép sor- szívesen el-elbeszélgetett Pallval is. Feltűnt neki a fű állandó Yamaduri gyakran tartózkodott kertjében és ilyenkor pánt, igen gazdag ember volt és sok cselédséget tartott. ház többi alkalmazottjától. Yamaduri, így hívták az öreg ja- és elégséges ellátása volt. Ez idő alatt japánul is megtanult a is érezte ott magát rosszul. Jól bírtak vele, rendes lakása Pall több hónapot töltött az öreg japán házában és nem varoktól pusztítani.

ugyanis nagyon szeretik a virágot és nem engedik azt a ro-

Hol a kovácsmester?

REJTETTKÉP

Balázs bácsi postája

A legutóbbi rejtvényünk helyes megfejtése: 1. Habos- torta, 2. Kancsó.

Helyesen megfejtették: Komlós Csöppi, Dudás Lali, Szebellédi István, Bubaló Tibor, Flesch Vili, Ujvári Margit, Karlovics Franciska, Somogyi Irma, Szalai Etelka, Temunovics Ilonka, Tripolszki Bözsi, Soós Zsófia, Németh Mariska, Vitsek Mariska, Farkas Zoltán, Papp Bözsi, Léderer László.

A jutalmat Farkas Zoltán (Szentá, Alekszandrova ul. 2.) nyerte meg.

ÜZENETEK:

Papp Bözsi: Ezuton üzenem Léderer Lacinak, hogy ne- ked tetszik a verse. A Laci bizony ügyes fű. **Molnár Ilona:** Én a legjobb akarattal sem tudom elküldeni neked a hiányzó Habostortát. Próbáld meg az újságárusnál. Hátha lesz neki egy példány. **Sebestyén Mátys:** Legközelebbi számban jönni fog. **Forrai Erzsé:** A rejtvényeket nem fejtetted meg jól. Amit pedig te küldtél olyan könnyű, hogy még a círmoscica is kitalálja. **Pintér Irén:** Neked is szól az előbbi üzenet. **Szebellédi István:** No majd válogatunk belőlük. **A rejtvény meg- fejtők közül** azok, akik jutalmat nyertek, ezentul küldjük be pontos címüket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalába Margit néni- nek, aki majd a jutalmat elküldi.

Fejtörő

Beküldte Dudás Lali (Feketics)

1. Melyik ló a legtüzesebb?
2. Milyen lóval vágiák a posztót?
3. Melyik ács szó legtöbbet?
4. Milyen ács-ok sózzák el a levest?
5. Melyik sár helyiség?
6. Melyik vaj-tól félünk?
7. Melyik ár pusztított legtöbbet Amerikában?
8. Melyik ár fiunév?
9. Milyen ár-nak örülnek a gyermekek?
10. Milyen ék ülőhely?
11. Milyen ék a testnek része?
12. Milyen karó véd meg a hideg ellen?

Pall egy jószágos tekintetű öreg japán vette meg. Elvitte a házába és ott először is bőségesen etelt adatott neki. Aztán megmagyarázta, hogy nem lesz más dolga, mint kertjében a virágoktól a lepkeket és bogarakat elkergetni. A japánok kára.

Ruhás kövér ember valamennyit eladta rabszolga mun- rosbá hajították őket. Kitencen voltak szégyenyek és a sár- ban vannak, amikor megint a fedélzetre, onnan pedig a vá- A foglyok persze csak akkor tudták meg, hogy Japán- nyát és egy hét múlva meg is érkezett oda.

indult. Felhevésük való is volt. A hajó Japán felé vette irá- állott, himbálózott. Ebből azt következtették, hogy a hajó el- Nem sokára érezték, hogy a hajó, amely eddig csendesen ahol egy zárkában kaptak lakást.

tánya és tulajdonosa volt — beterelte őket a hajó belsejébe, mert a sárka ruhás kövér ember — aki nyilván a hajó kapi- Azonban nem sokáig szívták a tenger friss, üdítő levegőjét. szór egy kis darab ideig a hajó fedélzetén tartózkodtak és ez szállítanak a csónakba. Ezen aztán a hajóra vittek őket. Elő- A sárka ruhás ember megparancsolta a fiúknak, hogy szőnte és emberével együtt eltávozt.

kinaknak. A kínai átvette a pénzt, mely hajlongással megkö- zott egy nagy erszényt, pénzt vett ki belőle és azt odaadta a A sárka ruhás ember odatért a kínaihoz, majd előhu- egy sárka ruhás kövér ember és két matoroz szállított ki.

csónak közlekedik felénk. A csónak megérkezett és abból hosszasan befejt. Nem sokára látni lehetett, hogy a hajóról A kínai zsebéből előszedett egy sipot és abba háromszor horgonyozott.

hely jó messzire esett a kikötőtől — egy régi, rozszant hajó mig végre maguk előtt látták a tengert. A tengeren — ez a mezőn keresztül. Körülbelül fél óra keresszül haladtak így, kat kötelekkel egymáshoz kötözték és nagy terelték őket a bacsával kegyetlenül elverte. A kínai parancsára erre a fű- dásnak, mikor az egyik szolga észrevette szándékát és kor- eredni és megszökni. Eppen neki akart rugaszkozni a szala- — az egyik fű arra gondolt, hogy jó volna gyors futásnak Kint a mezőn — felettük az éjszaka csillagai ragyogtak mely a mezőre nyílt.

kínai a városból odacsalta. Egy másik alton át mentek ki, az irányban távoztak, ameről Kilics Pall és a többi fiút is a

A kis Irén utrakészen, Akár egy nagy, úgy csinálja,
Tükör elé áll merészen. Még a Sipszi is csodálja.

Körülbelül egy héttig volt Kihics Pali a kínai fogságában. Ezalatt sohasem lehetett tudni, hogy mikor van odakint nappal és mikor éjszaka. Semmi fény nem hatolt kívülről a börtönbe. Csak onnan tudták, hogy mikor lehet déli, hogy naponta egyszer egy kicsi részen keresztül egy kéz kenyeret és vizet nyújtott be a foglyoknak.

Néhány nap telt el a legnagyobb bizonytalanságban. Akkor kinyitott a börtönajtó és három erős legény kíséretében megjelent a kínai. A fiúk azonnal kérdőre vonták, hogy miért csalta őket ide. A kínai azonban feleletlenül báccsal végig vágott rajtuk. Durva hangon rájuk kalbott:

— Készült, mert azonnal indulás lesz a fiúk nem tudták, hogy hova akarták őket vinni, azonban mindegy volt már nekik, a fő az volt, hogy végre ebből a sötét börtönből kikerüljenek. A kínai és szolgái kíséretében elhagyták a kertet. Azonban nem abban

Egy bacscai fiú
 viszontagságos utazásai az
 egész világon át
 Irta Kuban Endre

Muncurkó diákévei

Egy medvebocs naplója Irta Kóró Pál

Nyafogó pedig újból felemelte a dorongot, hogy azzal a földön fekvő ellenfelére sujtson. De hogy jobban üthessen, önkénytelenül hátralépett egyet és ezzel már kint is volt a körből. Ezzel nem is törődött és néhányszor alaposan rácsapott Diótörő fejére.

— Hohó, megállj, — ordította, ahogy a torkán kifért, Karcsulábu Karcsi, megsértetted a párbajszabályokat. Az ütés érvénytelen, mert kívül vagy a körből.

Ez azonban nem hallgatott rá, hanem tovább is agyabugyálta a földönheverő Diótörő Detrét. Ekkor eléje ugrott Karcsulábu Karcsi, meg akarta fogni a kezében lévő dorongot, hogy megakadályozza a további szabálytalan verekedésben.

Azonban Nyafogó Nebukodonozor akkorára már ugy benne volt a püfölésben, hogy se nem látott, se nem hallott. Bizony Karcsulábu Karcsi, akinek a kezében nem volt bot, alaposakat kapott Nyafogótól. A többi segéd ezt nem nézhette tétlenül és Karcsulábu Karcsi segítségére siettek és nekrohantak Nyafogó Nebukodonozornak.

Ezt viszont a párbaj helye körül felállított kíváncsiak se-rege nem nézhette tétlenül és beleavatkozott az ügybe. Csakhamar általános verekedés színhelye volt az egész erdei tisztás.

Ki tudja, meddig tartott volna ez a csata, ha váratlanul nem hangzik fel az erdőben kürtészó és kutyaugatás.

— Jönnék a vadászok — kiáltotta el magát valaki — meneküljünk!

Erre ahány medve volt, annyifelé szaladt és meg sem állt hazáig, ahol jól elbujt a kuckó mögé és elő sem jött addig, amíg nem gondolta, hogy a vadászok más vidékre vonultak.

Azonban dacára annak, hogy a párbaj ilyen szabálytalanul végződött, Nyafogó Nebukodonozor és Diótörő Detre mégis úgy helyben volt hagyva, hogy a feleségeik nem győzték a sebeiket bekötözni. Nyafogóné különösen dühös volt, mert egy egész lepedőt kellett neki széthasogatni, amíg férjének minden sebébe be tudta kötözni.

Igy történt aztán, hogy másnap reggel Nyafogó Nabukodonozor és Diótörő Detre annyira bekötözve állítottak be az

Járkálni. Így aztán lassankint megismerte egész Nagaszakm. Ez volt a japán város neve.

Egy nap ismét az utcákon bolyongott, mikor egy pagoda — így hívják a japán templomot — elé érkezett.

— Bemegyek, — gondolta magában — és imádkozom. Ez ugyan pogány templom, de én benne nem a bálványhoz, hanem a mindentűl jelenvaló egy igaz Istenhez akarok fordulni.

Nemsokára bent volt Pali a pagodában és bizonyára ak-kor történt először, hogy valaki a pogányok templomában az egy igazi Istenhez küldte könyörgő szavait. Forté, buzgó, volt az ima és ezzel végződött:

— Segíts meg engem, édes jó Istenem!

Ez az Isten nem nézte azt, hogy pogány templomból indultak hozzá ezt a kérdést, hanem azt, hogy az istenből fakadt. És még aznap megsegítette Palt.

Amikor ugyanis Pali a pagodából kijött és szokása szerint a kikötőbe ment, hogy elnézegesse a hajókat, a tengerparton egyszere csak vállára tette kezét egy tengerész és megszólította:

— Hé, fiú! Nagyon nézegeted a hajókat. Talán tetszenek neked a tengerész élet? Mi? Nekünk éppen szüköségünk volna egy rendes hajósiasra. Nem akarsz felcsapni? Kihics Pali nem tudta hirtelen, hogy mit feleljen erre a kérdésre. A tengerész újra nögatta a vállazért.

— Siess a válasszal, hékas, mert már holnap reggel indulunk Amerikába.

Palinak fölragyogott a szeme. Úgy gondolta, hogy Amerikából könnyebben tud majd hazajutni és azért felcsapott. Csak egy órai szabad időt kért még.

Hazament, felkereste Yamudurit és elmondotta neki, hogy elszegődött hajósiasnak és indul Amerikába. Kérte, ne haragudjék rá, amiért elhagyta, de nagyon vágyódik már hazamenni. Az öreg japán azt felelte, hogy csak menjen be-kességgel és szerencsével. Utavalóul ellátta jó tanáccsal, ruhával, elemősiával és némi pénzzel is. Aztán maga kísérete el Palt a hajóra és megkérte a kapitányt, hogy jól bánjék a fiúval.

Kihics Pali tehát most már harmadszor volt hajósias. Tudta már, hogy mi a teendője és a matrózok nem győzték dicsérni a szorgalmát. Mindenki szíves volt hozzá, amire szefény magaviseletével rá is szolgált. Az angol beszédt-meg-

ien postásapka, oldalán börtéska lóg, dtvdltozott hangon):
 Iónapot kívánok. Itt van kérem a 60—33-as számú telefon?

MISI (csodálkozik, tévován): I-igen. (Majd örömmel sugja Lacinak.) No, látod, hogy igazi a telefonom!

ILUS: Mert én tudnillik a 60—33-as telefon-előfizető telefondíjért jöttem.

MISI: A te-te-te-le-fon díjért?
 ILUS (kinyitja a táskát): Itt a nyugta.

MISI: A-a-a nyugta?
 ILUS: Ezt minden hónapban egyszer ki kell fizetni. Huszonöt dinár.

MISI (megsemmisülten leül): Huszonöt dinár.
 ILUS: Bizony! Egy fillérrel sem kevesebb: És aki nem fizet, azt kikapcsolják. Itt nem lehet tréfálni! Elő hát azzal a huszonöt dinárral.

MISI (csaknem sirva): A huszonöt dinárral?
 ILUS (nagyon szigorú): Hát persze! Vagy tán azt hiszik, hogy a postaigazgatóság megtűri majd, hogy mindenféle csaló népség, aki még csak fizetni sem tud telefonálghasson! Nekünk sem adják ám azt a sok villámáramot, meg a sok alkalmazottunk sem dolgozik ingyen.

MISI: Jaj, dutyiba!
 ILUS (nagyon dühös, galléron fogja Misit): Igenis oda! Egyenesen oda. Majd megmutatom én!

MISI (remegve): De kérem, ha az a tele-telefon (Nagyon nehezen, de mégis kimondja), nem is igazi, hanem csak játék-telefon...

ILUS (rögtön elereszti Misit): Az más! Akkor az egészen más!

MISI (síró hangon): Ha az a telefon kérem csak skatulyából van és a hallgatói közönséges evőkanalak...

ILUS: Ha így van...

MISI: ...s ha egyáltalában nem lehet beszélni rajta. Ha az egész csak tréfa...

ILUS: Csak ezt akartam tudni, mert ha ez így van, akkor a nyugta is csak tréfa...

MISI (már nagyon benn van az őszinteségben, letépi a falról a telefont): Tessék nézni. (Nagyon megkönnyebül.) Tessék nézni, ez csak nem igazi telefon?

ILUS (leköröngöztetve a sapkát és szemüveget): Tessék nézni, ez csak nem igazi pénzbeszedő?

MISI, LACI: Ilus! No, de ilyet!

mondja az arab. En megítem kötelességem, Isten veled!
 kerek, míg egy hóhérszert partfához értek. A többi meg-
 hozza, ő szélnél feszíti a vitorlákat s tíz álló nap vezet a ten-
 dőgel. O atyád nevében fog téged szállítani, te ne féjz föl, ill be-
 partra bukkansz, ott másik hajó vár rád, benne egy arab ill-
 — Szállj partra s menj véges-végig a szigeten, míg a tuiso
 hozzám:

re a zöld sziget partján kikötöttünk. Akkor a perzsa így szól:
 hajóska, beültünk s husz álló napig repültünk a habokon, vég-
 szo nélkül felkelt, a tenger partjára vitt, ott lebegett a fűre
 a perzsa zöld sátra alatt, midőn megharaptam hüvelykujját,
 Bulak városa alá érve, tüstént a piactra siettem; hát ott ill
 indultam.

a jövőre. Elbucsuztam anyámtól s Mahmudtól, aztán utnak
 Örömmel hallgattam Sandja szavait, reményességgel gondoltam
 soha nem fog megfélekedezni rólatok s szíve nálatok maradt!
 jongra fogadtam. Köszönetet küldi titektek és azt üzeni, hogy
 meghalt, ő vette át az ország kormányzását, népe örömmel-
 — Hazavttem uram — felelte Sandja — s mivel atyja
 zájába?

— Mondd Sandja, hazavitted-e a szépséges Heitát ha-
 Így beszélt Mahmud, aztán előszóltotta Sandját:
 (Folytatás.)

Djandar története

akarom próbálni, hátha innen haza tudok jutni Európába.
 — Hálas vagyok a kapitány urnak sok jószágért, de meg
 volt minden marasztalás, Pall kijelentette:
 kezett rábeszélni, hogy maradjon tovább is a hajón. De hiába
 ki az új hajósnást nagyon megszerette, sajátta ezt és így-
 hoz és közölte vele, hogy kitép a szolgálatból. A kapitány, a
 Mikor a hajó kikötött, Kilics Pall odament a kapitány-
 — Az ott Szan-Franciskó!
 láthatáron feltűnő városa mutatta szólt:
 és a másodkormányos, aki éppen Kilics Pall mellett állott, a
 Egy hatalmas város körvonalai bontakoztak ki szemek előtt
 Több hét utazás után végre megálltak az amerikai partot.
 jésen elszájtította.
 lyet annak idején a Fecske fedélzetén kezdett tanulni, itt tel-

tőn. — Várlak, szervusz. (Leteszi a kanalakat, odatordul Ilus-
 hoz): No látod!

ILUS (ugyenevet, hogy szinte a könnyei potyognak): Hát
 ez egyszerűen nagyszerű!

MISI (büszkén): Meghiszem.

ILUS: És te azt hiszed, hogy most a Laci átjön.

MISI: Természetesen. Hiszen telefonáltam érte.

ILUS (nagyot nevet): Misi, te futó bolond vagy! Egy
 óriási csacsi!

MÁSODIK JELENET.

Előbbie, Laci.

LACI: Szervusz Misi, Jónapot Iluska!

MISI: Szervusz!

ILUS (hissé elképed): A Laci! (Félre.) Milyen szeren-
 cséje van ennek a Misinek, még igazán azt fogja hinni, hogy
 igazi a telefonja.

MISI (Ilushoz): No látod!

ILUS (gondolkozik egy darabig, félre): Engem akar ra-
 szedni a kis ravasz! Itt valamit tennem kell. (El.)

HARMADIK JELENET

Előbbie, Ilus nélkül.

MISI: Nézd csak Lackó, mit csináltam. (Odavezzi az épít-
 szekötötözött építőkövekhez). Ez egy lift. Egy igazi lift. Nem
 személyszállító, csak teherszállításra van berendezve. De ez
 még semmi! Ide nézz! Telefon! Egész igazi telefon.

LACI: Jé!

Misi: Ilyet te nem tudnál csinálni!

LACI: Ha tudnék, sem volna szabad! Anyuska nagyon
 haragszik, ha olyan játékot játszom, amivel a falat rontom,
 vagy a butort.

MISI: Ezek nem játékok! Ezek mind egész igazi dolgok!
 Borzasztó fontos és hasznos dolgok. Nézd például ez a tele-
 fon . . .

LACI: Ugy se igazi! Csak skatulyából van, s kanál a
 hallgatója.

MISI (bosszusan): Mindegy! azért ez mégis igazi tele-
 fon! Beszélni is lehet rajta.

NEGYEDIK JELENET.

Előbbie, Ilus.

ILUS (belép, tekete szemüveggel, hosszú köpenyben, le-

kenyelmesen helyéről nevelte nézette a visszatérő családost
 kivanacsilakat.
 — Uram, a jó nem akar osztrigát enni! — jelentette a
 mesébet, s oda leült.
 ur kiválasztotta az úresen maradt helyek közül a legkényel-
 fel is álltak, s kimentek a külsős lovat megnezni. A lovaszó
 A vendégek kiváncsian néztek össze, jó egynehányan
 csot.
 A pincer felszóvalva ment ki teljesíteni a furcsa parann-
 — Nem, osztrigát!
 — Talán szénát méltóztatik gondolni?
 — Vigyen a lovammak két tucat osztrigát!
 asztal el van foglalva. Odaszól hat a pincernek, jó hangosan:
 elött álló szolgára bízta. Amint bemegy, látja, hogy minden
 egy vendéglőben tért be pihenni és ebédelni. Lovát a kapu
 Angliában történt. Egy ur sétalovaglásában kifutadva

Jó útiel

lasztották. De a hálospikát mindig viselnie kellett.
 lótnak adta, akit ezért a furcsa díszért társai királlyá vá-
 szedte össze holmiját, hálaból a legcitrább sapkát a benszü-
 sapka és takaró ott feküdt a földön. A kereskedő boldogan
 ezt is utána csinálták, egy nevedóra mulva valamennyi
 A benzülött a kereskedőhöz vágta a sapkát. A majmok
 A sok sapka ide-odarepült.
 sipkát, s labdázni kezdett vele. A majmok rögtön utána-
 nem sokat gondolkodott, lekapta a kereskedő fejéről a hálo-
 Attra jött egy benzülött, annak elpanaszolta baját. Ez
 holmit visszaszerelni, s elszomorodott.
 aztan eszébe jutott, hogy bizony nehéz lesz fölük az elrabolt
 kon a karcsu öltözött majmokat. Eleinte nevetett rajtuk, de
 ládát úresen találta. Körülnézegetett és megpillantotta a fa-
 A szegény kereskedő nagyon megijedt, mikor felébredve
 dájból kiszedve a sapkákat takarókat, magukra öltöttek.
 Alig hogy elaludt, összegyűlték a majmok körülötte, s lá-
 ládából hálospikát keresett elő, a másikkól takarót vett ki.
 egy erdőben érte, leteküdt hát egy fa alá, fejére az egyik
 Afrikában utazott egy kereskedő árnyal. Az éjszaka

A kereskedő és a majom

iskolába bocsájtotta, hogy Zenebona Zebulon tanító ur az első
 tekintetre nem is tudta őket egymástól megkülönböztetni.

— A tanító ur, miért verte meg a fiamat a Dolfi miatt? —
 kérdezte Nyafogó Nebukodonozor.

Tanító ur, miért verte meg a fiamat a Nándi miatt? —
 kérdezte ugyanakkor Diótörő Detre.

Zenebona Zebulon tanító bácsi egyelőre a kérdésekre
 szintén kérdéssel válaszolt. A két apától egyszerre kérdezte:

— Hát maguk miért vannak ilyen csunyán kikészítve?
 — Én a Dolfi igazát védtem, — felelte Diótörő Detre.

— Én pedig a Nándi igazságát nem hagyhattam, — mond-
 ta Nyafogó Nebukodonozor.

— No de ilyet! — csodálkozott a tanító ur!

Aztán elmondta a két apának, hogy egyik bocs is rossz
 volt és a másik bocs is komiszkodott. Összeverekedtek és meg-
 érdemelték a büntetést, amelyet kaptak. De ez már igazán
 nem járja, hogy két ilyen derék medve, mint a Nyafogó ur és
 a Diótörő ur, két haszontalan kölyökért összeverekedjenek.
 Kár volt a barátságot a két imposztor miatt megzavarni.

— Mert elhíhetik nekem, — folytatta szavait a tanító ur,
 — hogy a két bocs közül az egyik olyan bünös, mint a másik
 és a verésre, melyet kaptak, rászolgáltak. Azért a legjobb
 lesz, ha az urak kibékülnek egymással.

Nyafogó Nebukodonozor és Diótörő Detre erre teljesen
 meg voltak győződve, hogy nem volt érdemes a két bocs
 miatt párbafojni és kezet nyuitottak egymásnak.

— Hát csak jöjjön haza a Dolfi, — mondta Diótörő Detre
 — majd adok én neki, amiért miatta hiába összeverekedtem
 és piüföléseket kaptam.

— Na, a Nándi se viszi el szárazon a dolgot, — dohogott
 Nyafogó Nebukodonozor.

— De a Dolfi se, — replikázott Diótörő Detre.

Ezzel aztán, miután tisztázva látták bocsaik szerepét az
 előző napi verekezésben, a két medvepa távozni akart és el-
 köszönt a tanító urtól.

— Hahó, — szólott erre Zenebona Zebulon tanító ur, — még
 nem végeztünk ám. Mert nemcsak azért hívtam az urakat,
 hogy megtudják, hogy a két bocs milyen haszontalan és azért
 se, hogy én legyek a tanu a maguk kibékülésének.

— Hát miért? — kérdezte egyszerre Nyafogó Nebukado-
 nozor és Diótörő Detre.

— Bizony csak azért, hogy közöljem, hogy a bocsaik ve-

Balázs bácsi

Szíves udvozlétei!

És táblát azonnal postára adom.

A Habostoria I. évfolyamának beküldési táblája dusan aranyozva elkészült. Le-
gyen szíves 10 dinárt küldeni és a beküldési táblát azonnal postára adom.

Ugy látták, hogy ennek fele se tréfa és elhatározták, hogy a bocsok keresésére indulnak. Egész éjszaka járták az erdőt, minden barlangba, de hiába. Estétől reggelig visszhangozott az benéztek minden bokor alá, bekkantottak és bekkantottak az erdő Dolfi és Nándi nevétől, de a két bocs nem jelentkezett.

— Az enyém se, — szólt szomorúan a másik.
— Még mindig nem jött haza a bocsom, — mondta az egyik.

Még mindig nem jött haza a bocsom, — mondta az egyik. Aztán a bocsok keresésére indulnak. Egész éjszaka járták az erdőt, minden barlangba, de hiába. Estétől reggelig visszhangozott az benéztek minden bokor alá, bekkantottak és bekkantottak az erdő Dolfi és Nándi nevétől, de a két bocs nem jelentkezett.

— En se, — egyezett bele Nyafogó Nándi. A két bocs azután beült egy mogyoróbokor alá és ott tanácskoztak meg a dolgot. Ezenközben Nyafogó Nebukodonozor és Diótörő Detre odahaza mérgesen várták, hogy a bocsok hazajöjjenek az iskolából. Mikor aztán nagy délelőtti tízenegy óra után hallották a hazamenő iskolásbocsok lármáját, előszedték a somfalevelel se zödlült rajta. Partra szálltam, az arab pedig így szólt hozzám: — Menj csak nyílegyenesen előre, majd hét völgy hastja utadat, a hetedik völgyön túl vörös hegy lábához érsz, a hegy tetején fekete kastély áll: kopogtass bátran kapuján, mert az a kastély kolostor, ott lakik egy bölcs fiatal magus. Ő szívesen fogad téged s megmondja a többi. Járj szerencsével!

rekedés közben feldöntötték a táblát, betörték az ablakot, kiöntötték a padlóra a tintát.

— Ez igaz, — hagyta helyben Nyafogó Nebukodonozor, — de ezért tanító ur már ellátta a bajukat.

— És még tőlünk is ki fognak kapni, — jegyezte meg Diótörő Detre.

— Csakhogy ezzel nincsen ám megcsináltatva az ablak, nincsen megvéve a kiömlött tinta és nincsen felsikálva a padló.

— Nincs, nincs, — vakargatta a tarkóját a két öreg medve és már kezdte is sejtetni, hogy miről van szó.

— Nincs, nincs, — hangoztatta a tanító ur is, — és most maguknak ezt meg kell fizetni.

A két medve hiába szabadkozott, hogy nem ők törték be az ablakot és nem ők csinálták a többi kárt sem, hanem a bocsok, hajtsa be a pénzt a tanító ur azokon, végre mégis csak kellett látniok, hogy a bocsért az apamedve a felelős és elő kellett szedni a bugyelárist. A fele kárt Nyafogó Nebukodonozor fizette, a másik felét pedig Diótörő Detre.

Hanem aztán látni kellett volna azt a gyilkos pillantást, melyet közben a két bocsra vetettek. Mikor pedig távoztak az iskolából, mindketten egyszerre mondták saját bocsuk felé fordulva:

— No, csak gyere haza, megemlegeted ezt holtod napjaid is!

Zenebona tanító ur ezután megkezdte a tanítást, melyet nem is zavart meg ezen a délelőttön semmi. Azonban Diótörő Dolfi és Nyafogó Nándi az egész idő alatt reszkettek, mert mindig arra gondoltak, hogy mi várakozik rájuk odahaza. És minél inkább közeledett a hazamenés ideje, annál sápadtabbak és félénkebbek lettek. Végre aztán kijelentette a tanító ur:

— Vége az előadásnak, mindenki mehet haza.

A sok bocs lármázva szedte össze iskolai holmiját és tödült az ajtó felé. Mindegyik első akart lenni a kimenetelben.

Csak éppen Dolfi és Nándi nem sietett. Lassan cihelődtek és utolsóknak hagyták el az osztályt. Mikor kiértek a szabadba, a többi bocs hangos vigadozással már messzire járt. Hallani lehetett a lármájukat, ahogy játszottak az erdőben.

Dolfi és Nándi egymásra néztek és egyszerre elfelejtették, hogy ők haragban vannak. Csak azt tudták, hogy mindkettőre odahaza egyforma verés várakozik.

Diótörő Dolfi kijelentette:

— Én nem megyek haza!

Az enyém se, — szólt szomorúan a másik. — Még mindig nem jött haza a bocsom, — mondta az egyik. Aztán a bocsok keresésére indulnak. Egész éjszaka járták az erdőt, minden barlangba, de hiába. Estétől reggelig visszhangozott az benéztek minden bokor alá, bekkantottak és bekkantottak az erdő Dolfi és Nándi nevétől, de a két bocs nem jelentkezett.

Ugy látták, hogy ennek fele se tréfa és elhatározták, hogy a bocsok keresésére indulnak. Egész éjszaka járták az erdőt, minden barlangba, de hiába. Estétől reggelig visszhangozott az benéztek minden bokor alá, bekkantottak és bekkantottak az erdő Dolfi és Nándi nevétől, de a két bocs nem jelentkezett.

— En se, — egyezett bele Nyafogó Nándi. A két bocs azután beült egy mogyoróbokor alá és ott tanácskoztak meg a dolgot. Ezenközben Nyafogó Nebukodonozor és Diótörő Detre odahaza mérgesen várták, hogy a bocsok hazajöjjenek az iskolából. Mikor aztán nagy délelőtti tízenegy óra után hallották a hazamenő iskolásbocsok lármáját, előszedték a somfalevelel se zödlült rajta. Partra szálltam, az arab pedig így szólt hozzám: — Menj csak nyílegyenesen előre, majd hét völgy hastja utadat, a hetedik völgyön túl vörös hegy lábához érsz, a hegy tetején fekete kastély áll: kopogtass bátran kapuján, mert az a kastély kolostor, ott lakik egy bölcs fiatal magus. Ő szívesen fogad téged s megmondja a többi. Járj szerencsével!

— Isten hozott Djandár, Omar fia! — Isten hozott Djandár, Omar fia! — Isten hozott Djandár, Omar fia! — Isten hozott Djandár, Omar fia!

Partra ugrottam s mentem, mendégéltem, míg a szízes első partjára bukkantam. Hát ott állt az arab fűrge hajócskájában, mikor meglátott engem, hangosan kiáltott: — Isten hozott Djandár, Omar fia!

A TELEFON

Kis tréfa egy telvondásban.

Szereplők: Ilus, Misi testvérek, Laci, Misl barátja.

ELSŐ JELENET.

Misi, majd Ilus.

(Gyermekszoba Misiéknél. A falakban nagy, kiálló szögek. Spárgahuzalok az egyik oldalról a másikra csomósan, összetépvé, s színes ceruzával telerajzolva. Az egyik falon egymáshoz kötött építőkövek lógnak alá, a másik falra doboz van szögezve, melyen hosszú zsinóron két evőkandl csiling.)

MISI (zsámolyon áll és óriási kampósszöveget ver a falba, közben dudol vigan): Kipi-kopi kalapács, kicsi kovács, nagy kovács...

ILUS (jön, kiált): Misi, Misi! Nem hallod? Hagyd már abba azt a kalapálást! Már megint mit fursz-faragsz, te Rontó Pali? Az ember seírni szeretne, ha látja ezt a rombolást, amit ebben a szobában véghez viszel.

MISI (leszáll a zsámolyról): Már megint zsörtölödöl?

ILUS: Igaz is! Maholnap hat éves leszel, s okosabb játékokat is találhatnál ki, mint olyanokat, melyekkel tönkreteszed a szobát.

MISI (sértődötten): Ezek nagyon okos játékok.

ILUS (haragosan): Csak alig két hónapja, hogy újra kárpitozták a szobádat, s már olyan, mintha az ellenség dulta volna fel. Ha barátomim jönnek, kisül a szemem miattad! Mit jelentsen ez a kötél itt össze-vissza? Olyan, mint a ruhaszárító kötél a padláson...

MISI (visít): Jaj, ne nyulj hozzá, az telefonhuzal.

ILUS (kacag): Ha-ha-ha, telefonhuzal!

MISI: Igenis az! És telefonom is van, ha tudni akarod.

ILUS: Ugyan!

MISI: És a telefonszámom 60—33.

ILUS: Ne mondd, ha-ha-ha!

MISI: És beszélni is tudok a telefonomon.

ILUS: Látni szeretném!

MISI odamgy a falra erősített dobozhoz, a két kanalat jelemeli és a füléhez szorítja): Halló, központ? — 191. — Köszönöm. — Halló, te vagy, Laci? — Gyere át hozzám, van új telefonom, azt szeretném neked megmutatni. — Jó. — De rög-

A kínai események

Irta: Dr. Seitmann Rezső

Az európai külpolitikai helyzet aránylagos nyugodtságot szemlélve, lehetetlen tudomást nem venni azokról a nagyarányú eseményekről, melyek az utóbbi hónapokban a Távol-Keleten lejátzódnak s amelyek gyakran drámai lendületűek, valamint az új, meg új szereplők jóformán rögzíthetetlen nevei miatt az események szemlélőit sokszor félrevezetik. A legutóbbi jelentős esemény, amely az európai érdekelt államok figyelmét ismét Kína felé terelte, a déli hadsereg felvonulása volt Kantonból Peking felé, kapcsolatban Sanghai bevételeivel s az angol csapatok partraszállásával, ami az eddigi pekingi kormányt bukással fenyegette. Kétségtelen, hogy ez be is következett volna, ha a délkínai nagy demokrata-kommunista pártkötelek, a Koumitang sajátmágán belül fel nem bomlott volna, mindjárt Sanghai bevétele után. Ez az esemény a nyáron történt s emlékeztetünk még, hogy két kormány keletkezett a várt egységesítés helyett: az egyik Nankingban, a másik Hankauban. Az első élén a győztes Tsang-Kai-Csek tábornok, Sanghai bevétele állott, míg a másik élére a radikálisok vagyis Szunjatszén doktornak, a modern Kína megteremtőjének követői kerültek. Tsang-Kai-Csek további előrenyomulását a japánok megakadályozták Santungban, ami miatt ő véglegesen lemondott és visszavonult. Ez alatt azonban Hankauban is átalakult a kormány, mert a kommunistákat és az orosz szovjetügynököket kitessekeltek.

A helyzet mai képe tehát azt mutatja, hogy az egységesítő törekvések teljes csődöt mondtak s ehelyett egyes tábornokok parancsnokolnak mindenütt, ezekről pedig senki sem tudja hogy kikkel tartanak, kikkel szövetkeznek ma és kikkel holnap s hogy voltaképpen kinek vagy milyen célnak a szolgáltatásban állnak. A helyzet tehát a lehető legegyszerűsebb mert az európai és amerikai érdekeltség egyáltalán nem tudja magát mihez tartani s a külkereskedelmet őrjási veszteség éri. Az európai kereskedők nem alaptalanul egy kínai harmincéves háborút látnak ezekben a példátlanul kaotikus eseményzavarokban s nem alaptalanul, mert ezek az állapotok ott már teljes tizenhat éve tartanak. A külföldi kereskedelem már abba is beletörődött, hogy alkalmazkodjon a folytonos és területenkénti politikai és pénzügyi változásokkal, végre is ez maguknak a kínaiaknak a belügye, amíg őket és a nemzetközi megállapodásokat és garanciákat nem érinti.

Legjobban jellemzi a kínai helyzetet az, ami Nankingban és Hankauban történt. Az előbbi helyen Tsang-Kai-Csek lemondása után új kormány keletkezett, Hankauban pedig a kommunisták elűzése után Tang-Szen-Csi tábornok lett az ur s ő egyesítette a három őrjási tartományt: Hunant, Hupét és Kiangszit. Azonban ahelyett, hogy északra vonult volna, az új nankingi kormány Hankau ellen küldött csapatokat. Ennek következménye az lett, hogy a szóbanforgó hankau tábornok, Tang a pekingi marsallal, Csangcsolinál szövetkezett s ezáltal végkép megbontva a délkínai szövetséget, Észak-Kinához csatlakozott. Ezáltal Tang-Szen-Csinnek sikerült létrehozni részben azt, amire Tsang-Kai-Csek törekedett: a tábornokok diktatúráját, ami Nankingban is megtörtént s ma már ez a helye is a hankau diktátor parancsaitól függ. Ugyanez történi északon is, ahol szintén őrjási provinciák teljesen a tábornok-diktátorok önkényének vannak kiszolgáltatva. De egy új és érdekös momentum is merült itt fel. Az történt ugyanis, hogy az egész Kína és a külföld előtt is mintaszerűnek és geniálisnak elismert Sanszi tartomány kormányzója, aki az utolsó dinasztia bukása óta, tehát 17-ik esztendeje kormányozza közmegelegedéssel ezt az államot, szintén beleavatkozott a dolgok menetébe, jóllehet eddig teljes reszerváltan viselkedett valamennyi zavar közepette. Most azonban Fengcel, a keresztény marsallal szövetkezve, Peking ellen vonult. Ezt a jelentékeny politikust és tábornokot, akinek nevét még sokszor fogjuk hallani, Jen-Hosi-Csannak

hívják és tettének magyarázatát senki sem tudja teljes határozottsággal megmondani. Valószínűleg szétakarta robbantani Csangcsolin táborát, amire mindenesetre volt alap, mert ez az északi vagy mukdeni párt két tábort ölel fel. Egyike ennek a haladó északiak pártja, amely eszméileg a déli Koumitanggal szimpatizál. Ezekkel érthetett egyet Jen kormányzó, amikor egyideig Pekinget fenyegette. Azonban a ravasz Csangcsolinak, aki kitűnő katonai organizátor és valószínűleg japán pénztámogatóval dolgozik, sikerült Jen és Feng tábornokok csapatát visszacsorítani.

Jelenleg — novemberben — Kína felosztása a tábornok-diktátorok közt a következő: Csangcsolin, mint az északi sereg generalissimusa Peking székhellyel; alatta állnak a santungi tartományi kormányzók. Északkeletre tölte Sansziban és Honánban az említett Jen-Hosi-Csann és az ezzel szövetkezett keresztény tábornok Feng-Ju-Szlang az ur. Délben a Jangcekiang völgyében a

Nanking-csapatok állnak szemben az északiakkal s egyszersmind Hankau ellen is vonulnak. Ez utóbbi helyen *Tang-Szen-Csi* a kormányzó s Kantonban szintén két tábornok a diktátor. Tehát valamennyi régebben szereplő tábornok ismét aktív tényező, csupán Wu-Pei-Fu ismert neve hiányzik a szépségszerű névsorból, mert ő a múlt évben Csangcsolinól szenvedett veresége után Sze-csuán hegyei mögé vonult vissza, a bork és költészetnek szentelve idejét. Ujjában azonban a fuma őt is emlegeti és pedig mint közvetítőt Peking és Hankau ellentétben álló kormányai közt.

Igy festenek távlatból a kínai események az európai szemlélő előtt és nagyon valószínű, hogy egy bölcs kínai az európai béke zavarait olvassa a lapokban, öneki is ugyanaz lesz a véleménye az európai béke-helyzeiről, melyről ugyanazt gondolja, amit mi az ő nagy, de sokaktól meg nem értett egységesítő mozgalomukról: ilyen lehetett a harmincéves háború.

Omlette à Woburn

Irta: Kosztolányi Dezső

Párisból igyekezett hazafelé a tanulmányéve után. Mihelyt azonban beszélt ebbe a harmadszötályos fülkébe, a magyar kocsi-ba és mecsapta orrát az ismerős, áporodott szag, szegény hazájának nyomorusága, úgy érezte, hogy otthon van.

Estefelé már lábak, fejek heverték szerteszét a piszkos padlón, mint egy csatatéren. Amint az árnyékszéke börtörkált óvatosan, kerülgette ezeket a szétszört lábakat, ezeket az elgurult fejeket, melyeknek tulajdonosai a fáradtságtól feldöntve horkoltak. Vigyázni kellett, hogy rá ne lépjen egy szájra, egy orra.

Az alvók olykor fészkelődtek, megkeresték elkallódott tagjaikat valahol a falóca alatt, vagy egyebütt, mint majd a halottak az utolsó ítélet napján, kissé föltápázkodtak, dörzsölgették szemüket, aztán visszasüppedtek abba az elcsigázottságba, melyet még a tengerentúlról hoztak magukkal. Többnyire visszavándorlók voltak, cifra rongyokba bugyolálva zsákokkal, párnákkal, dnyhakkal. Egy kendős szegényasszony, aki Braziliából jött, ölében altatta kis lányát.

A diák az alkony homályában busan gondolt arra, hogy ebben a bűdös menaszéjében kell töltenie egy éjszakát, utána hosszú-hosszu csoport, míg Budapestre nem ér. Egész uton állt. Lába reszketett. Gyomra émelygett a ruhák kigözögéséért, a savanyu kőszénfüsttől.

Este nyolckor berobogott vonatja a zürichi állomásra. Kikönyökölt az ablakon, magafeledten szemlélte a hegyeken elszórt várost, a játékházaknak pirosuló villákat, melyeknek ablakjaiban idilli, fényes lángocsák lobogtak. Déluán esett az eső. A levegő tiszta volt, páratlan, átetsző, mint az üveg. Egyszerre ellenállhatatlan vágy fogta el, hogy leszálljon, s csak holnap reggel utazzék tovább.

Eredetileg úgy tervezte, hogy egyfolytában teszi meg az utat, már csak a takarékoskodás kedvéért is. Megtárogatta zsebét. Tizenegy svájci frankot lelt benne, egész vagyonát, melyet még a határnál váltott át. Hirtelen megragadta csomagját, leugrott a vonatról.

Jegyet lebélyegeztette, vékony, heklitkás diákbőröndjét a vasuti ruhatárba adta s bebállagott a városba. Nem bánta meg. Csakugyan nagyszerű volt köszálni ezeken az ismeretlen uccákon, melyekhez semmi emlék sem kötözte, bekukkantani először, talán utójára egy ablakon, figyelni az embereket, akik csukott ernyőkkel nyugodtan, elégedetten sétálgattak. Maga sem tudta miért, de legkisebb mozdulatuk is varázsos erővel hatott rá. Megáhitott mind az ődon kastélyokban, a faburkolatos udvarházakban szállodák intettek feléje

Hamarosan talált egy diákszallodát, ott három frankért kapott egy udvari szobácskát. Megmosakodott, aztán lestegette a tóhoz. A tó a cölöpépítmények, védőgátak keretében porcellán-tintatartóhoz hasonlított, melyben világoskék tinta hullámzik. Egyetlen csónak imbolygott rajta a tulsó part környékén regényes lámpásával. Egy darabig meregett ezen. Akkor vette észre, hogy éhes.

Nagyon éhes volt. Kopogott a szemé. Nem is esoda. Egész nap két almát evett. Gondolta, minekelőtte visszamegy szállodájába, bekap valamit egy tejcsarnokban. Egyik uccából a másikba ténfergett, kereste a tejcsarnokot, egyre dühösebben. Csak hogy a szorgalmas, józan svájciak már lefeküdtek. A lombok közt fényt pillantott meg. Valami takaros kis kert vendéglőnek látszott. Ide tért be.

Gyanútlanul lépegetett előre a két hortenziák sorfala között egy sarokasztal felé. Mire odaért, négy frakkos pincér vette körül, oly gyorsan, mint betörőt a detektívek.

Kissé riadtan tekintett rájuk, talán némi szemrehányással is, hogy egy vendélen emberre négyen jönnek. Mindenesetre sokallotta őket.

A pincérek gépiessen, némi kimértséggel teljesítették kötelességüket. Kinek kinek megvult a maga szerepe. Az első elvette kalapját, a második lesegítette válláról vást, viharvert esőköpenyét, a harmadik fölakasztotta egy vascsacsra, a negyedik pedig, a legmagasabb közöttük, egy léghideg, közönyös ur, ki középtüzt választotta el gyérülő fekete haját s merev volt és méltóságos, mint egy majordomus, szertartásos mozdulattal egy vékony, bőrbe kötött, aranynyomással díszített könyvet nyújtott át, melyről azt lehetett hinni, hogy valami incunabulumot tartalmaz, egy olyan ősnymtatványt, melyből csak egyetlenegy példány van az egész világon. De ez a könyv minden asztalon ott hevert. Az étlap volt.

A diák tétován, már rosszat sejtve leült, kinyitotta a pompás könyvet. Látta a vendéglő nevét, alapítási évszámát — 1739. — egy piros cimert s alatta az ételek végeérhetetlen jegyzékét, kartonpapíron kifogástalan gépirással. Szórákzottan lapozgatta anélkül, hogy el tudott volna benne igazodni. A négy pincér a türelmetlenség legkisebb jele nélkül várakozott könyved vigyázásában, vagy inkább hál-lovagi készséggel, hittel és bizodalommal telve. Ettől a jelenettől nem lehetett eltagadni bizonyos ünnepeységét.

Most a majordomus a fejét kissé félrebillentve a legfurvalmasabb franciassággal megkérdezte, hogy vacsorázni óhajt-e? A vendég bólintott. Rántottát rendelt, három tojásból.

Ezt a kijelentést a majordomus illő tisztelettel ismételte, hangsúlyozva, kapcsolatba jutott. Meg is találta, igaz

hogy »előtérbe« tojásétket parancsol. de arcán ezalatt álomszerű mosoly futott át s még mindig az asztalnál maradt, mintha nem egészen jól értette volna a rendelést. Tudvalevőleg háromféle omlette van: *omlette à Napoleon*, *omlette à alla zingarella* és *omlette à Woburn*. Az a kérdés, melyiket méltóztatik szeretni.

Dönteni kellett. *Napoleon* iránt világhódító tervéi miatt idegenkedéssel viseltetett, a *zingarella* se igen tetszett neki, a *Woburn*-ről viszont nem tudta, mi fán terem. Voltakép mindegy. A fontos az, hogy minél gyorsabban itt legyen, minél több és minél olcsóbb, mert cudarui éhes. Ezt így nyersen nem közölte. Csevegni kezdett. Hallotta, hogy a pincérek egymás közt olaszul társalognak. Ezért a beszédet olaszra fordította. Erre a majordomus — hüvelyk — németül felelt, mintegy visszautasítva a bizalmaskodást. Előkelő ember csak egy nyelven beszéljen.

Zavartan az *omlette à Woburn* mellett foglalt állást.

A majordomus könnyed főbólintással tudomásul vette, eltávozott, mire a többi pincér különböző borlistákat tett eléje, készen arra, hogy hűtövedrekben pezsgőket hozzon, édesfranciát, fanyar-angolt, aszút, palackos aszút. A vendég vizet kért. Ásványvizet? Nem, egyszerű vizet, kutvizet, vízvezetéki vizet. Igen, igen.

Végre magára maradt. Figyelmét először is az étterem közepén lévő tálalóasztalka kötötte le, melyen lila láng lobogott, ismeretlen rendeltetéssel. Később látta, hogy a személyzet ezen a sajátos örökmécen meglelti a tényérokat, hogy míg a vendégek elé kerülnek ki ne hulljenek. Egyébként a késő éjszakai órák már csak kevesen ültek az étteremben. Messze tölte egy szöke, diplomataféle ficsur, frakkban, szemben vele két német polgárlány öz atyjával, aki valami nehéziparos lehetett, rég svájci patricius s legközelebb hozzá egy nagyobb, nyolc-tíz tagból álló társaság, hölgyek és urak mind estélyi öltözékben. Ezek már egy hosszú vacsora közepén tarthattak. Pezsgőt ittak vörösbőrral. A majordomus egy szemrehányására a pincérek egymás után hozták nekik a különböző poharakat és kupákat, az ezüsttalakat, melyeket ezüstföddök borítottak, körülhordozták, ők pedig nem sietve, inkább a társalgás folytatáira figyelve vettek egy-egy hal-szeletet, egy rákollót, megízlelték azokat a ragyogó, testszínű, husokat, melyeket az ilyen vendéglőkben festeni is szoktak, mint a nők arcát. De nem egy hölgy csak épp bele pillantott a tálba s máris intett, hogy tovább lehet vinni.

A diák gyanakodva nézett körül. Minden asztalon kristálypoharak villogtak, középtütt egy üvegesillár mely tündérien tompa fényt álmotagon hintette az ing-mellekre, a nők gyémántjaira, fejékre. Öszintén szólna nem igen bánta volna, ha a vendéglő nem ennyire fényes. Nem sokára egyéb fölfedezéseket is tett. Közvetlenül lába alatt a tó csobogott hullámos lüktetéssel. Egyenesen a vízbe építették ezt a kiugró, kies nyári kioszkot. Zene zendült. Főnn a dobogón szákalas álcigányok játszottak, csak klaszikusokat, szemüveggel és hangjegyekből.

Mind ezek fölöttébb rossz jelek voltak, melyek arra birták, hogy tüzetesen áttanulmányozza az étlapot. Az árak átlag tizenöt és harmincöt svájci frank között ingadoztak. Akadtak azonban olyan fogások is, melyek mellett nem szerepeltek tételek, csak kérdőjelek, mintha az előkelő tulajdonos évszázados vagyoni körülbástyázottságában gunyosan a vállat vonná, fittyet hányva minden kicsinyes kíváncsiságnak. Általában itt se a pincérek, se a vendégek nem beszéltek ilyesmiről, gondosan kerültek minden célzást, mely a pénzre vonatkozik, arra a megvetendő, szennyes, szegénytelen valamire, amiből természetszerűleg annyit van mindenkinek.

Ő most összeráncolta szemöldökét s elkomorodott, mint aki hirtelen rájön, hogy valami kelepőbe került. Lázasan kereste az *omlette à Woburn*-t, mellyel egy könnyelmű pillanatában oly közeli

Hogyan születik a sláger?

Beszélgés Márkus Alfrédal, a „Fekete nő” komponistájával, aki nem tud charlestonozni

A körüli orfeum egyik asztalánál két szám között a színpadon szemben ül velem Márkus Alfréd, vagy ahogy az internacionális kották hirdetik a nevét: Fred Markush. Fred Markush huszegy-néhány esztendeje szolgálja a könnyű zene muzsáját, ő komponálta többek között a *Stux*, a *Halló*, a *Fekete nő*, no meg, hogy legújabb szerzeményét se feledjük el a *Banánhéj* című kuplét, amely a jelek szerint valamennyi elődjét le fogja pipálni népszerűség dolgában. Több száz dalra tekinteth vissza Márkus, amelyek mindegyike szép pályát futott be a népszerűség országutján.

Szolid külsejű kövérkés ember, akiben valóban alig sejthető a legpestűbb kupléd szerzőjét, a komponistát, akinek sikerült kottára rögzíteni azt a néhány robbanó, ideges melódiát, amit hajlandók még elfütyülni a mai kesernyész szájak. Megtévesztésig szelíd polgárköltsége van Fred Markushnak, rendezett viszonyú leopoldstadti polgárnak néznéd talán, akit csak a fűzdecsedekesség érdekelt a különösképpen, vagy a rozsa árhullámzás. Csak mikor beszélni kezd, széles, ideges mozdulatokkal, mintha most is a dfrigen-si pálcával hadonászna, vagy móhón telhetetlenül szívja a kövér cigaretta véré, mialatt szemében a rajongás gyul ki, akkor ismer csak rá... Művész.

— Hígyje el — kezd — husz éve csinálom ugyanazt, amit ma. A muzsika sem terem kívül a százcara idők, nem független a kortól, amelyben megszületik. Nem veszi észre mennyivel gazdagabbak, többrétegebbek lettek a zenére változó indulatok? Az instrumentum pedig kevés volt. Kevés? Kérünk újakat. A hegedű csak sirni tudott, a saxofon röhögni is tud.

Nem szabad mindent a merev hangzatnának alárendelni. A dzsessz, a tükös messzi világérszöböl ideszabadított dzsessz az időszerű zene legkifejezőbb formanyelvé. Beteges, különös, furcsa, sikongató minden pillanatban új, minden pillanatban más. Látja ez kell! És a charleston! Csupa aktivitás, csupa üdítő, mindent feledtető mozgás ez a tánc. Nézzon meg négyéves kislányokat. Rutinosan, a ritmus tökéletes átérésével charlestonoznak. Az anyaméhől hozzák magukkal a kopogós ütemet, mint a kiskacsa a uszás tudományát. Én nem tudok charlestonozni, velem még nem született ez az üdítő ritmika.

— Erre a táncra és változataira komoly jövő vár. Persze nem szabad a valcer százszázadhoz egyeduralmához hasonlónak gondolni. Ilyesmivel nem lehet többé ehhez már tuiságonan gyilkos tempót diktálni az élet. De tíz-husz évet elél még ez a tánc. Tíz év pedig örökkévalóság. Azután valami mást kapunk majd, amit kidob a kráter.

Tangó?

— Az más. Tangózenét nem komponálok. Ezt áengedem a spanyoloknak. Spanyolországban úgy terem az édesbuz muzsika, amire erre felé a tangót lejtik mint nálnak a népdalok. Minden tangó világ-siker spanyol és népi eredetű. Ott születnek valahol a napfényes spanyol falucskákban, paraszti gitárokon hurjait. Azután jön *Padilla* és a többiek, akik hangszerelik, színeznék rajta itt-ott és kőköt a sláger. A tangó az más. Józsaabb mélyebben járó műfaj és talán éppen ezért nem is lesz olyan hosszú életű.

Melyik kompozícióval aratta legnagyobb sikerét?

— Az utóbbi években a *Fekete nő* ütött be leginkább. Bombasiker volt. Tíz-huszezen négyezer elénklik a világ minden táján. Kottája többek között finn szöveggel is megjelent. Németországban egy hónap alatt negyven ezer példányban kelt el. Legújabb dalom a *Banánhéj* ígérkezik hasonló slágernek. Kár, hogy a szövege nem sikerült eléggé. Németországban legutóbb tízenegyzöt kottát jelent meg egyszerre. Ezzel a tízenegyzöt szerzőkkel a kontinens összes komponistái között a rekordot tartom.

A fiatalok?

Kesernyész mosoly.

— Sajnos nem sok ígérkező daluk. Pedig gombamódra szaporodnak a dalszer-

zők. Szinte a föld alól bujnak elő napról-napra. Talán *Budal* a leginveciózusabb Melegsziví, komoly. A többiek? Favagó-munkát végeznek. A garasért. Sokat és könnyen kimutathatóan adoptálnak, ismert forrásokhoz nyúlnak. Talán fiatal Lajtai... ha levetkőzne szarkatermeszetét. Vagy Innucent, Hetényi-Heidelberg. Persze — teszi hozzá — csak a kupléspécialistákról beszéltek. Mert egyébként gazdagok vagyunk, nagyon gazdagok.

Csengetnek. Vége a színetnek. Márkus Alfréd a karmesteri pulpitus elől áll. Tisztelettel szorítok vele kezét. Milliók haraszgók az ő dalait, grammatonlemezek szűke és zenekarok. Jótévő.

Szólok még néhány szót. Hogy üdvözli a *Bácsmegeyi Napló*t és Szuboticát. Nagyon szereti ezt a várost, amelyhez sok vonatkozás fűzi — ugymond.

Azután megindul kezében a pálcá.

Debreczeni József

KETTEN

IRTA: BAEDEKER

Engedek a közvélemény (azaz: három-négy olvasóm) sürgetésének, írjak t. kollégáimnak, Milkó Izidornak *Ketten* című könyvéről és véleményét mondom erről az ifjúkori kísérletről. Persze, ha tudnak, akik biztatnak, mily kevésbé szeretjük egymást, mi ketten, a szerző s e sorok írója, aligha kívánnák, hogy foglalkozzak vele s a művével.

Nem tagadom, feszélyezve vagyok velük szemben. Ha megdicsérem a könyvet, az író ellenségei azt hihejtik, hogy azt merő paitáskodásból, pártos kedvezésből, céhbeli elfogultságból teszem, ha pedig érdeme szerint bánok el vele, azaz lerántom a sárgaföldig, a barátai azzal vádolhatnak, hogy tollamat kenyéririgység vezeti. Régen voltam így ferde helyzetben s ha olyan okos volnék, aminő butának tartanak azok, akik alaposabban ismernek, valahogy kila-bolhatnék belőle. De — óh jaj! — nem vagyok ily okos, nem tudok kiszélni oly ügyügyet, amellyel e kalandtól s annak következményeitől megszabadulhatnék s kénytelen vagyok ítélkezni egy íróársamról, akitnek a tehetségét édeskevésre becsülöm (épp csak annyira, amekkorára ő maga taksálja) s egy kötet írásról, amelyről más a véleményem, mint azoké, akik kedvezően nyilatkoztak róla. A két rossz közül hosszú tőprenkedés után jónak láttam az utóbbit választani s a könyvet a szerzővel együtt lepoeszkondízáni. Nekem ez persze rosszul fog esni, de annál jobban a t. c. publikumnak, amely minden operaelőadásnál, sőt mozitársulatnál és cirkuszprodukciónál is jobban szereti a kivégzéseket. Hisz' ezek oly mulatságosak!

A szerző bizonyos rokonszenvek-re tett szert az írói társadalomban, ami annak tulajdonítható, hogy hosszú ideig hallgatott, nem írt semmit s békét hagyott kiadóknak és közönségnek. Csakis ennek köszönhettem, hogy újabb könyveit a kritikások bizonyos jóindulattal fogadták. Nem tartom magam rossz embernek és sajnálom, ha maliciával vádolnának az »érdemes» íróval szemben (akinek minden érdeme az öregezésében rejlik), de nem vehetek részt abban a vállveregető sziveslátásban, amellyel némelyek üdvözölték. Maga az a másképpen elismerésreméltó tartózkodás, hogy a szerző éveken keresztül megkínálta a közönséget dilettánsokodó kísérleteitől, a könyve megítélésénél épp oly kevésbé jöhet figyelembe, mint az a körülmény, hogy időközben megöregedett s veterán író lett. Engem ilyen tekintetek nem irritálnak, objektív maradok s kimondom nyíltan és hangosan, még ha a szerző ur meg is pukkan bele: ő nekem egy esőpet se rokonszenves (semmiel se szeretem őt jobban, mint ő engem), az írásaival nagyon elégedetlen vagyok, sőt — megmondom őszintén — nekem egyetlen sora se tetszik. (Ha ez se elég bizonyosság a jóízlésem mellett, akkor igazán nem tudom, mivel bizonyítsam.)

Ha tőlem kér tanácsot, sose lesz íróvá. Mennyi becsületes mesterség van! — s ő könnyelműségből vagy hajlandóságából, de mindenesetre szerencsétlen »Alindung«-ból ezen a tövises pályán próbált boldogulni, aminek az lett a szomorú következménye, hogy most minduntalan

könyvet ad ki (mintha enélkül is nem volna elég bái a világon), egyik hómoreszket írja a másik után (mintha az élet nem volna amugy is elég szomorú) s elbizakodottságában keveset törődik azzal, költenek-e ezek a szárnypróbálgatások a nyájas olvasónak, akinek, mint a kölesönkönyvtárak adatai bizonyítják, esalhatatlan az ízlése. A rokkant író elhítte a hízeltömek, hogy vénségére sokatigéző fiatal tehetséggel védlett s ennek folytán újabb és újabb termékenységget fejt ki, aminő csak fiatal és propagatív erőkhöz illik... Az ilyen ember javíthatatlan. Meg me-retem jóslni, hogy nem sokára megint ír könyvet, ami csak az ő hibája, de sajnós, ki is adja s ez már a mi bajunk...

Ami már most magát a szóban forgó írásművet illeti: a forma, amelybe szerző a mondanivalóját keretezte, épp oly kevésbé sikerült, mint a tartalom, amellyel e keretet megtöltötte. Husz-huszonnégy jelenet sorakozik itt föl egymásután s akik szerepelnek bennük, mindig ketten vannak (innen a kötet »elmés« címe!), folyton csak ketten beszélnek s a modern írókhoz szokott olvasó hasztalan keresi a színet nélküliözhetően harminadikat, aki némi elevenséget vitne a cselekvénybe és friss szellemárammal üdítően föl az így bizony mindig lomha diskurzust. De mikor a szerző, oly kevésbé modern, hogy nem képes méltányolni a »harmadik«-nak fontos szerepét a szépirodalomban! Ez az oka, hogy könyve nem is hat úgy, mint új litteratura, hanem mint régibb korszakok fömmaradt emléke. Nem kell hát csodálni, hogy oly kevés visszhangra és megértésre talál s hogy például a hetven esztendő előtt »készült« *Rocambole* (Ponson du Terrail klasszikus rémagénye), amely most új kiadásban jelent meg, sokkal fiatalabb és modernebb hatást kelt, mint a szerzőnek néhány hó előtt írt könyve. (Főleg, ha az eladott példányok számát tekintjük.) Igen nehézkes munka ez s az olvasót, akinek bizony egyéb gondja is van, olyan figyelemre kényszeríti, amely Ponson ur cselekvényes regényéhez talán elegendő, de ehhez a cselekvénymentes csupabeszédkönyvhöz kevésnek bizonyul. A szegény áldozatok (az olvasók) kell az éftelen párbeszédekből valahogy kihámozni, hogy akik kótyog-
nak: kik-mik s hogy amikor nem karattyolnak, mit szoktak csinálni...

Szereplőinek a kiválasztásában se fejt ki ügyességet. Jobbára oly egy-eket beszéltet, akiket az olvasó épp úgy (vagy még jobban) ismer, mint ő s így vajmi kevés újat mondhat neki. És micsoda összevisszaság! Néhány lapon például XIV. Lajos diskurál Moliére-re, de alig szoktuk meg a társalgásukat, már Voltaire szemtelenkedik Nagy Friggyessel s alig vetjük tudomásul ezt a merész ugrást, már megint mi színészek lépnek föl: Napoleon és Goethe, majd Rudolf királyi, Antonius és Kleopátra, Petőfi és a menyasszonya... S ez így megy tovább, ha nem is *in infinitum*, de amíg a könyv tart, 300 lapon által s ha nem is *mit Grazie*, hát zökkenőkkel, hecelnőssé ugrásokkal és olyanféle egyenletességgel, aminővel szeretett városunk aszfaltburkolata örvendeztet meg a korzó-

zó közönséget. Nos, mire az olvasó elér idáig, akkorra igazán nem tud a könyvből semmit, eltéved annak bozótos és süppedős dzsungeljében, összezavarja a dialógusok szereplőit s ha megvizsgáztatnák, azt felelné, hogy Moliére Shakespeare-rel csevegett a tragikomikumról, Mussolini Kleopátrával szürte össze a levelet, Mátyás király Giocondának tette a szepet, d'Annunzio Goethét akarta megnyerni a fasizmuskak, Petőfi pedig Beethovennel tárgyalt a nagy zene sz számára irandó operálbrétöröl... Szóval: az olvasó (mint igen sokszor, ha könyvet vesz, pláne vajdasági írótól) kidobta a pénzét s ha a szerző ezáltal nem is lett gazdagabb ötven dinárral (mert ahogy ismerem, a pénz előre elkölte), ő bizony szegényebb lett ezzel az összeggel, amelyért okosabb dolgot is vásárolhatott volna — nem is szólva arról, hogy az árán résztvehetett volna egy-két pártbanketten. Tessék elhinni: nagyon sajnálom (nem kevésbé, mint a szerző), hogy ily kevés jót mondhatok a könyvről, azaz a jóindulatról, amely egyike M. ur legrosszabb írásainak. Többi rossz könyvei: Divatok, Római Muzsika, Egy karrier története, Asszonyok, Firenzei Eset, stb. (Valahány van.) S aminő naiv, ennyi kudarc után is, azt hiszi valószínűleg, hogy még nem írta meg a legrosszabb könyvét. Amint én gondoltam, már megírta s a »Ketten« címmel érte el ezt a tökéletességet. Melleleg szólva: ez az egyetlen rokonsága a nagy írókkal, — a köztük legnagyobbak egyik írásai között a legrosszabb.

E kötet hibái már a címénél kezdődnek, amelyet valószínűleg azért adott neki a szerző, hogy a közönségben pikáns olvasmányának (dekameróninak vagy dekobrainak) a várakozását költse. A »Ketten« jutim szavát olvasva a jólvelet és erkölcsös publikum nem igen gondolhat másra, mint szerelmes duettekre — gyauatlanságában nem íhet egyebet, mint hogy szenvedelmes légytököket, agyi jeleneteket és ottomán-harcokat talál s kokottokkal, selyem-űzőkkel, lezbozsi arakkal, androgynékkel s hasonlóan érdekes erotikus figurákkal találkozik benne. Ehelyett a nem nyílt királyakkal játszó író holmi Lionardo-kat, Beethoven-eket, Goethe-ket, Petőfi-eket, Musset-eket, Heineket és egyéb szexuális szempontból kevésbé jelentékeny egyéneket léptet föl. Ki fogja elhinni, hogy ezt nem célzatosan és nem rosszhiszeműen tette? Ez ha nem is egyenesen csalás, mindenesetre félrevezetés, amely nem méltó íróhoz, aki arra pályázik, hogy tagja lehessen a vajdasági irodalmi társaságnak és munkatársa a megindítandó haviszemlének. A jó magyar olvasóval sok mindent lehet lenyeletni, de az ily eljárás őt is felbőszíti. Írlik, hogy akadtak perines férfiak, akik — igen helyesen — megbotránkozással küldték vissza a szerzőnek a többeséző mint nyújtó című könyvet azzal az üzenettel, hogy tartsa bolondd az öregapját, de ne őket, művelt olvasókat. Energetikusan adták tudtára, hogy nem tűrik az ily széllámosságot, amely tisztesség-telen etikettal tisztességes árut csempész a frivol akták közé, s tisztelettel kérték vissza a pénzüket, amelyet nem ily fércmunkára, hanem becsületes szerelmes litteraturára szántak, olyan könyvre, amelyben ha két különemű egyén találkozik, azok nem beszélnek, nem filozofálnak, hanem — cselekszenek. (E felszólításnak eleget is tett a szerző, amit onnan tudok, hogy az ügylet finanszírozásához szükséges összeget tőlem kérte s kapta kölcsön. A *bad business*, — sötásem ígom látni ezt a kis tökélt, de szivesen áldoztam föl azt az irodalmi tisztesség oltárán. Ne mondhasa senki, hogy az írók csalnak.)

Hasonló eset rendes íróval, például Erdős Renée-vel nem történhetik meg, — tőle még senki se követelte vissza a művei árát, mert mindig többet adott mint amennyit

igért. Ő nem ruhazza föl lupanar-címekkel az erkölcsös tartalmu fehér regényeit, — inkább ártatlan titulussal díszíti azokat a műveit is, amelyekben »kivételesen« perverzül pikáns történetek vonulnak meg s egyéb megoldás hiányában mégis mindig a nők maradnak alul. Szerzőnk jól fogja tenni, ha a jövőben — amennyiben nem járja le magát teljesen a »Ketten« című tankönyvvel — ennek az írónak a példáját követi. Lám, e kitünő hölgy minden egyes műve husszor annyi példányban fogy el mint a szerencsétlen »Ketten«, pedig mennyivel szolidabb a címük mint a szerzőnk köteté!

Egyik-másik kritikus, szólván a könyvről, az írója tiszteletreméltó korát is emlegeti. Nos, valószínűleg ez az egyetlen, ami tiszteletreméltó benne. Am nekem ez egy csöppet se imponál, mert ha csak az kell, én is öreg vagyok (s azért nem becsülöm magam többre mint három évtized előtt), s úgy gondolom, hogy ha valaki korábban születik és később hal meg mint más, azért nem dukál neki mingyárt hely a Vének Tanácsában, s ha valaki régebben számár mint a kartársai, nem kell mingyárt egekig magasztalni a bölcsességét. Az öregség olyan szerencse, amely minden pechvogel-t érhet, s oly csapás, amelynek minden jobb sorsra érdemes ember ki van téve... Annak persze, aki életjáradékért kötötte le a vagyonát, nagy előny, valóságos kapitális a magas kor, mert soká élvezheti a rentéjét, kinevelheti a poruljárt biztosítótársaságot és vígan élvezheti a mindennap megismétlődő örömet, hogy a halottaskocsi nem csinál stációt a háza előtt. Am az írónak az (nem a gyászokosi, hanem a magas életkor) korántsem ily boldogság. A sok esztendő, amelyhez éppen úgy gratulálnak neki mintha valami jóvelmező foglalkozást üzne, nála inkább jelent hanyatlást mint bármely más halandónál. A pap például, aki állítólag holtig tanul, mentül öregebb, annál bölcsőbbnek számít, — bizonyoság, hogy nem fiatal éveiben, hanem vénkorában lesz belőle érsek, bíboros és (ha különös szerencséje van) pápa. Így a színésznő is, aki negyvenéves korában jobban játsza a süldő leányokat mint ahogy ábrázolta őket, amikor maga is sülvény volt. Az ügyvédet is csak akkor ismerik el »vén huncut«-nak, amikor már évtizedek óta iparkodik félrevezetni az igazságszolgáltatást. Stb... Nem így az író, aki hamar jön ki a divatból s már életében eleven anakronizmussá válhat. A közönség csak addig kedveli, amíg a szerelmeiről s egyéb hőstetteiről ír, s amíg a szemtelenségéről következtetve fényes karriért ísólnak neki. Az író, akiről itt szó van, e szabály alól csak annyiban kivétel, hogy sose volt divatban s így oly látványt nyújt, aminő nem bukkan föl minde borkorban és minden esztendőben: kijött a divatból, anélkül, hogy benne lett volna.

Hogy ennek ellenére mégis és mindig ir, az határozottan szenilis tünet. Ugy látszik, nem veszt tudományt a saját öregségéről, még bizik a jövőjében, amely mögötte van, s azt hiszi, valamikor majd azt hirdetik róla, hogy egykor szép mult állt előtte. Nem tudom megérteni ezt a reménykedést, amely oly nagyfokú optimizmusból fakadhat csak, ahová a legszertelenebb peszsimizmus se tud fölemelkedni, s amelynek ormán látunk egy öregot, aki az írói pályára készül és olyan korban adja ki az írásbeli dolgozatait, amelyben mások a végrendeletüket fogalmazzák s a gyászjelentésük szövegezésén dolgoznak. Kit sajnáljunk jobban? Őt-e vagy a közönséget? Én mindkettőt sajnálom.

Ami a könyvön elismerésreméltó (végtelenül örülök, hogy valamit dicsérhetek rajta), az a toalet — vagy mert régi íróval van dolgunk: a köntös —, amelybe öltöztették. A Minerva-nyomda igen szép teljesít-

ménnyel szolgált a könyvkedvelő közönségnek, s így némiképp kárpótolta a csalódásért, amelyet a könyv maga keltett benne. Amit kifogásolni kell, az, hogy a vállalat ily munkára pazarolt ennyi gondot és dísz. Jobb lett volna, ha a naptárait, amelyekben oly sok közhasznú cikket és értékes tudnivalót talál a

müveletlen olvasó, ruházta volna föl ezzel az eleganciával, s nem a »Ketten« című nyomtatványt, amelyet csak azért lehet megbocsájtani a szegény szerzőnek, mert velem együtt már olyan öreg, hogy néha igazán nem tudja, mit beszél, s így nem is tehető felelőssé azért, amit ír.

Honzi Sándor:

Kézfogás előtt

Mielőtt megfognd a kezemet ma
nézd meg nyíltan, kíváncsian:
a munka látszik rajta...

A munka: az olat, ténta, korom;
a fáradság, a kín, a nyomor, —
kezembe fekte sebeit vágta.

És ez a kéz most Neked el...
E kéz jó és meleg:
küzd, ölel, díd, szeret, —
gyászol, temet, — de sohasem, sohasem...
(Vršac, 1925.)

Ma, ha találkozol velem,
este lesz talán...
O', ne vess meg, ha látod majd szegényen —
a munkát, a szenvedést... a fekte jelet!
(Vršac, 1925.)

Risztics János a tavasszal utas nélkül újra megkísérli az óceánrepülést

Csendes kávéházi beszélgetés Riszticsel, akinek eszéigában sincs a csüggedés

A dessai Junker-művek hatalmas szerelőhalljában a monstruózus utasrepülőgépek mellett két kisebb, leplombált aeroplán huzódik meg: az Európa és a Bremen, amelyekkel az idei évben Risztics és Lose próbálták meg az óceánrepülést. Mint ismeretes, mindkét pilóta olyan hatalmas viharba került, hogy kénytelenek voltak visszatérni, mert biztos halál lett volna a hatalmas erejű

mentem le Jugoszláviába, a tervek azonban rombadőltek. De higye meg, nem bánom.

Bólintok. Igaza van, hiszen most pompás a fizetése, saját autója van, miért is maradt volna Szomborban.

— Igaz-e az — kérdezem tőle — hogy Ön a visszatérés után bepörölte a Junkers-műveket és otthagya a gyárat.

*A legszertelenebb peszsimizmus
Küldi a 'Bácsmegeyi Napló'
olvasóinak*

Risztics János

széllal szemben továbbra is előrehaladni. A gépek birták a vihart, de a pilóták kiszámították, hogy olyan lassan tudnak csak előrehaladni, hogy a benzín már féluton elfogyna.

A Junkers-gyár repülőterén nagy az izgalom, mikor Riszticset keresem. Két esztendő óta most történt az első halálos szerencsétlenség. A gyár Plaut nevű mérnökpilótája egy új típusu géppel a legújabb ugynevezett Tiesler-doopingot akarta kipróbálni, de rosszul számította ki a bukfencezes pályáját és 500 kilométeres sebességgel a szó szoros értelmében furódott a földre. Persze csak a csontokat és a húsdarabokat szedték össze belőle.

Risztics a pilóták között forgolódik, ideges, szemmeláthatóan bántja barátja tragédiája, de mikor hallja a Bácsmegeyi Napló nevét, melegen kezét szorít. — Délután négykor jöjjön a Park-Caféba, majd elbeszélgetünk a dolgokról.

A meghesztelt időnél hamarabb ott ül már a kávéházban, határozott kézmozdulattal üdvözl. A szemében nyugodt bátorság.

— Ismerem a Bácsmegeyeit — mondja mosolyogva — hiszen hosszú ideig tartózkodtam Szomborban, Belgrádban és Zágrebben. Akkorjában az autózlet terén önállósítani akartam magam, ezért

Risztics mélyen kacag.

— Ugyan kérem, mese az egész. A konkurenciának ez érdeke lett volna, erről szó sincs. A mi utunk nem mondott csődöt, legfeljebb elhalasztódott. Sem Heart-lapvállalat, sem Junkers, sem én egy pillanatra sem mondtunk le az amerikai utról, de a biztos halált sem választhattuk. A gép lenn áll a gyárban, le van plombálva, de tavasszal mihelyt az idő megengedi, lekerülnek ezek a plombák és újra utnak indulok. Csak azzal a különbséggel, hogy a második utra nem akarok utast vinni magammal. Azt akarom ezzel elérni, hogy a gépnek minél kevesebb legyen a terhe. A passzát-szelek miatt Európából Amerikába repülni igen nehéz, de nem lehetetlen. Ha eddig a többiek az életükkel is fizettek rá a kísérletre, engem ez sem riaszt vissza. Az én utamnak sikerülni kell. Az emberek pedig beszéljenek, amit akarnak.

A csipkés függönyű kávéházban finoman, halkán megszólal a zenekar. Risztics felhajtja a teáját és azt mondja:

— Higye meg az óceánrepülés, megtán a kudarc sem volt olyan borzalmas, mint az indulás előtt az az ostrom, amellyel ránkrohantak az emberek. Mikor éjfélt után csapkodó mennykővek között, zuhogó esőben leszálltam a brémai repülőterén, akkor első dolgom az

volt, hogy magyarul káromkodtam egy jó ötpercet és a forró kávét, amit elémhoztak, a földhözcsaptam. De mikor a repülés előtt, fáradtan a gyakorlattól, mint a kőya, megtámadtak, kihúztak az ágyból, fényképeztek, elől-hátul, az még ennél is rémesebb volt. Egy öreg német poéta nem sajnálta az utat és valahonnan Délnémetországból felkutatót Desauban és személyesen olvasta fel a nekem ajánlott verseket. Nagy hü-hó volt, amit — bárhogya is akartak titkolni — a lapok csináltak. Jövőre azonban igazán megpróbálok egészen titokban elrepülni Amerikába. Szilárd meggyőződése az, hogy ez az ut sikerülni fog.

— Az időtartam rekordot fogja-e soká tartani, vagy igyekezik-e még jobban megjavítani?

— Nem — feleli Risztics — egyelőre gondolnom sem kell a rekord megjavítására, annyira mögöttem maradtak a többiek. Az én rekordom 52 óra, 23 perc, ebből 49 óra hosszat vezettem a gépet. Birom az ébrenlétem és még akkor is ébren voltam, mikor a társam vezette a gépet. Egyelőre igazán nem is aggdom, hogy valaki ezt a rekordot megjavítja.

Bucsuzunk. Risztics tollat tintát kér és autogrammot ad a Bácsmegeyi Napló olvasóinak. Mikor beszáll a kis autóba, azt mondja:

— Irja meg, hogy Risztics nem csügged és jövőre mégis át fog repülni Amerikába.

Csuka Zoltán

TINTA

Górcső

— Ez a véred — mondta a fehérköpenyes.

A másik a górcső fölé hajolt, belekukucskált a csöbe. Sárga tányérkákat látott, fehér gömböcskéket valami szennyes masztaban, a vörös és fehér-vertestecskéket.

— Itt a bőröd egy darabkája.

Valami ráncos gyűrött takaró volt előtte, szemölcsökkel. Arra gondolt, hogy ez szintén hozzája tartozik, életének, egyéniségének egy része s mikor leírják nevét, vagy kimondják, szükségszerűleg ezt is beleértik.

— Akarod látni a hajszáladat?

Vastag, őserdei fát vett észre, melyet mintegy vihar cibált ki a földből, még piszkos gyökézzel. A fehérköpenyes, ki a háta mögött állt megjegyezte:

— Hatszázszoros nagyítás.

De ő, ki foglalkozására nézve költő volt, eltolta magától a górcsövet.

— Elég volt — szólt.

Az orvos finom kis készítményvel hibelődött, törölgette az üveglapokat. Mosolyogva jegyezte meg:

— Nem mered megismerni magadat.

Erre a költő nem mindjárt felelt. Álldogált az ablaknál, figyelte az utcát, az ott szaladgáló embereket. Csak ekkor felelt:

— Tudod, mi hozott zavarba? Az, hogy ily nagynak láttam magamat. Nekem pont az ellenkezőre van szükségem. Kicsinyítő lencsére. Alázat kell, alázat.

A tudós lecsavarta a górcsövet. Tétován kérdezte: Voltaképen lát mit akarsz.

A költő ezt mondta:

— Hiányi.

K. D.

Régi újságírók, riporterek, riportok

(1.) A nagy riporterek fénykora elmúlt. Az, amit a mai generáció produkál, többé-kevésbé csak ügyeskedés a hajdaniak stílusa, izletessége és vakmerősége nélkül. Szomorú látni a rendszeresen visszatérő sablonokat. Karácsonykor elmennek a riporterek a zálogházba, husvétkor valamelyik elmegyógyintézetbe, szenzációk alkalmával az olvasó maga is a bolondok házába kívánczik, a sok különféle lap annyi variációt talál fel a legelemibb dolgokról is. Minden közönséges esetre ráfognak, hogy szenzáció s ezzel közönyössé teszik az érzelmeiket az igazi szenzációkkal szemben. Elmondok néhány fogást a régi időkbeli, végezte el mindenki maga az összehasonlítást.

A miniszterelnök német kézírata

Szapáry Gyula gróf miniszterelnöksége idején történt, hogy az egyik budapesti újság hevesen megtámadta Szapáryt, amiért német szövegű táviratban értesítette a királyt egy nagy szerencsétlenség részleteiről.

Közölte a lap szó szerint a táviratot is, ami aztán állásába került a távirólistának, jóllehet a szegény ártatlan volt az egész dologban. Megindult a házi nyomozás a miniszterelnökségen s kiderült, hogy ott sem lehetett senki áruló, vagy indiszkrét.

Ma már tudjuk, hogy történt az egész. Egy riportert, Györfly József, táviratot adott fel, de sokáig kellett várakoznia a rács előtt, mert a postatiszt valamit rubrikázott. Unalmasan topog és nézelődik maga körül, mikor a rácson belül, a hagyományos kosárkában, észrevesz egy rózsaszínű blankettát. Tisztára unalomból elolvasta, — Szapáry sürgönye volt.

A Gyapju-uccai színház

Minden minisztériumban volt olyan kisebb hivatalnok, aki elvitte az érdekesebb híreket a lapokhoz, — ha éppen kezükön ment át az akta. Sokszor maguk sem tudták, hogy milyen becses a hír, úgy jöttek rá másnap, mikor feldolgozva olvasták az újságban.

Horváth Gyulához, a régi Magyar Hírlap főszerkesztőjéhez és megalapító-jához, beállit egyszer egy fiatalember.

— Hoztam valamit.

— Vigye Fenyő Sándorhoz.

Fenyő átveszi az írást s azt mondja:

— Jöjjön el három nap múlva a honoráriumért.

Három nap múlva egy heti halasztást kap az emberünk, majd megint hármát. Végül ideges lett Fenyő, előkotorásztá az írást és rájegyezte: tizenöt sort írjon belőle valaki.

Igy küldi Kálnoki Izidor segédszerkesztőhöz, aki nemsokára rohan lelkendezve.

— Elolvastad te ezt a micsodát?

— Nem én.

— Akkor vedd át a szerkesztést, mert én írni fogok.

Óriási szenzáció lett a dologból. A fiatalember ugyanis másolatát hozta el annak a beadványnak, amit a főváros utján a kabinetirodához nyújtott be Kochmeister főrendiházi tag, kérve a Gyapju-uccai német színház további fenntartását.

A közlés aztán megindította azt a nagy botrányt, ami interpellációkkal, uccai tiltatásokkal, harcokkal folytatódott.

A mócsai emberkinzás

Ilyenmódon jutott a »Magyarország« is olyan témához, amely az egész kontinentet érdekelt. A mócsai emberkinzók már vád alá helyezték a kómáromi törvényszék, kitértek a végtárgyalás napját, de a nyilvánosság szót se tudott róla.

Egy ügyvéd hozzájutott a vádhatározat litografált példányához, segíteni akart valamelyik szegény ismerősén, azért oda adta neki zárt borítékban az írást.

— Menjen föl ezzel Budapestre, adja el valamelyik lapnak, kap érte vagy husz forintot.

Későn este érkezett meg a szegény ember, bekopogtatott a Budapesti Hírlaphoz, ahol inspekciózott egy úju.

— Hagyja itt, aztán jöjjön el holnap este hatkor. Majd akkor beszélünk.

— Egész napot várjak? — morfondált a szegény ember. Hiszen az pénzbe kerül.

Nem várt. Korán reggel fölment a Magyarország szerkesztőségébe és tíz perc múlva husz forinttal a zsebében rohant haza. Így pattant ki a mócsai szenzáció, ami aztán már szenzáció volt a javából.

El lehet képzelni, mennyire dicsérték a Budapesti Hírlap munkatársát, aki fővárosi kis sakál módjára nyilvánvalóan megjárta magát vidéki ember előtt.

A chamois-versek

Nem riport-ügy, de bohém-történet és idekivánczik.

Braun Sándornál, a régi Budapesti Napló, majd később a Nap szerkesztőjénél előzőkenyebb urat alig lehetett találni. Főleg azt nem tudta megmondani a kéziratot hozóknak, hogy gyöngye a dolguk, ehelyett annyi udvariassággal magasztalta versüket, novellájukat — amik már-már közölhetők, — hogy azok újabb alkotásokba keveredtek.

Főleg egy fiatal versíró zaklatta sokat, körülbelül minden nap.

— El tetszett már olvasni?

— Nézze, fiam, mondta végre Braun, minden költő tehetségnek van valami különös sajátága s ehhez alkalmazkodnia kell magának a költőnek is.

— Nem értem.

— Például az ön versein határozott chamois-hangulatot érzek, de zavar, hogy nem chamois-színű papírra írta le őket.

— Kérem, készséggel.

— Hát írja le és hozza be úgy.

A poeta eleget tett az óhajnak s attól kezdve megint mindennapos vendég lett.

— El tetszett már olvasni?

— Épp ma estére terveztem, úgy sincs okosabb dolgom.

Másnap:

— Ha szabad kérnem...

— Bocssáson meg, közbejött valami... Egyszer aztán megdühösödött.

— Kérem a verseimet.

— Tessék, mondta Braun, szinte vak-tában kapva ki a fiókjából.

— Nézze, szerkesztő ur, ön tisztában volt vele az első pillanatban, hogy nem közli a verseimet. Mondja meg legalább, miért íratta le velem chamois-papírra?

— Azért, fiam, hogy ne keresgéljek sokat, ha értük jön. Nézzon ide, vannak itt piros, kék, sötét zöld versek is.

A mesebeli kenyér, amelyre rátapos a hálátlan ember

Írta: Tamás István

Reggel nyolc óra. Künt tündöklően süt a nap, de a stúdió ajtóit gondosan, lég- és fénymentesen bezárják és a rendező vezényszavára kigyulnak a szikrázó reflektorok. A *Chantage* című francia társadalmi film műtermi felvételei készülnek.

— A legnagyobb francia film, amit az utóbbi években produkáltak — mondja a szerzője, Pierre *Lestringuez*.

Újságíró, aki áttudta törni a film-dzsungel soropóit és ma már vagyont keres érzelmes, banális szűzsével.

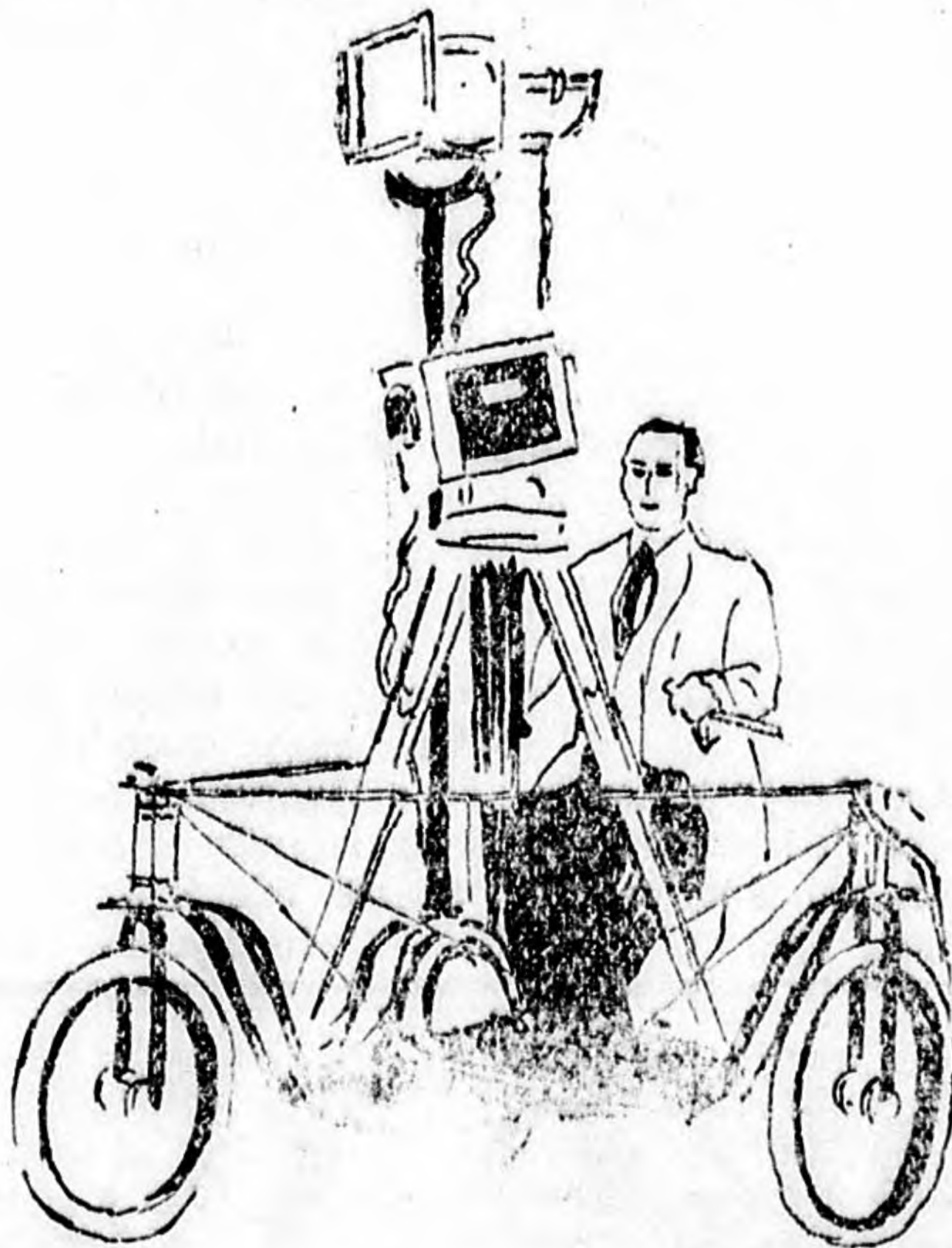
A szín egy óriási ebédlőt ábrázol, a hosszú asztal gazdagon terítve és a lovagi címerekkel díszített fal mellett libériás szolgák állnak merev vigyáz-

gással robognak be »haj nem késtem el?« »mikor kezdődik a felvétel?« — és rávetik magukat a festékes tálakra. A statisztákat ugyanis egy közös öltözékben pingálják ki. Itt kilószámra áll a festék, ruzs, makiázs, olaj, puder.

A néger házaspár közös öltözöt használ. Egyébként teljesen külön vannak a nők és a férfiak. Ha egy Valentinó jelölt önfieledten átsétál a női fertályra, nyomban rárivall a segédrendező bari-tonja.

— Tessék visszatérni!

Az öreg orosz a gyönyörű szakállára büszke. Ez a patriarkális szakáll mentette meg a nyomortól és biztosít számára csinos egzisztenciát. A statiszták

ban. Lady *Withcomt* kastélyában vagyunk (Huguette *Dullois*) körülötte csupa Comptek és lordok, mint a lovagregényekben. Jean *Angeló*, a hősszerelmes, a menükártyáját tanulmányozza. Ezzel nem a moziközönséget akarja megtéveszteni, a színészek itt tényleg végig eszik a pazar menü elejét és a végét.

— A régi ebédek — magyarázza *Angeló* — olyan hatalmas gyomrok számára készültek, hogy a magamajta nyápic legények egy hétig kosztolhatnának belőle.

(Amint azonban később a felvételnél láttam, a hősszerelmesnek egészen ókori, hogy ne mondjam: klasszikus étvágya volt.)

A kiskapun át egymásután érkeznek a figurárok. Mint a diákok az iskolába, olyan sietős izgalommal, zajjal és fecse-

mléreméből.

A statisztákról külön regényt kellene írni. Hallatlanul érdekes emberek. A világ minden tájáról verődött össze ez a horda. Spanyolok, arabok, négerok, angolok, németek, japánok, magyarok, franciák és ki tudná még felsorolni hányféle náció. A nők fiatalok és sokszor csinosabbak, szebbek a stárnál. Kerülövel vagy egyenes uton mind a filmhez igyekezett. Az egyiket megszőktették és otthagyták: felcsapott statisztának. A másikat megverte a mamája: csak azért *Pola Negri* lesz belőle. És hányan vannak, akik ott ácsorognak óraszám a kapu előtt és várnak dühös türelemmel: *hátha hiányozni fog valaki?* — és beugorhatnak, ha nem is a csillag, de a figurán helyébe.

Egy napig tartó ragyogás, akár a lepkék élete, aztán mikor kihunynak a fényzőrök zemei, a vidám siserehad szétszéled, levakarják a festéket, a csábitó estélyi ruha a kézi koffierbe kerül és a báránycsapat úgy remegnek a kassza előtt, mint a halálraitétek: *kapnak-e holnapra is meghívást?* A statisztát ugyanis két-három napi használat után *leváltják*, újjal pótolják, frissítik »az anyagot«, nehogy a közönség *tulságosan hosszósokjon egy ismeretlen arc-hoz*. Ép ezért a figurant *sohasem állítják be élesre*, nehogy magára vonja a figyelmet és esetleg agyoncsapja a sztárt. (Amire a legközelebbi példa a szubotica *Nagy Kató* esete, aki egészen apró mellékszerepben nőtte ki magát, *vétlenül*, mert a darab olyan rossz és unalmas volt, hogy az ő temperamentumát észre kellett venni.) Vannak női statiszták, akik sokkal fiatalabbak, szebbek és tehetségesebbek a primadonnánál. Ezek egyenesen veszedelmesek és a rendező külön felügyel rájuk, hogy ne szerepeljenek sokat a vásznon *a sztár rovására* és egyáltalán ne akarjanak több lenni *dekorációnd*. Persze vannak tolatkodó alakok is, akik mindenáron *játszani* akarnak, eredetiségnek és ugynevezett egyéni játékokat produkálnak, mire *elrontják a jelenetet* és a rendező könyörtelenül lerugja őket a színről.

Hétven frankot fizet a gyár egy napért. Reggel nyolc órától este hatig kell azért robotolni egyhuzamban, mindössze másfélórás ebédidőt engedélyeznek. Akinek nincs pénze ebédre, az átsétálja a színetet és *élményre játszik tovább*. Játsszik? A statisztának aránylag nincs sok dolga. Ül egy asztal mellett, vagy átmeleg a színen, vagy odaállítják beszélgetni egy kaszirozott uccasorokra, vagy tömegbe verődve rohannak üldözni a rablót. Igaz viszont, hogy a »művész« sem produkál sokkal többet. A párisi és a berlini stúdiókban eltöltött idők alatt igazolódott be az a régi gyanúm, *hogy a filmhez nem kell tehetség*. Legálább is olyan értelemben, mint a regényíráshoz, vagy a színpadhoz. A jó filmdarab elsősorban a rendezőtől függ, aztán a szereptől, a kellékestől, a hangulatzengeistától és csak a legeslegutolsó sorban a primadonnától. Vegyük például a *Chantage* egyik mellékjelenetét. *Dullois* asszony, a széke szépség bevonul az ebédlőbe *Angeló* lovag karján. Az ötödik lépésnél hátrafordul félprofilban, mosolyog és rákacsint a partnerére. Ezt a semmitmondó epizódot két délutánon át próbálták sikertelenül. A rendező eljátszotta, majd beidomította a nagyműtű művésznőt, minden centiméternyi mozdulatát kimérte és mégis: újra és újra elrontotta a felvételt. Az ebédre harmadnap délután négy órakor került végre sor, fonyadt rózsák és száraz kenyerek közt fullasztó hőségben. Az éthordó-imitátorek érzéssel vonulnak be a gözölgő leveles tálakkal, mint egy diadalmenet. A reflektor kitérte a lelküket és a gyomrukat. A szemük káprázik és a nyakuk megmerevedik a dermesztő várakozásban. A rendező pedig harsonázik, hóból, mert nincs élet az embe-

lekben.

Művészet ez?

Nem. *Filmipar*. A mal mozi drámák és vígjátékok egyszerű filmipari termékek, akár a terpentín, vagy a cipőkrém. Mindenki kisubickolja a cipőjét, de azért mégse ünnepeljük a *finomlelkű cipőkrémgyárost!* Mert rajong tehát a közönség *Norma Talmadge*-ért.

Novarró-ért és a többi mesterember-ért?

Ez a csudálat — ha tudat alatt is — nem a giccsöröknek, hanem magának a filmnek szól. Az embereknek még mindig imponáló, izgalmas újság a mozgókép, hogy egy besötétített szobában a falra kifeszített lepedőn városok, tájak és emberek elevenednek meg. Hogy a história zagyva, hogy a színes csapnivaló — megbocsátják a film kedvéért.

A stúdió másik részében a Jeanne D'Arc készül. Kővér barátok otromba szőrcsuhában, harcosok, porkolábok és a főszereplő befászlított lábbal, hogy élethűen sántítson. Jeanne D'Arc ugyanis megsebesült a legutóbbi csatában. A félelmetes cella végén egy szmokingos ur ül, a Paname című film szereplője, aki díszletváltás közben átjött ide pihenni és nézdelődni. Lándzás vitéz telepszik melléje és barátságosan diskurálnak. Egy néger, a zenekar vezetője, kimerülten törölgeti a verejtéket. Az orra fehér, mintha folttisztítóval dörzsölte volna le. Vásári zürzavar. A középkori barát, a rettegett inkvizitor odaül a dzsesz mellé és a dobot veri. Milyen furcsa, milyen szédületes néprajzi egyveleg! És ezt a sokféle embert a 4 centiméter széles kis film köti össze ilyen kábitó csokorba!

A földön, a rendező lába alatt egy darabka film hever. Most hívták elő a próba felvételt és a nem sikerült részt elhajtították. A rendező, a színészek, a statiszták sorra rálépnek, legázolják, félre rugják. Pedig ez a falatnyi film adja meg nekik a mindennapi betevő falatjukat, ez a kis filmszallag a mesébeli kenyér, amelyre a hálátlan emberek rátaposnak...

Ceruzavázlatok

Írta: Femes László

Luganóban talákoztam Gumpere úrral. Ő mesélte el ezt az uti élményét. Elhatároztam, hogy mielőtt a Szentföldre utazom, bejárom Európát. Hát jó. Először Kopenhágába utaztam. Megérkeztem. A csomagjaimat előbb elhelyeztem a váróterembe. Igen, a váróterembe és aztán bementem a városba, hogy megnézzem annak nevezetességeit. Mikor visszajöttem, a csomagjaim ott hevertek érintetlenül. Senki sem nyúlt hozzá. Kinek jutott volna eszébe Kopenhágába, hogy idegen javakhoz nyúljon? Kopenhága után Wien. Beviszem a csomagjaimat a váróterembe, egyszer csak fut utánam a portás, hogy vigyem csomagjaimat a garderobba, mert ő nem vállal érte felelősséget. Hát jó, legyen ruhátár. Azután Budapest. Itt azt mondták, hogy tegyem előbb mérlegre a csomagokat, mert csak így vállalnak érte felelősséget. Beleüsgögdtem. Innen Szófiába. Ott már mérlegelés sem volt elég. Plomba kell. Hát legyen plomba. Aztán Athén. Itt azt a tanácsot adták, hogy legokosabb a podgyászat az őt álló két rendőrkapitányra bízni. Azután Konstantinápoly. Ott ellopták minden plombahát dacrára csomagjaimat. Felkiáltottam: Minél közelebb jutok Szinaj hegyéhez, hol a »Ne lopj« ige nyilatkozott, annál nagyobb veszedelemben forognak podgyászaim! Eddig Gumpere. Most én beszélek. A kommentátor. Gumpere úr podgyászában emberi jogok voltak. Emberi jog az, hogy ut és célirányomat nem akadályozza meg senki. Odautazom, a hova akarok. Az ember célirányát ne láttatja senki. Emberi akaratomra ne tegyenek plombát. Ne kössék guzsbá, ne kössék le zsinórokkal. Ne spárgázzák le. Ne mérlegeljék. Hanem szabadon kifeszített szárnyakkal szálljon, mint a madár, kinek utlevélén nincs vízum. Ne kérje tőlem semmiféle határ, hova indulsz, mikor érkezel, milyen ügyekben intézkedek, hol hajtod le, melyik hotelben álomra a fejed. Emberi jog, az köldös tarisznyába hever, melybe rossz kedvében belerughat valaki. De hiába hogy is mondta Gumpere. Minél közelebb jutok a Szinaj hegyéhez, annál nagyobb veszedelemben forognak a csomagjaim! Minél jobban távolodom nyugattól annál kevesebb értéke van. hemberi jogokról van szó, az isteni ígéret! Németországból 15 államba már

nem kell vízum. Emberi méltóságodat nem kell guzsbá kötni. Szabodon szárnyalhatsz. Nem lökdösnek ide-oda. Németországban tegnap óta nem él bolygó Ahasvér. Megtalálta a nyugalmat miként Ahasvér:

Most már nyugton alszom
Hús barlang ölén

Rövid pihenés Int nekem is,
Hol sóvárgásom szinte elfelejttem.
Sötét barlangból
Napvilágba lépek
Hogy lássam:
Ez a földi élet
És jól van
Hogy szülnék még magzatot
Az anyák!

CSIPKERÓZSA GYÜRÜJE

Írta: BLAZSEK FERENC

Az idő, ez az oklevélnélküli orvos minden sebet begyógyít, idővel. Ács Imre is kihaverlte azt a keserű csalódást, amely — mint talán tetszik emlíkezni — kezdő gólya-korában érte őt a vurstlíban, egy Genovéva nevű lélek-tani csoda részéről.

Ez mindenesetre jó lecke volt neki ebből megtanulta, hogy a nőkkal, de főleg a pesti nőkkel szemben elővigyázatosságnak kell lenni. Jó ideig hát rájuk sem hederített, hanem elmenekült gondolataiban Juliskához, az ő otthoni szerelméhez, akitől csüggedéseiben kitartást és új erőt nyert, mint hajdan Antheus a földtől. És estéknint felnézett az égre, az Esthajnalcsillagra, a kettejük csillagára. Ebben állapodtak meg otthon, a bucsuzásakor. (Ő ugyan inkább a Göncölszeke-rét akarta választani, mert azt könnyebb megtalálni, de ezt az indítványt a Juliska elvetette azzal a megindoklással, hogy ez kissé izléstelen dolog, mert minden paraszt és juhászbojtár a Göncölszeke-re néz fel, ha ábrándozik). Ezt nem mulasztotta el soha, pontosan hat órákor felnézett a csillagokra és olyankor tudta, hogy a Juliska most ugyanazt csinálja. És ez olyan jó érzés volt: valami bizonyosság a nagy bizonytalanságban, szilárd pont a keringő végtelenségben. Ez olyan volt, mintha abban a pontban találkozt volna a szemük reszkető fényé és ölekezett volna a sóvárgó lelkük...

Soha, de soha többé nem leszek hűtlen hozzá — esküdözött ilyenkor Ács Imre, amiből látnivaló, hogy a gólyák megfontolatlan egyének. Mert, ha az ember még csak húszéves, akkor — ugyebár? — könnyelműség ilyen fogadalmat tenni. Az igaz, hogy »csak egy kislány van a világon«, de az is igaz, hogy ennek a kislánynak minden tavasszal más a neve. Hold is csak egy van az égen, de minden évnegyedben más az arca. Ezt a gólya akkor még nem tudta, de néhány hét múlva, a Csipkerózska-bálon ő is rájött erre.

Ezen a Csipkerózska-bálon többek közt szépségverseny is volt, ami elmaradhatatlan az ilyen kültelki mulatságokon. Ezt a szépségversenyt egy Molnár Kató nevű lány nyerte. Az eredményt, szokás szerint, a szimórában hirdették ki amikor átadták a győztesnek az első díjat: egy manikűr-készletet és egy oklevelet, amelyben egy évre kinevezik őt Csipkerózsának. Háromszoros éljen és tüss.

A szimóra után Ács Imrének természetesen első dolga volt fölkerülni az újdonsült Csipkerózsát. Jól ismerte őt, őfélől is táncolt már vele egy tán-

cot, de csak úgy muszájból, mert azelőtt nem volt éppen elragadtatva Katótól. De most, hogy az első díjat nyerte, most felfedezte ő is a szépségét, most egyszerre ő is odavolt tőle... A nőknél vágy, a férfiaknál hiúság a szerelem legfontosabb alkotórésze. Ács Imre pedig, ha gólya is volt, mégis csak férfi volt, tehát hiu volt. Ez a hiúsága készítette őt arra, hogy most foglalkozzék Katóval, kizárólag vele, hogy a többi leányt, akiket irigyeltek, hogy »ezek ketten milyen jóban vannak egymással.«

A tánc végeztével karonfogta Csipkerózsát és körül sétált vele a teremben, hogy ezzel végleg kisajátítsa őt magának. És közben büszkén és gőgösen nézett körül a helyiségen, olyanformán, ahogy Edvárd király, angol király nézett körül, fakó lován léptetve, a walesi tartományban...

Igy ment ez három-négy órán keresztül. Azután leültek egy asztalhoz a táncterembe nyíló fülkében, amelyet regényessé tettek a félszemű és a — kölcsönkért — pálmák.

Csipkerózska málnaszörpöt kért az odasiető pincértől, amit azonban Ács Imre nem hagyott jóvá.

— Málnaszörp?!... Hát nem érzi Kató, hogy ezen az éjszakán nem lehet málnaszörpöt inni?

Ezalatt a zsebébe nyúlt és az ujjával gyorsan megolvasta a pénzét. Az eredmény kedvező volt, mire egy üveg csónaki bort rendelt, ásványvízzel.

Csipkerózska nem honorálta ezt a bőkezűséget.

— Én nem iszok bort — mondta, amikor a gólya tölteni akart neki.

— Bocsnát, inni ikes ige. Tehát legfeljebb úgy mondhatná, hogy: nem iszom bort. De ezt most nem szabad mondania. Ezen az éjszakán, Kató, ezen az éjszakán muszáj inni.

— Mért muszáj? Ki parancsolja?

— Én. Nem parancsolom, csak kérem. Nagyon kérem, igyon, azazhogy: igyék. Egy-két pohárral csak, hogy kicsit elszédüljön és ne legyen ilyen józan és ne nevéssen ki, ha valami nagyot mondok majd magának.

— Jó, nem bánom. Igynék.

Koccintottak.

— Szervusz.

— Ezt se bánom. Szervusz. És most halljuk, mit akarsz mondani?

— Azt akarom mondani, Kató, ne mosolyogj, kérlek, azt akarom mondani, hogy szeretlek. Négy év múlva ha a tanárain is úgy akariák, ahogy én kész mérnök leszek. Négy év múlva elveszlek feleségül.

— Szép tőled — válaszolta Csipke-

rőzsa végtelen egyszerűséggel. Szép tőled. De négy év kissé hosszú idő ahhoz, hogy várjon az ember és négy óra kissé rövid idő ahhoz, hogy higgyen az ember. Mert azelőtt észre sem vettél.

— Ez azért volt, mert nem volt senki másnak, sem alkalmam, hogy ezt megmondjam neked. Eddig, jól tudod, mindig csak az Amália nénidnél találkoztunk és az ilyen Amália néniknél az ember nem szokott vallomást tenni. Ehhez alkalom kell és hangulat. Ha nem volna igaz, mért mondanám, hogy szeretlek? ...

Kató okos lány volt és tisztában volt azzal, hogy az élettől nem szabad sokat várni. Azzal is tisztában volt, hogy ebből a fiúból csak a mámor beszél most és holnapra már el lesz felejtve minden. Mégis elszédült kicsit. Szeretlek; ez oly szépen hangzik, ezt a világ egy nyelvén sem lehet így kimondani, egy szóban, amelyben benne van az egész világ, minden örömmel és minden bánattal, amely valaha embert ért ezen a világon. Mert, ha szeretünk, minden ember boldogsága és minden ember boldogtalansága a miénk... Kató behunyta a szemét... Csipkerózska-bál, kopott táncterem, kölcsönkért pálmák, manikűr-készlet, hamis cigányzene, sansz táncosok sűrű ruhában, kiizzadt táncosnők olesó selyemben, padlóra reszelt szappan, csopaki bor, szegény külvárosi illatok — mindez oly messze volt most tőle. Ő nem is tartozik ide. Ő ott van most messze, a borostyánnal körül futott várkastélyban, ott ül szinaranyból készült trónuson és ezüstruhában. A szobában, az asztalon, a szőnyegeken és mindenütt virágok, ezerszínű virágok a falakról felharszókállu hercegek és kékszemű hercegnők mosolyognak rá, a sárokból porcellán-nippel táncolnak a zene órára halk ütemeire, a pókháló ablakokon át beszűrődik a bucsuzó Nap bíborvörös sugára és valahol, líhegő paripán, egy királyfi vágat az elvarázsolt kastély felé...

— Ébredj, Csipkerózska! — szölt most nem a királyfi, hanem Ács Imre. Ugy látom, álmos vagy. Már ez a kevés bor is a fejedbe szállt.

Kató megdöföszölte a szemét.

— Mért nem vártál még? — szölt kicsit bosszusan. Hadd álmodtam volna meg a királyfit is, hogy tudjam, hasonlít-e rád.

— Ha hiszel bennem és vársz, én leszek a királyfi és eljövök érted. Most pedig adj egy csókot, ígéretnek a jövőre, a jövőnkre.

— Azt nem lehet. Te brutális vagy. Itt nem lehet... A kezemet ellenben megcsókolhatod. Legyünk előkelők. Én vagyok a királyfi és te az apródóm Nos, apródóm, csókolja meg a királyfi kezét... Így... Most pedig megyünk haza. A gazdám, a Skopál néni már ugyanis türelmetlen, ő már éjfélkor hazakart menni. A Skopál néni tudniillik nem bírja elviselni, hogy a szépségversenyt én nyertem és nem az ő lánya.

— Jó, de mi lesz a csókkal? Azt nem hagyom elcseszéni. Én nem bánom, én megcsókollak itt helyben, ha botrány is lesz. Mert én félek, hogy ez a szép éjszaka elmúlik és vége lesz mindennek. Én félek, hogy ez a kedvesség és az egész viselkedés csak játék volt. Ne haragudjál ezért, de én már nem tudok hinni a nőnek, mert én egyszer már alaposan megjártam. Adj legalább valamennyi emléket, hogy később le ne tagadhassd ezt az éjszakát.

Csipkerózska kicsit habozott és kicsit mosolygott. Azután lehúzta ujjáról a gyűrűjét és odaadta a fiúnak.

— Nézd, ez a gyűrű a Molnár-família egyetlen értékes ingósága. Ez a gyűrű — ahogy én a születésem ismerem — az én egyetlen hozományom. Neked adom, de nem emlékül, mert nem akarok megválni sem tőled, sem a gyűrűmtől. Zálogul adom. Egyszer eljövök érte, hogy kiváltsam, egyszer eljövök hozzád.

— Budafoki-ut 16, földszint balra — suttozta a gólya. — Várni foglak minden este. Ha nem mersz bejönni egyedül hozd el valamennyi barátódot elefántnak. Vagy fityöld el az ablakom előtt a Carmen indulóját, arra kijövök majd és bevezetlek... Várni foglak minden este...

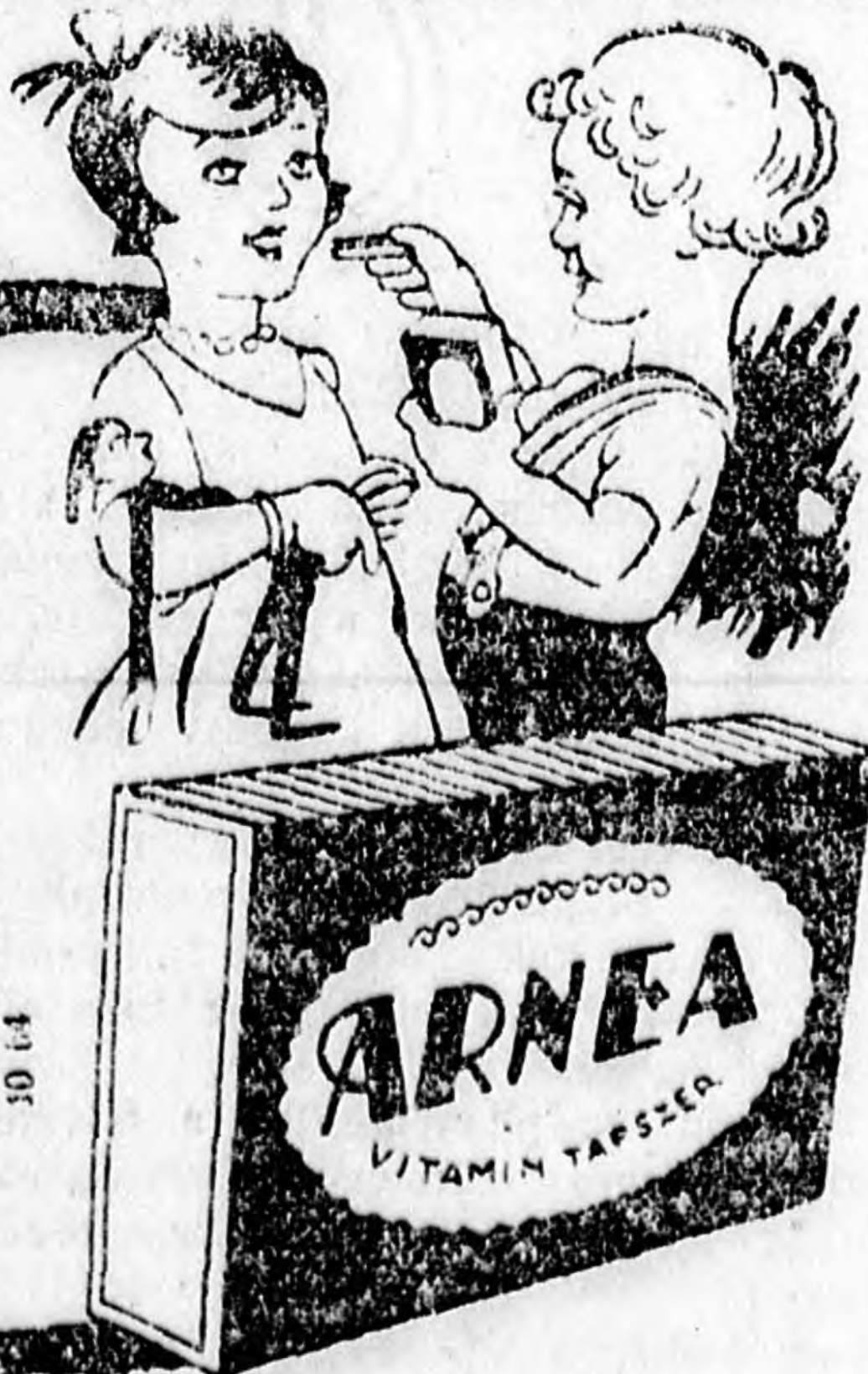
— Jó. Gyerünk most haza. A távozást persze úgy intézte a gólya, hogy a táncterem keresztül menjenek

Béke

és boldogság lakik a házában, ahol a gyermek endzsiéges, v dóm és jól fejlődik. Mitől színesedik a gyermek arca, mitől lesz pirosaszagú, mitől nő a testünye, mitől élénkül, mitől szaporodik a vére, mitől fejlődik gyönyörűen? Mi ennek a titka? A titok megoldása: jól kell táplálni a gyermeket. Nem az a kérdés, mennyit eszik, hanem mit eszik? A hiányos, egyoldalú táplálkozás elcseszere: a vitamindús és tápsóktan gazdag

ARNEA vitamintápszer.

Ize a csomagecokoládéd, finom és kellemes. Minden gyermek öröme. Ha naponta 3-4 táblácskát eszik, a gyomorja bőszeles és az anyák: ha még nem használták, kérdezzék meg orvosát: ajánlja! Irgye. Kapható mindenütt. Egy doboz ára 72 din. KEMIKALIJA NOVISAD, bárki kívánságára ingyen küldi dr. Munk Ártur sz. orvosi főorvos felől. Mit kell tudni a menderkinek a vitaminkról? című munkát.

és mindenki látta, hogy ő kíséri haza Csipkerózsát. És a kapuban, amikor elváltak, még egyszer odasugta Katónak:

— Budafoki-ut 16., földszint balra...

Ilyen boldognak talán még sohasem érezte magát, mint most. Büszke volt a sikerére, hogy ilyen hamar, egy éjszaka alatt meghódított egy ilyen okos lányt annyira, hogy az el fog jönni a lakására. Mert ebben egy percig sem kételkedett.

— Eljön, ez bizonyos. Mert szerelmes belém. De eljönne akkor is, ha nem volna szerelmes belém. A gyűrű végett. Hiszen egy ilyen briliánsgyűrű egész vagyont ér. Szegény lányoknak egy ilyen gyűrű bizonyára többet ér, mint a tisztességük. Ami talán úgy sincs már meg...

Igy elmélkedett magában a gólya. Mert ő nem volt telepatikus fenomen és nem látta, hogy Csipkerózska ezalatt otthon, az ágya szélén ül és elgondolja az éjszaka eseményeit és megint csak mosolyog, ugyanugy mosolyog, mint akkor, amikor lehuzta a gyűrűjét az újáról. Ezen jól mulatott Csipkerózska. Mulatott Ács Imrén és a társain, a képzeletükön, akik azt hiszik, hogy ez csak így megy, hogy egy szegény lány mindjárt bedől nekik, ha csopaki bort rendelnek.

Erről a gólyának sejtése sem volt, ezért az értékes zálog birtokában, nyugodtan várta a nagy napot. Otthon maradt minden este és várt. De multak a napok és multak a hetek és a Carmen indulója csak nem hangzott fel az ablaka előtt.

— Türelem részát terem, az én türelmem Csipkerózsát terem — így szólt magához a gólya és úgy érezte, hogy ez nemcsak vigasztaló, de szellemes mondás is...

Egy szép napon kénytelen volt belátni, hogy itt hiába minden, nem fog eljönni. A gyűrűt vissza kell küldeni. Viszont szeretné volna megtartani is ezt a gyűrűt, emlékül. Ezért elhatározta, hogy csináltatni fog egy ugyanilyent, azt küldi vissza. Föltétve, hogy nem kerül nagyon sokba.

Egy este bement hát a Váci-uccába egy ékszerészhez, hogy megrendelje a Csipkerózska gyűrűjének hasonmását. Az ékszerész megvizsgálta a gyűrűt és ezen szavakkal tarta vissza a gólyának:

— Uram, ilyesmivel mi nem foglalkozunk. Mi csak valódi aranyat és valódi briliánst tartunk raktáron, nem ilyen ócska utánzatokat. Talán a Telekitéren árulnak ilyent, nézze meg ott. De ne árálja magát becsapni esetleg. Egy pengőnél többet ne adjon érte.

A gólya még köszönni is elfelejtett, úgy bódult ki az üzlethöz, elvörösödve, mint az a bizonyos föttrák.

Éppen hat óra volt. A szokás hatalmánál fogva felnézett az égre és úgy találta, hogy az Esthajnalcsillag, az ő csillaga, valahogy nagyon sápadtan fénylik...

EDELKA

(PORTRAIT)

Etelkát gyerekkorom óta ismerem. Az apja kocsis volt és a csendes kis szőke lány ott látszózatott az apja gazdájának udvarában.

A gazda, maga is szegény ember, hangos szavú, durva beszédű fuvaros, akinek olykor viszhangzott az udvar a veszekedésétől. Etelka olyankor rémülten tapadt a falhoz és tág, világos kék szemét még tágabrra nyitotta.

A gazda olykor rászólt: Te mit félsz? Mi bajod? Téged nem bántottalak! És nem is bántotta. A halvány szőke gyermekkel önkéntelen csendesebben beszélt, már amennyire durva vastag hangjától telt.

A goromba fuvarosnak volt egy szelid fehérhajú felesége. Az asszony kint foltozott a tornácra és elnézte a sápadt kis lány játékát. Olykor odahívta. Gyere fiam fogd ezt a pamutot amit gombolyítok. Vagy: szaladj át a boltba hozzá ez meg amazt. Etelka olyankor mérhetetlen büszke volt.

A fuvarosgazda felesége, szép tiszta urias kinézésű nő volt. Etelka bámulattal nézett föl rá.

Gyerekek nem volt. Lassankint ugy megszozták Etelkát, hogy a kis sápadt szőke lány nélkül meg se tudtak volna lenni.

Utóbb már éjszakára is ott maradt. A fehérhajú asszony betegeskedett, de Etelkára rá lehetett bízni mindent. Etelka bevásárolt, főzött, betegét ápolt, tizenhárom éves korában az egész háztartást ellátta. Ki is maradt az iskolából emiatt.

Ekkor azonban még nagyobb baj jött a kis családra. Az öreg ember is megbetegedett. A betegséggel együtt járt a szegénység.

A fuvaros üzletet fel kellett adni, a házat eladni, a családot elbocsátani. Mikor az öreg olykor jobban volt, akkor eljárt fölött meg mi egymást vett, azzal keresett valamit.

Etelka szülei ebben az időben haza hívták Etelkát. Sok gyerekek voltak és eleinte örültek a kis lány szerencsésének. A gyermekek nélkül házaspár hozzájuk képest mégis nagyon gazdagnak és előkelőnek tünt. Most azonban másképp állt az eset.

— Ha ennyit kell dolgoznod, akkor elszegődhetsz akárhova cselédnek és legalább fizetést kapsz — mondta az anyja.

Etelka még a szokottnál is nagyobbra nyitotta a két kék szemét.

— Hogy mehetnék el? csodálkozott. Hiszen a néni már nem is hagyja el az ágyát és cselédre nincs nekünk pénzünk!

Etelka lassan nagy lány lett. Nem sokat változott. Kicsi maradt és sovány. Lenszőke haja éppen olyan köcosan röpködött sápadt arca körül mikor koszoruba tűzte, mint mikor még varkocsba viselte. Nagy kék szeme éppen olyan kérdően táglalt a világba. Éppen csak a két vékony karja edződött meg, mert élete utolsó három évében az öreg asszonyt emelni, fordítani kellett, sőt az öreg ember is mind gyakrabban és mindig hosszasan nyomta az ágat és őt is sokat kellett emelgetni, aki bár csont és bőrré fogyott, még mindig hatalmas súly volt a gyöngyögyerekek.

Etelka úgy találta, hogy ez így rendjén van. Ha az öregek nem szenvedtek volna, egészen meg lett volna elégedve. Pedig a szegénységhől lassankint nyomor lett. Olyan nyomor, hogy a szegény kocsis otthonában elhöz viszonyítva jólét uralkodott.

Etelka most gyakrabban ment haza, mert örült, ha őt tartották olykor ebédre. De ha megpróbálták egészen elhívni, akkor megharagudott és hetekig nem mutatkozott a szülői háznál.

Közben megtanult varrni. Egész napjának nehéz robotja után, játék és szórakozás volt számára a varrás. Imádtá a művirágokat, a színes rongyokat és fantasztikus ruhákat meg kalapokat esk-kábált össze magának, amilyeneket senki se viselt.

Máskor elmereng a halál gondolatán:

*Akárhogy is számítgatom
Letelé jár az én napom
S már az Este
Nincs valami nagyon messze*

vagy másutt.

*Feküszdőbe messze lugosban
Bánatos, boldog pihenő,
Ma minden vágyam abba hagytam
Ilyen lehet, ilyen csöndes
A közelgő temető...*

De ezt is derűs rezignációval teszi:

*...Valami dal szól, mesze. Ászta
Nyugalmas mint az orgona
A por hadd hulljon porba vissza
S a dal hadd szőljon tova...*

Mindig előgedett, csupán egy helyen sir föl az elveszett ifjuság jaija:

*Rajtam bilincsek vannak
— — — — —
Nem szőlhatok ahová akarok
De nem is várnak rám tört karok*

Igy tákolgatja Etelka fantáziája most a verseket, mint valamikor a színes selymrongyokat. Etelka nem változott. Köcos szőke hajával, nagy kék gyermekszemével, ma is olyan sápadt kis leánynak látszik. A szíve is a régi, a szorgalma is.

A verseit szép rendezesen bekötötte egy fehér könyvbe. arany betűkkel díszeszt rajta: *Anyuka versei*.

Még a fényképe is benne van, aztán szép rendezesen bele van írva a neve meg az anyakönyvi adatai és aztán, ákombákombával, olykor bizony hibás ortográfiával, de rendezesen, tisztán, dátummal ellátva anyuka versei.

Hanem azért Etelka mégis költő. Sokkal inkább az, mint sokan akik kifogástalan helyesírással és a metrum befartásával írnak. Költő a nagy kék szemével, amely megtudja látni az élet szépségeit, költő a szívével, mely érezni tudja a mások fájdalomát is. Ennek bizonyítására hadd álljon itt Etelka legszébb verse, teljes egészében:

ŐSZI TÖN

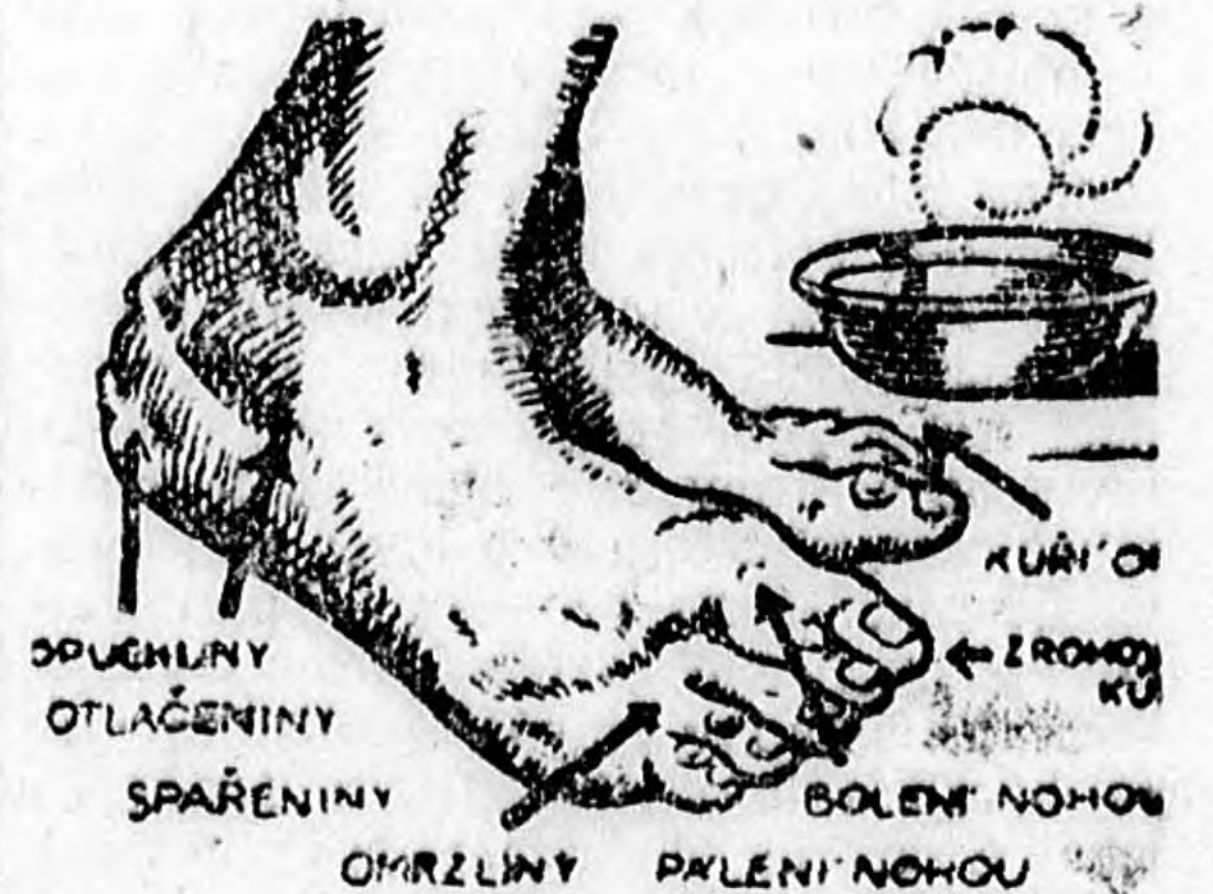
*Fenyőkék remegnek őszi viharban
Szél szöngöd távol hegyek felett
Markolász, tépdés fakult avarban
Szörja a színtelen falevelet.*

*Nemsokára már tagyos lehetél
Mégdermednek a kis madarak
Hóhalmaz fehérje tagyba kékül
Jégsapok nőnek az eresz alatt.*

*De mintha hátra zengene szavábó,
Vadul szöngüd északi szél
Távol tavaszról, kis ibolyáról
Gyöngyvirágnyládról beszél!*

Lucia

Elég volt a szenvedésből!

SZENT RÓKUS LABÓBUJLABATCSINÁL

Ezen készítményből, mely külföldön régen és kitűnően bevált, elegendő, ha egy csekély mennyiséget belecsúszunk egy laivor melegvízbe és áztatjuk a fájós labát 10-15 percre. Ezen idő múlva a láb dagadtága, zuzódása, a kinzódó érzések egy csapásra megszűnnek és többé ujja el nem kezdődnek. Hosszabb áztatás megpuhítja a tyukszemet és bőrkeményedéseket: annyira, hogy azok könnyűszerrel, kés vagy beretva nélkül eltávolíthatók. A leggyetőbb, legmaka-csabb lábfájások, fagyások, elmulnak, a szent Rókus Labó használata által. Még lehet Ön győződve, hogy a **Szent Rókus Labó** a labát tökéletesen megszünteti, úgy hogy a szék cipő, az új cipő is éppen olyan kényelmes lesz, mintha egyáltalán borotva volna. **Megszabadítja Önt a lábát mindenféle szörnyes, gyalgolhat vagy állhat, egy helyben órákig a fáradtság vagy fájdalom legcsöke-lyebb érzése nélkül.**
Egy nagy adag **Szent Rókus Labó** ára 6 dinár. Kaphat minden gyógyszertárban.

Bleyle-swaeterek

gyermekek és felnőttek részére a legnagyobb választékban

Klein Jenő üzle'tében

Novisad, Vél.-Beeskerék és Senta

Crème Simon

Erdes vagy repedezett

bőr nem létezik többé, ha mindennap bőrt nyú másszást alkalmaz

Crème Simon-nal amelyet mosakodás után a még nedves bőrről kell keni és szűrtől törölni óvatosan. Az arc- és kéz bőr tövédesen átvárodzik, fiatal, hánvas és hársony. s lesz.

SIMON SZAPPAN ÉS PUDEK PARIS.

Halál a kocavadászra!

Az 500 dináros probléma pályázói gutaütéssel, fegyházzal, tébolydával és veréssel büntették a modern Tell Vilmost — Schreiber Lilly (Novisad) és Gerber Matild (Szentá) osztoznak az ötszáz dináros jutalmon

A futballbajnokság őszi fordulójának végeredménye a nyolcadik ötszázdináros probléma

A múlt vasárnaplós ötszáz dináros probléma ismét több száz megfejtés érkezett. *Tamás István* rendkívül érdekes novellájának befejezése az olvasók széles rétegét ambicionálta. A megfejtések most is rendkívül különbözők és általában két részre oszlanak. Az egyik rész abból indult ki, hogy a szájhős pusztán a szájhősködése révén nem válhatik egyszerűen pompás céllövővé és természetesen nem találja el az almát. Ebben a csoportban azután a megoldások ismét különbözők — a pályázók temperamentuma szerint. Vannak *vérengzők*, akik könyörtelenül agyonlőtték a szegény ártatlan asszonyt, némelyek *egész tömeggyilkosságot vittek végbe* a közönség között és végül örültek házába juttatták a modern Tell Vilmost. Mások ugyanebben a szériában egyszerűen csak kifigurázzák a szájhőst és kedves beszantásokat engednek meg a terhére. Kétségtelen, hogy ez a megoldás az emberibb, valószínűbb és igazságosabb, mert hősnök nem ellenszenves személy, akiből az író tömeggyilkost akarna teremteni, viszont sem az ártatlan asszony és még kevésbé a nézők bűnhődése nem volna igazságos. A szájhős mulatságos figura és bűnhődésének éppen ezért nem szabad tragikusnak, hanem inkább komikusnak, esetleg tragikomikusnak lenni.

Végül a nem találó kategóriába sorozhatók azok, akiknél a fegyver egyszerűen *csütréket mond*. Ezek viszont ott hibázták el, hogy alapjában rokonszenves hősnökkel a közönség előtt durván *megszégyenítik*. Akadt egyetlenegy megfejtés, amelyben felébredt — az író. Másoknál a kulisszák mögött okoz kellemetlenségeket az eltévedt golyó. A nem talalók seregében is vannak romantikusok, akiknél az asszonyt annyira *meghatja*, hogy íróje mert éles tőltényvel lőni, hogy szégyenkezve *bocsánatot kér tőle* és együtt új egzisztenciát teremtenek.

A másik nagy kategória az, amely a *butának van szerencséje* elvből indul ki és az *almát eltalálja a vadász*. Ez a megoldási mód, amelyben egyébként sok érdekes változat van, nem nagyon valószínű és elfogadható csak egyes lélektani analízissel lehetett volna tenni, ilyen azonban sajnós nincs a megfejtések között. Ebben a kategóriában csak azt a megoldási módot lehet szerencsésnek mondani, amelyben az alma eltalálása nem okoz semmi emóciót és azt a mellékszereplők észre sem veszik, csak a hűségében megsértett kocavadász érzi magáról, hogy ő hős és ebben a tudatban több nem érnek fel hozzá a csipkelődések, amelyek fölött mosolygó íróniával néz el, de meg sem kíséri feleségét meggyőzni arról, hogy ez egyszer nem trükkkel dolgozott, mert ugyis tudja, hogy az asszony nem hinné el. Bizonyítékot csak közvetlenül a lövés után produkálhatna, ekkor azonban — pszichikailag — még nem szólhat, mert várja, hogy az asszony magától szólaljon meg és boruljon le előtte. Hiszen éppen az lehet a szájhős bűnhődése, hogy egyszer *valóban nagy dogot vitt végbe*, de azt nem hiszik el neki.

Blau József (Vrsac) megoldása kezdetben úgy indult, mintha ilyen lenne, de a végén sajnós nem találta el a megfelelő hangot.

A beküldött megfejtések közül a legjobbaknak az alábbiakat találtuk:

1.

Walter biztos és gyakorlott kézzel célzott az almára. A lövés eldördült, a kefékesnek nem volt ideje megrántani a cérnát, mert az almát legnagyobb csodálkozására lövés terítette le ónagsága fejről.

Az asszony mindebből nem tudott semmit. A közönség elragadtatással tapsolt és Walter, mint egy ifjú Isten, kiállt mellette, kegyesen fogadta az ünneplést, amit most az egyszerű igazán megérdemelt.

»Korán kell, aranyat lelt» jelige (Szubotica).

2.

Célzott, célzott... Azután elcsattant a lövés és hősnök hűséges, belga eredetű

fegyverétől irtózatosságot kapott... Mesterlövészhez méltóan ismeretlen volt előtte, hogy az éles tőltény kilövése nagyobb lendületet ad a fegyvernek, mint a vaktöltés... Mig az éles golyó a plafonba furódott, az asszony fejről az alma a cérnaszál utján kecsesen legördült és térdei csuklását a publikum, mint az attrakcióhoz tartozó művészi point-t elismerőleg vette tudomásul... A függöny legördült és a tapsra dagadtképi Tellünk szédülten, kényszeredett mosollyal, hajlongott... utóbb az asszony, a pillanat-hoz illő komolysággal, élete és művészetének társának négy nyaklevest kent le és elősiető kollégái mentették meg a rettenhetetlen cowboyt a jobb jövő reménye részére.

Evek múltán is, amikor Walter már mint illuzionista, az asszonyt mint has-táncosnó rótták a művészet göröngyös utvesztőit, lövésünk merengve mesélt azokról a szép, felejthetetlen őserdei időkről, amikor egyik kezével leopárdot lőtt le, míg másik kezével rakoncátlan alligátort fojtott meg... És az asszony gondolatai ifjusága távlatában, meghatottan segédkeztek Walter gyilkosságai-ban.

Schreiber Lilly,

Novisad, Futoski put 25.

3.

A lövés eldördült. Valter napoleoni pózban állt a közönség előtt. Kissé rossz néven vette, hogy a publikum nem tombol s nem kapja a vállára, hogy diadalmenetben hordja körül. Csak azután nézett az asszonyra. Az, mint szokott, a száma után kisietett a kulisszák mögé. Valter dagadó önérzettel ment utána. Na most megtudta az asszony, hogy *»Ó«* kicsoda. Mily alázatosan fog elője borulni és *»bocsánatot kérek«* Kocavadász, *»Paprikajancsi«* és *»Hős«* Jánosokért. Ezekért a cimkéért keserves könnyekkel fog fizetni. De nem, ő gallér lesz, nem hagyja, hogy az asszony annyira meg-alázza magát.

Csak annyit mond neki: Látod, félre-ismertél, kigunyoltál. Nem tudad ki vagyok én! De én megbocsájtok neked és felemelék magamhoz. Az asszony ott térdel majd lábaidnál és esdekel: Bocsás meg Valter. Te hős! Te Isten! Imádják!

E kellemes gondolatok közül az ügve-lő hangja riasztotta fel.

— Menjen az igazgató urhoz Valter, szólt rá durván az ügyelő.

De Valtert nem jőzanította ki ez a hang. No most jön a *szorzódté* és tiszteeres gázszival. De ő körösi magát. Nem fog azonnal beleegyezni. Ezt megérdemlik, eleget szekirozták eddig, most vissza ad mindent.

Az igazgatói szobába büszkesége kis-sé megcsappant a diri dühös arca lát-tára.

— Hallja maga futóboland! — rivallt az rá. — A maga nagyvási hőbortjaért majd kockáztatni fogom a magam és tagjaim életét, hogy letövedőzzön he-nünket mint a nyulakat.

— De... de... — hebegte Valter — hisz eltaláltam az almát pontosan.

— El ám a majd mit mondtam micsodát, cérnával rántotta le az ügyelő, mint szokta. Hanem idén ezzen, látja ezt? Az-zal magas cilindert kalapját odatartotta a megérmült Valter elé.

— Mi ez? — kérdezte a boldogtalan. — Hát nem látja azt a lyukat benne? Ott álltam a díszlet mögött, mikor maga elsütötte a fegyvert.

Azt hittem szörnyet halok az ijedség-től, mikor a fejemtől alig pár centire el-szívott a golyó és levitte a kalapomat.

Vegye tudomásul, hogy, ha még egy-szer mer éles tőlténnyel lőnni, a számát levezem a műsorról és többé nem szer-ződtetem...

Gerber Matild, Szentá.

4.

Aztán keményen meghuzta a ravaszt... *

Dermezítő csönd... Egy sivitó rob-banás. Koppanás. Az alma leesett. Wal-ter halásápadtan fordult meg, az izza-

lomtól támolyogva. Felesége élettelenül feküdt a színpadon.

*

Te örült, te gyilkos, becsukatlak a té-bolydába, ahová való vagy, kiáltozott magánkiül az asszony a kulisszák mö-gött. Nézze igazgató ur, látja a lyukat a kulisszákban? Megfagyott a vér ere-imbén, mikor a golyó elszívott a fejem felett. Ez élessel lőtt. Csak egy kicsit tudna célozni, a golyó a fejemben lenne, s nem a falban valahol. Majd adok én neked Tell Vilmost.

*

Másnap műsorválozás. A modern női Tell Vilmos. Az indiánok foglyul ejte-

Nyolcadik probléma

Az alábbi probléma megfejtése csü-törtökig, november 17-ikéig küldendő be a Bács megyei Napló szerkesztőségé címére. A megfejtőknek

500 dinárt fizet ki

kézpénzben a Bács megyei Napló pénz-

Mi lesz a futballbajnokság őszi fordulójának végeredménye?

A szuboticei futballszövetség terü-letén az elsőosztályu bajnokság befeje-zéséhez közeledik. Ma, vasárnap öt első-osztályu bajnoki mérkőzést játszanak le és ezután a SzAND kivételével minden egyesületnek már csak egy-két bajnoki mérkőzése van hátra. A helyzet tehát ma már idáig fejlődött, hogy az erővi-szonyok ismerői már többé-kevésbé helyesen tudnak következtetni az őszi forduló végső kialakulására. A Bács-megyei Napló nyolcadik ötszáz dináros problémájának tehát a következőt tű-zük ki:

Mi lesz a szuboticei alszövetség I. osztályu bajnokságának őszi fordulójában a csapatok helyezési sorrendje és hány pontot ér el minden egyes klub?

A feladat trékkönyvtésére az alábbi-ekben közöljük a bajnokság jelenlegi állását:

1. Bácska	6 mérkőzés, 10 pont
2. Szombori Sport	7 » 9 »
3. Szombori Szoko	7 » 8 »
4. SzAND	4 » 7 »
5. Szentá AK	7 » 7 »
6. Szuboticei Sport	6 » 5 »
7. Szuboticei ZsAK	6 » 5 »
8. SzMTC	7 » 5 »
9. Vrbászi SC	6 » 4 »
10. Szombori ZsAK	6 » 2 »

Ehhez azonban hozzá kell számítani a most vasárnapi mérkőzéseket, amelyeknek eredményét a *Bács megyei Napló* hétfő reggeli számában közöljük és ugyancsak

hétfőn reggel közöljük a vasárnapi mérkőzések után módosult teljes táblázatot.

ugyhogy a pályázóknak ez szolgálhat kiindulási pontul.

Az egyes csapatoknak a mai mérkő-zéseket nem számítva még a köveke-zőkkel kell megküzdeniök:

- Bácska: SzAND, SzMTC.
- Szombori Sport: SzAND.
- Szombori Szoko: Szombori ZsAK.
- SzAND: Bácska, Szombori Sport, Szuboticei Sport, Szombori ZsAK.
- Szentá AK: Vrbászi SC.
- Szuboticei Sport: Szuboticei ZsAK, SzAND.
- Szuboticei ZsAK: Vrbászi SC, Szuboticei Sport.
- SzMTC: Bácska.
- Vrbászi SC: Szentá AC, Szuboticei ZsAK

nek egy fiatal fehér házaspárt, az asszony lelő az ura fejről egy almát. Az indiánok főzve vannak. Az asszonyt megválasztják törzsfőnöknök.

*

Mert hát élni csak muszáj.

Ötletes megoldást küldtek még be *»Anonymus«*, Szaramoravica, Krammer Jolán, Beeskerek, Jakovljevic Avramul, Beograd és Szalai Antalné Prahard. Végül mint kuriozumot, ideiktatunk egy névtelen megfejtést:

5.

És az asszony észrevette és elugrott. És ekkor egy sikoltás és vége lett egy emberéletnek. És letartóztatták. És elítélték 10 évi fegyházra. De később felmentették.

*

A pályázatot ez alkalommal

TAMÁS ISTVÁN

a novella írója döntötte el, aki a meg-fejtések közül

Schreiber Lillyét (Novisad) és Gerber Matildát (Novisad) találta a legjobbnak és az ötszáz dináros jutalmat köztőlük között osztotta fel. És így mindégükök kétszázötven-két-százötven dinár jutalmat kap

A megfejtések külön levében vagy levelezőlapra küldendők be és a cím-ődon ki kell tüntetni feltűnő betűkkel: **Probléma.**

SZELVÉNY

A szuboticei alszövetség első-osztályu bajnokságának őszi fordulója a következő ered-ménnyel fog végződni:

1. ponttal
2.	»
3.	»
4.	»
5.	»
5.	»
7.	»
8.	»
9.	»
10.	»

» Név és pontos lakeim:

Hangsúlyozzuk, hogy pályázni csak az eredeti — a lapból kivágott — szelvényen lehet.

Nem szelvényen beküldött pályázato-kat nem vesszük figyelembe, viszont a pályázathoz ez alkalommal nem kell mellékelni a lap cimoldatát.

Figyelmeztetjük a pályázókat, hogy csak azokat a pályázatokat vesz-szük figyelembe, amelyek Szuboti-cáról legkésőbb csütörtök estig be-érkeztek a szerkesztőségbe, a vi-dékről pedig, amelyeket legkésőbb csütörtökön postára tettek.

Az ötszáz dináros jutalmat az a pályá-zó kapja, aki eltalálja valamennyi he-lyezést, vagy azt legjobban megközelíti.

Ha a pályázók közül többen küldenek be helyes vagy megközelítően jó meg-fejtést, akkor

ki fogjuk adni második díjnak a legutóbbi sportpályázatról fennma-radt kétszázötven dinárt is.

Hogy a beérkező anyag feldolgozásában fennakadás ne álljon be, felkérjük olva-sónkat, hogy igyekezzenek pályázataikat minél előbb beküldeni

Az új festészet úgy aránylik a régihez, mint a gépirás a kézíráshoz, — de az emberi érték nem változik

Moholy-Nagy László az absztrakt festészet képviselője nyilatkozik a Bácsmegeyi Naplóban

Berlin, november.

A dessau Bauhaus, a mai Európa legfrissebb művészeinek egyik legjelentősebb gyújtópontja, amelyből az egész világra szétsugárzik az alkotás ereje és amelynek munkájára a Nyugaton épü-
 ugy felfigyelnek a fiatalok és nemfiat-
 lok, mint Keleten, Amerikában épü-
 mint az eddig mindig »exotikusnak« tar-
 tott Japánban. A dessau építőház mes-
 terei új generációt nevelnek a gyakorlati
 művészetre, új ízlést, új hitet, világszem-
 léletet. Ezeknek a mestereknek a neveit
 ma már az egész világon ismerik és ezek
 a mesterek egész Európából rekrutáló-
 tak ide. Gropius az, aki új építőműv-
 szetével hatalmas nevet szerzett magá-
 nak és aki az egész Bauhaust vezeti. A
 magyarok közül Moholy-Nagy László
 tűnt fel legjobban a képzőművészet vilá-
 gában. Moholy-Nagy egyike a legmé-
 lyebben kutató elméknek, aki a festészet
 terén elérkezett a legabsztraktabb for-
 máig, minden ábrázolni akarás kizárá-
 sával, pusztán festészeti eszközökkel, a
 fény és színhatások harmóniába hozásá-
 val, az egyensúlyra való törekvéssel al-
 kotja és alakítja a képeit. Legtöbbször
 a kör és a négyyszög leegyszerűsített
 formáit használja fel és nagyszerű zse-
 nialitással oldja meg a legkülönbözőbb
 fény- és formaproblémákat.

Moholy-Nagy László pár év előtt még
 »vita« volt, a forradalmárokhoz szá-
 mitották, ma már arrivé, akinek a ké-
 pei Kandinsky, Klée, Peininger képeivel
 együtt a dessau Galériában is helyet
 kaptak és diadalmasan járták be a világ
 minden nagy kiállítását. Különösen Pá-
 risban és a német nagy városokban volt
 nagy sikere Moholy-Nagynak, de nem
 kisebb sikert aratott az idén Newyork-
 ban és az amerikai nagy városokban
 rendezett nemzetközi nagy kiállításokon.

A dessaui ugynevezett »Mesterházak«
 egyikében lakik Moholy-Nagy, aki mint
 a Bauhaus valamennyi mestere, reggel-
 től estig szakadatlan munkában tölti a
 napjait. Ez a mélyenjáró, szünetnélküli
 munka jellemzi az egész háborúutáni
 Németországot, de különösen a dessau
 építőházat, ahol mesterek és tanulók
 csaknem teljesen kollektív együttműködés-
 ben munkálkodnak a mai ember építé-
 szeti, lakásberendezési, festészeti stb.
 problémáinak a megoldásán. Maga a ház
 is elitt a tegnap házáitól, vasbeton-
 konstrukció, fehér és fekete színek har-
 monikus összecsendülésével, bent pedig
 a lakószobákban a zene és berendezés
 egybehangzásának szongó muzsikás ha-
 tásával. A falak síkjai különböző színe-
 ket vernek vissza, de ezek a színek mind
 egyetlen harmóniába olvadnak. A teg-
 nap butora eltűnt, a szekrények a falba
 vannak építve, minden törvényszerűen
 pontos és mégsem rideg, hanem valami
 jó ritmusu muzsika pontosságát éreztető.

Moholy-Nagy tágas világos atelierben
 fogad, téglavörös színű kombinált mun-
 karuhában. A szigorú, akaratos fejből
 enyhén kék szemek mosolyognak, csupa
 kedvesség és közvetlenség. Vasárnap
 délután van, de Moholy-Nagy dolgozik,
 festményei és fotoplasztikái között.

— A fotoplasztika legkedvesebb pro-
 blémáim közé tartozik mert szerintem
 a fotográfia lehetőségei jelentenek a
 jövőre nézve a legtöbbet — mondja,
 ahogy elhelyezkedünk az atelier nagy
 festményei előtt. — Rengeteget kísér-
 tettem a kamem nélküli felvétellel, mind-
 járt a fényérzékeny papírosra való fo-
 tográfálással és rájöttem, hogy ezen a
 téren hallatlanul érdekes, sokszor majd-
 nem metafizikus hatású dolgokat lehet
 elérni. A legkülönbözőbb elgondolásokat,
 asszociációkat érheti el az ember a fo-
 tográfáló masinával és bizonyos, hogy
 úgy a festészet, mint reklámozás mű-
 vészetének terén külön világot, új kor-
 szokat jelent a fényképezés.

— A festészetnél nem az ábrázolásra,
 a tárgyi formák lemásolására kell ma
 törekedni, hanem a problémákat a fes-
 tészet lehetőségeivel önmagukban kell

megoldani. Ugy érzem, hogy maga a
 vászon nem elég exakt és ezért megki-
 sércitem más anyagra is fősteni. Eze-
 ken a festményeken csak a színhatások-
 kat, a színviszonylatokat keresem és
 így oldom meg a legkülönbözőbb problé-
 mákat. A színek összetűgése sokkal
 fontosabb, mint az, hogy a kivitel tech-
 nikáján megérződjék az, hogy ki fes-
 tette a képet. Az új festészet és a régi
 festészet között olyan a különbség,
 mint a kézírásos levél és a gépirásos le-
 vél között, de a belső szellemi érték tu-
 lajdonsképpen nem változik. Nem az a
 fontos, hogy a képet én csinálom, vagy
 más, hanem pusztán az eredmény a
 fontos. Nem az a fontos, hogy én írom-e

a verset, vagy gépbe diktálom, hanem
 az a fontos, hogy mit alkotok.

Felkel, egészen közel megy a falon
 függő képekhez és úgy mondja:

— Ezeket a képeket akár gyárilag
 is elő lehet állítani, habár ez a képgyű-
 tőnek kellemetlen is.

— Az optikai átalakítás lehetőségeinek
 két területe van, az egyik az, amely
 minden emberben közös, a biológiai fel-
 építéseim alapuló élménye, hogy minden
 ember pld. a vörösre zölddel reagál, a
 komplementer színnel. Minden emberre
 egyforma mozgással hatnak a színek,
 a sárga pld. előrejön, a kék visszamegy,
 a sárga szétfolyó, a kék összehúzódó,
 stb. Ha ezeket a lehetőségeket valami
 módon ellenkezőképpen mutatom be,
 vagyis hogy ezek a színek megfordít-
 ott mozgást adjanak, akkor előállítottam
 egy hatást, amely — mert az el-
 várttal szemben ellenkező eredményt —
 minden embereben feszültséget, idéz elő.
 Ez a közös tényezője a színelakításnak;
 hogy mi a lelki eredménye a tendenciá-
 nak, az más, — sokkal komplikáltabb
 — kérdés, amire ma még inkább az ér-

zessel, mint tudományos megállapítá-
 sokkal felelünk.

— Ezek a festmények önmagukat
 egyensúlyozzák ki, önmagukban élnek.
 Megpróbáltam egybekapcsolni a pozíti-
 vot a negatívval, kikerestem a színek
 és formák, az irányok és helyzetek
 egyensúlyát, a főszínek viszonyát a tör-
 rött színekhez, a sötétet a világoshoz,
 a fényest a matthoz. Az egészet taglal-
 hatjuk egyes értékeiben, de az egész
 magyarázata: a szintézis. Az egyes
 elemek tökéletessége a bennünk élő op-
 tikai törvényszerűségek kimondhatatlan
 találó, egyjelentőségű felhasználása ad-
 ja meg az egész értékét.

Este van már, Moholy-Nagy felgyújt-
 ja a villanyt és a színes falakon még
 jobban élni kezdenek a színes képek,
 amelyek nem ábrázolnak semmit, de
 élnek, organikusan hatnak az új ember
 új lakásában. Lenn a kicsiny ebédlőben,
 amelyet a fali szekrény mint fal kap-
 csol össze a konyhával, egyszerű va-
 csorát terít Lucia asszony, aki Moholy-
 Naggyal megosztja az életet és a mun-
 kát.

Európa birkózóbajnokai

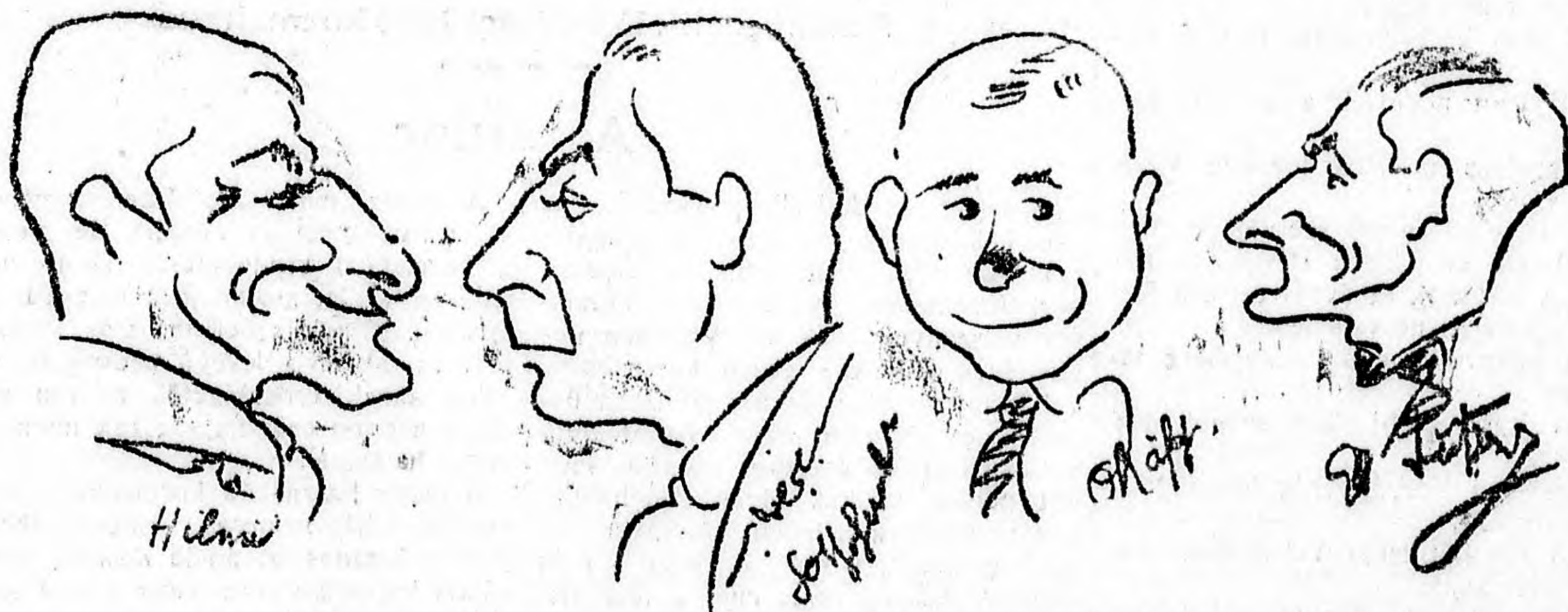
Budapesten a napokban ért véget az
 Európa-bajnokságot kiírt nemzetközi
 birkózóverseny, melyen Európa ugy-
 szólván valamennyi birkózó nemzet
 képviseltette magát. A birkózósportban
 számottevő államok közül csupán Finn-
 országot és Litvániát maradtak távol; a
 finn és lett birkózók még tréningjük ele-
 jén tartanak és fölkészületlenül nem
 akartak elmenni Budapestre. A verseny
 résztvevői között voltak a Jugoszláv
 reprezentánsok, nagyrésztük vajdasági
 fiúk, akik azonban a világklasszissal
 vívott küzdelemben korán elvéreztek. A
 jugoszláv birkózó: szempontjából csu-
 pán arra volt jó a budapesti túra, hogy
 az Európa-bajnokság mitinglién rendkí-
 vül sokat tanultak. A legjobb iskolát a
 magyarok és az esztek képviselték, de
 főleg az utóbbiak, akik a birkózás tech-

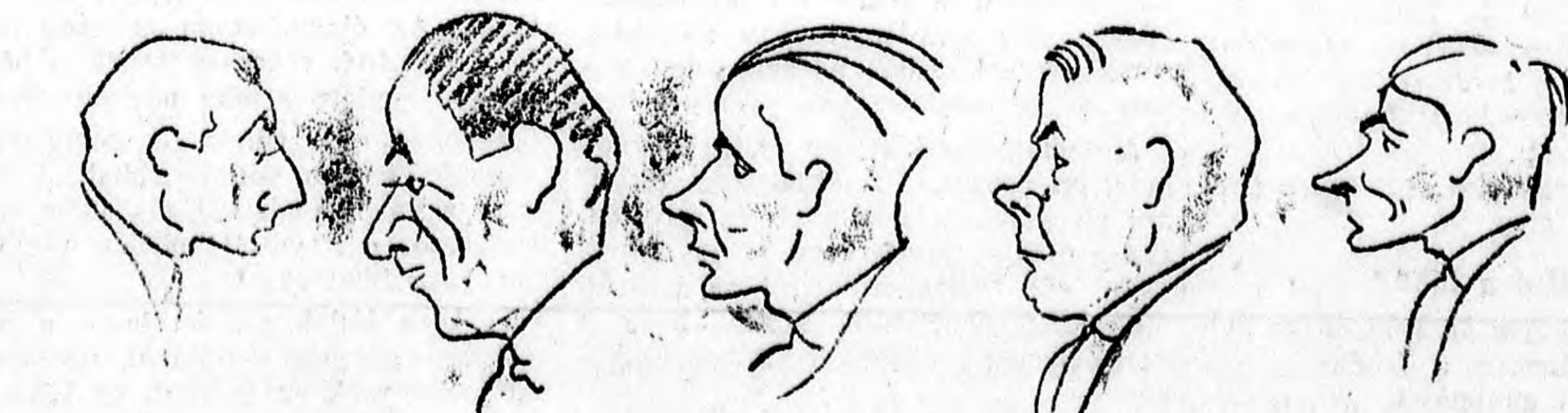
Percy Longhurst híres angol regényíró, a nemzetközi birkózószövetség elnöke

nikai és taktikai mestereinek mutatkoz-
 tak. Kivételes nagy talentum: Köpp és
 Pülsep, akiket csak a pillanatnyi in-
 dizpozíció ütött el attól, hogy a suly-
 csoportjuk bajnokságát el nem nyerték.
 Nagy figyelemmel kísérték a törökök
 szereplését; ők voltak a viadal erotikus
 vendégei és ha nem is tudtak komoly
 eredményt elérni, biztató fejlődésről tet-
 tek tanuságot. A verseny legérdekesebb
 vendége Percy Longhurst világhírű an-
 gol regényíró volt, aki mint a nemzet-
 közti birkózószövetség főtitkára ment
 Budapestre. A kiváló író fiatal korában
 maga is aktív birkózó volt és két ízben
 megnyerte Anglia pehelysúlyu bajnok-
 ságát.

A nagyszerű versenyre kitűzött pom-
 pás díjakat Magyarország nyerte meg,
 a legtöbb pontot szerezte.

Himi török bajnok Seifi Djenab török bajnok Köpp eszt Európa-bajnok Pülsep eszt világbajnok

Mahean török bajnok Sady a török birkózószövetség elnöke Kursmann eszt birkózó nehézsúlyu bajnok Müller német könnyűsúlyu bajnok Bodik cseh könnyűsúlyu bajnok

TERE-FERE

Az orosz nemzeti érzés. George Duhamel, aki azért ment ki Oroszországba, hogy ott elfogulatlan szemmel megfigyeljen mindent, arról számol be, hogy Oroszországban még mindig kiirthatatlanul, cipusziúthatatlanul él a nemzeti szellem. »Oroszország nagyobb, mint a forradalma.«

— Az utas — írja — szemlélődni jött ide, tanulmányozni a forradalmat. Nyomban érzi, hogy meg kell neki figyelni, vizsgálni, fölfedezni, megérteni az orosz népet, a régi és mély Oroszországot. Aki azt képzeli, hogy semmi se változott meg, nyomban kiábrándul hitéből, de aki azt képzeli el, hogy minden megváltozott, az nem kisebb hibába esik. Tagadhatatlan, hogy a forradalom mindenütt látszik, átalakította a városokat és falvakat.

De az írók, tudósok dolgoznak, minden forradalom ellenére, a bolsevik szarnokok nem voltak képesek elvenni mind a munkakedvüket.

Egyesek, mint a híres Pavlov, folytatták csodálatos kutatásukat, anélkül, hogy a mai kormányának behódoltak volna, vagy szemét hunytak volna tetel előtt. Mások azért vették föl a lombikot, vagy a tollat, mert belátták, hogy a tudományt inkább kell szolgálni, mint az államot s a legteljesebb politikai semlegességben élnek. De mindnyájan azt érezték, hogy Oroszországnak élni kell s nélkülük nem élhet. Egy új értelmiség keletkezett, melyet a hazafiság meleg szelleme köt össze. A »nemzetközi« Oroszországot sanyarúságában is új nemzeti lelkesedés hatja át. Csodálkozásomra a legkétkedőbb tekintetekben is fölfedeztem ezt a hűséges lángot, ezt a vágyat, hogy legalább mint nép, mint törzs ne haljanak meg. A megcsontított, haldokló Oroszország mindnyájunk szemében valami nagy, valami fönséges lett, amit meg kell menteniök, bárkik is az urak, bármilyen is a zászló.

Ezt kérdezik egyesek szeretettel, mások epés gunnyal, de mindnyájan lázasan: »Mit gondol Oroszországról?« És mennyire nyugtalankodnak, mennyire sürgetik a választ. Mindenről, amit mutatnak nekem, minden tál ételről, amit elém raknak, ezt mondják gyöngéden: »Ez orosz, ez igazán orosz!«

*

Köd. Az idegen bolyong Londonban s elcsodálkozik, hogy milyen vastag, áthatolhatatlan a sárga köd. Semmit sem lehet látni. A villanylámpák is csak egy arasznyira tudják kilővelni sugaraikat.

Nem ismeri a járást, hiába keresi szállodáját. Tétova árnyékok rémlenek körötte, mint a kísértetek. Már-már attól tart, hogy valami szakadékba zuhan vagy egyenesen a Themzébe pottyan.

Amin így botorkál, valaki hirtelen karjába kapaszkodik.

— Jaj, uram — rebegi az idegen —

önt valóban az Isten küldte. Eltévedtem ebben a rettenetes ködben. Nem lenne szíves megmutatni nekem, hol van az Ivanhoe Hotel?

— Az Ivanhoe — szól a londoni. — Pár lépésnyire innen. Csak fogódzék belém, nyomban elvezetem.

Pár pillanat múlva az idegen csakugyan megpillantja szállodája villanyfényes ablakait, a portást, a liftesfiút, a már ismerős alakokat. Áradozva köszöni meg a londoni kedvességét.

— De hogyan tudta megtalálni, kérem ebben a szönyűsége ködben?

— Egyszerűen — válaszol a londoni a legnagyobb hidegvérrel. — Vak vagyok...

*

Zengő északi fény. Új, furcsa, eddig nem tapasztalt jelenséget észleltek, melyre még a tudomány sem tud magyarázatot adni. Az Ural-hegységben az északi fény ragyogott, oly erősen, oly sokáig, hogy mindenkit csodálkozásba ejtett. De a rendkívüli fényjelenséget zengés, egészen sajtászerű muzsika kísérte.

Beresoff nevű kis városkában, míg az északi fény vörös legyezője takarta el az eget, érc-zajt hallott a lakosság, melyet nem tudott mire magyarázni. A parasztokat babonás félelem fogta el. De

Flesch Lionka:

Az ut vége

Hallottam holdsugár sikolyát,
Miköz a hajnal vágatott felé,
Láttam égni éji lepke szárnyát,
Amint a fénytől ittasultan
Röpült, röpült a halál elé.

Láttam fakó szájából hullni a vért,
Kiköhögött tüdőt szurtos kendőre,
Hallottam zokogni leányanyát,
Miköz messzi, horpadt gödörbe ásta
Csókolgató szűgyenmagzatát.

Hallottam dalolni kócos diákokat
Tárt ablak mögött kopott szobában,
Mint réges-régen a dalos hirdő
Kedvese nevét zengte dalában.

Láttam rohanó bárányfelhőket,
Mint szálltak a végtelen égmezőben,
Hogy sirtam, miköz tikkadt szemem
Véget ért a végtelen messziségben.

Hallottam, őszön a sikongó szél
Köházak mögött vadul harsonázik,
A kályhatűz be huresüket mesél,
Be rossz tudni, hogy annyi ember fázik.

Láttam még az embert, szemében ott égelt:
Uristen! miért, miért az élet?
Miért a féltelmek, az elmulás,
Miért az elindulás, miért a megállás
Miért a bejárt, a járattan új utak,
Ha minden ut a halálba lyukad?

nemcsak ők észlelték a hangokat, hanem a műveltebb emberek is.

A rádióállomás igazgatója így nyilatkozik erről a hangjelenségről:

— Amikor az északi fényt figyeltük titokzatos hangokat hallottunk; gyöngede határozottan kivehető füttyöket, melyek hol erősödtek, hol halkultak, amint a sarkisugár ingadozott. Vagy tíz percig hallgattuk az érces zenét, azután visszatértünk a rádióállomásra, hogy leadjuk napi jelentésünket. Itt új meglepetés várt ránk. Rádióink nem viselkedett úgy, mint rendesen. A fölfügő készülékben nagyon erős fütty hallatszott s a drótok, melyek az antennával összekötöttek, szikráztak. Mióta állomásunk föl van szerelve, sohasem tapasztaltunk ilyen érthetetlen, egyelőre megmagyarázhatatlan jelenségeket.

Uj válók. Milyen okból lehet kérni az »ágytól és asztaltól« való elválást? Ezerféle okon. De olyan válópör még nem fordult elő a történelemben, mint amilyent most tárgyalt a genfi törvényszék.

Egy férfi a bíróságtól azon a címen kérte feleségétől való elválasztását, mert az szerinte rengeteget evett. Válasszák el tőle az asszonyt. Legalább az asztaltól, hogy boldogul van-e dolguk, vagy csak különccel. De annyira ragaszkodott igazához, hogy komolyan megvizsgálták ügyét.

Egyébként is megértették a helyzetet mikor megjelent színiük előtt a feleség. Tagbaszakadt, zömök, túltáplált, tenyeres-talpas svájci asszony, akinek díjbir-

köző izmai és békádöntő vállai vannak föredelmesen bevallotta, hogy az étvágya mindig jó volt. Nemesac most, hanem leánykorában is s mikor férjével jegyben járt, nem csinált tüköt: abból, hogy a gyomrát éppúgy szereti, mint vőlegényét. Mindez nem ábrándította ki belőle leendő urát.

A férj itt közbeszólt:

— Igen, kérem, de akkoriban az édesapja tartotta el. Az én erszényem ezt nem engedi meg. Tessék megnézni mennyit fizetek havonta a mézárósnak, péknek, cukrásznak...

A bírák orvosi szakértőket kértek, akik megállapították, hogy az asszony nem szeszélyből, vagy torkosságból eszik, hanem a táplálék csakugyan szükséges szerővezetőnek. Ezért a férj kérését visszautasították, elmarasztalván őt a pörkölttségben.

Elképzeltük, milyen kedélyesen folyt le ezen a napon az ebédjük a közös asztalnál, ahol az asszony ezuttal is meg-evett egy fél borjút s egy pár cipót.

*

Kínin. Egy folyóirat, melyet az olasz gyarmatügyi miniszterium adát ki, legutóbbi füzetében érdekesen meséli el, hogy fedezték fel a leghatékonyabb orvosszert, a kinint.

Loxa környékében, Peruban volt egy tó, amelyben — legalább így adják elő a tizenhatodik századbeli orvosok — valami nagy vihar után beleestek a parton növe eszerjék és bokrok. A víz nemsokára megkeseredett tőlük. Észrevették, hogy ezután az erdőben élő beteg állatok ösztönösen odajártak inni, hogy meggyógyuljanak.

Egy indián, mikor láza volt, arra gondolt, hogy ő is megpróbálja. Ivott a tó vizéből. Másnapra már elmúlt a láza. Erre megkereste, hogy a cserje melyik részében van az orvosság és fölfedezte, hogy a törzs héja gyógyít.

Ezül kezdve az indiánok rendszeresen használták a kinint, de idegenek semmi kincsért sem árulták volna el. Különösen a spanyoloknak nem, akik meghódították földjüket.

1638-ban történt, hogy egy spanyol katona lázas lett s valami bennszülött, aki kedvelte őt, meggyógyította a kínafa héjából készült porral. Erre a katona vizsgálódni kezdett s megállapította, honnan veszik a bennszülöttek a csodálatos gyógyszert. Maga is készített kininport s fölhasználta társának gyógyítására.

Nemsokára megbetegedett Cinchon grófné, Peru kormányzójának felesége. A loxai rendőrség főnöke, aki már hallott valamit a fehér porról, magához hívatta a katonát, hogy gyógyítsa meg a grófnét. A katona adott egy port a kormányzó feleségének s az nemsokára fölébredt.

Miután a gyógyszer elterjedt Portugáliában, mindenütt csak így nevezték: »a grófné pora.«

Később a grófné nevére keresztelték el »cinchonának.«

Amint látjuk, a kinint is csak »keserű« tapasztalatok után fedezték fel.

Ki ez a nő?

Az Evening Sport New-York

100.000 dollár

jutalmát nyeri el az,

aki kitalálja, ki ez a nő és mely film-ben játsza a főszerepet?

Megfejtések nov. 19-ig teljes címmel és névvel

a Lifka-mozi Subotica vagy az Amerikan Film filiala Subotica címre küldendő

Hűtőház-üzemre alkalmas, teljesen jékarban lévő, használt 350 drb. 4 m. hosszú, 56 drb. 5 m. hosszú 56 mm. átmérőjű 3 mm. vastagfalú

Mauesmann csövek eladó

Ugyanott 120 drb. öntöttvas U cső is eladó

Hartmann & Conen

Subotica

11436

Szőlőtelepítő

Megrendelhetik szükségleteiket az ültetéshez, valamint a hiányok pótlásához

Ingusz Testvérek

Iudasi és királyi szőlőgazdaságban nevelt fajtiszta porbujtásos gyökeres szőlővesszőkből az alant felsorolt fajtákból:

Olasz rizling	Nagyburgundi (fekete)
Kövidinka	Szerémi zöld
Magyaródi (Mustos)	Nemes kadarka
Bakator (Erdélyi fehér)	Szilanka
Piros veltelini	Ezerjó és aramon

Darabonként 1 dinár ab Királyhalom vagy supljaki állomás. Posta: Palić-Supljak Sürgönycim: Ingusz Palić. Telefon: Palić 3.

11404

Preis aus schreiben

Mann oder Frau?
im
NOVEMBER-HEFT
100 Preise

Kaufen Sie sich sofort das schöne Heft und beteiligen Sie sich „Scherl Magazin“ ist überall zu haben.

REUMA

Köszönőlevél

Dr. I. Rahlejev urnak

Beograd
Kosovska 43.

Kérem, hogy küldjön nekem mintául egy üveg R.A.D.O. BALSAMIKA gyógyszer. E szert már két páciensemnek rendeltem és mindkettőnél a leg-szebb eredményt értem el.

Podgorac, posta Zlot, 1927. február 25.

Teljes tiltással
M. NAGORNI
Ibortos

A Radio Balsamika gyógyszer készítő, csúszja és postai utánvétellel szállítja Dr. I. Rahlejev „Radio Balsamika“ laboratoriuma Beograd, Kosovska 43. A gyógyszer minden jobb gyógyszerelőltében és drogériában is kapható.

11034

Butorok

mélyen leszállított áron

ERDÉLYI ANTAL

lakásberendezési vállalkozó

Subotica, Szudarević utca 4.
(Klein Géza mellett)

570

REJTVÉNYEK

A múlt vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése a következő:

„Lehetséges“

m = j

Primo de Rivera carrarai kő

Mágikus-kocka

A múlt vasárnapi számban közölt mágikus kocka helyes megfejtése:

1. Szakadó
2. Agarak
3. Karika
4. Arikov
5. Doksza
6. Oka van.

Helyesen megfejtették: Nován Mária (Szubonca Csejko-utca 11.) 2. Sándor Marika (Szubotica.) 3. Kollár Sándor (Cservenka).

Az alábbi mágikus kockát Temunovic Dragutin (Beograd) küldte be.

AAAAAAA, C, ÉÉ, E, IIIIII, KKKKK, LL
LL, MMMMM, OOOO, PP, Sz, TTTTTTTT

1. Agár teszi.
 2. A színész ilyen művész.
 3. Micit így szólítják kedveskedve.
 4. Irnok teszi (ékezet hibával).
 5. Hadi tudomány (ékezet hibával).
 6. Germán név.
 7. Ócska tárgy jelzője.
- Fenti betűk úgy helyezendők el, hogy az balról jobbra és fentről lefelé olvasva ugyanazt az értelmet adják.

KERESZTSOROS REJTVÉNY

A múlt vasárnapi számban közölt keresztsoros rejtvény helyes megfejtése:

Vízszintes: 1. Vet, 4. Polo, 8. Eper, 12. Epe, 15. Telefon hírmondó, 17. Iker, 19. Rip, 20. Óma, 21. Élsz, 23. Kötet, 25. Rákóczi, 27. Anizs, 28. Lét, 29. Agy, 30. Lea, 33. Dob, 36. Ibi, 38. Etna, 40. Katonáság, 43. Iván, 44. Akiba, 45. Réd, 46. Kut, 47. Szőlő, 48. Re, 49. Maró, 50. Atom, 52. Yt (Ty), 53. Arat, 54. Garn, 55. Lé, 56. Ihol, 59. Avar, 61. Al, 63. Átkos, 65. Oda, 66. Rét, 67. Bella, 69. Zeus, 70. Ének tanár, 72. Teas, 73. Ist, 75. Jób, 77. Int, 78. Tag, 81. Tét, 83. Méreg, 85. Irgalom, 87. Madár, 90. Agár, 91. Ari, 92. Néz, 94. Légi, 95. Tisztességstudás, 98. Lat, 99. Tanu, 100. Saar, 101. Rim.

Függőleges: 2. Etet, 3. Terel, 4. Per, 5. Ojir, 6. Lopás, 7. On, 8. Ei, 9. Próza, 10. Emmi, 11. Roa, 12. Edény, 13. Póli, 14. Sik, 16. Azs, 18. Következetesség, 22. Szabálytalanság, 24. Tér, 26. Ózon, 27. Ágy, 30. Lear, 31. Ani, 32. Marathoni, 33. Dodó, 34. Baka, 35. Látogatás, 36. Ivó, 37. Inot (Tóni), 39. Alakos, 41. Tér, 42. Sut, 43. Izenget, 49. Mai, 51. Mar, 55. Lúzi, 57. Ode, 58. Lakj, 59. Arab, 60. Vén, 62. Last, 64. Kut, 68. Lei, 71. Tóga, 74. Rag, 76. Gém, 78. Terit, 79. Brien, 80. Donga, 82. Talár, 83. Mag, 84. Ráta, 85. Irta, 86. Méta, 88. Dési, 89. Rip, 91. Azt, 93. Zur, 96. Su, 97. Ész

Velika-ikács—Easahid között

95 hold prima szántóföld eladó

valóssal, gazdaági felszereléssel, kas elyal, tanuval együtt

Van 70 hold buza, 12 hold árpavetés és 6 hold here

Értekezik **Tóth György** tulajdonos

Velka-Bilac, Kaniy 1135

Megnyilik

1927 november hó 17.-én
a Hirt Pali bácsi vendéglő

Jelačiceva ul. 6. szám alatt
(a volt Szemmary-féle helyiség)
a kisközponttól feljebb

Királyhámi és keleblial borok! Figyelmes kiszolgálás! Magyar konyha! Családi otthon

Allandian írson csapolt sör!
Naponta valózatos villás reggeli!

Nagyrabecsült jóakaróim, barátaim és ismerőseim szives támogatását kérem

SZENTI és VIRAG

épület-, műbutorárúgyár
Subotica, B. Sudarevićeva 54-56. Telefon: 3-83

Készítünk: műbuto t, épület-, portál- és üzleberendezést stb.

Saját feltünkön legmodernebbül megnagyobbított üzemünkben kész butorokat és parkettát raktáron tartunk. Kérje dímentes árajánlatunkat s versenyképes, olcsó árainkról meggyőződhetik 3451

ÜZLETNYITÁSI

A hűgközönség szives figyelmét felhívjuk, hogy régi helyünkön

KALAPSZALONUNKAT

üzletté alakítottuk át, szives pártfogásukat továbbra is kérjük

11294

ESSA kalapszalón, Strossmajerova ul. 16

VERTRETER

für den Vertrieb unsere für die Landwirtschaft, Industrie und Behörden h ch bedeutesten Artikel gesucht. Herren denen daran gelegen ist, sich ein selbständige angesehene Stellung zu sichern und denen ein Barkapital von RM. 500.— zur Verfügung steht, wollen Offerte einsenden unter „Heivag“ auf die Administration des Blattes. Garantie benötigt da ein Warenlager erönet werdet. Auser hohen Einkommen Monatliche Zuschüsse und Provision gewärt.

12428

„JUGOPROTEZIA“ ZEMUN

KÉSZIT:

Műlábakat és műkarokat
Ortopéd apparátusokat beteg vagy koros és görbe végtagokra
Ortopéd fűzőt terde és görbénövésű testrészekhez
Külöféle kötöket és bandázásokat az alsó test különböző elvált zászaihoz. Sünyedés, sérv és köldöknevel

Hygienikus fűző a test formálására és fűzésre. Az összes cikkeket az egészséges apo asához és a betegséggöröggy társához. Speciális kidogetés. Minden orvosi feladat mellett. — Orvosi rendelők és kórházberendezések. Kivétel tekintete en egy a kultúrdön, mint a beállódókonzurrenciának.

Mielőtt

hangszert vagy gramofont vásárol, forduljon bizalommal a 40 év óta fennálló béci

Stiassny F. céghez, Wien
XVI., Kalfarlenberg G. 31

Kérjen árjegyzéket

11371

Tüzifa

bükk, gyertyán, vagonos, félvagonos és negyedvagonos tételekben

Porosz-szén

I szalon kályhaszén

KOKSZ Mähris-Ostravi díó kocsz szolid áron. „IGNIS“ J. WIRTH tüzianyag-kereskedés. Iroda Agina ulica 13. Telefon 503

Dudás József
hentes- és mészáros
Subotica 1119.
Naponta friss elsőrendű borjú, marha- és sertéshús, hál, zsir, szalonna, tiszta kioldt zsír, friss kolbász és különféle felvágottak. Nagyban és kicsinyben, viszonteladónak árkedezmény

Komlódugyványok
minta komlótelepről, mely az idei rossz évben is rekordtermést ért el, kaphatók
Dr. Hoffer Samuné
Sombor, Dragutinova 1

Kézműtáru üzletemet
előnyomdával kibővívte
Csirkepiacról Zrinjski trg 9. szám alá (Maczkó-trafik mellé) helyeztem át.
Franjo Romić

Vigyázzon
arra, hogy ruháit szakember készítse el.
Tegyen próbarendelést
Huszár Vilmos
divatszabónál, aki a vállalt munkáért teljes garanciát vállal.
Subotica, Poštanska ul. 4.

Vizesuborka
és savanyított paprika
kapható a KEMÉNY-féle ecetgyárban. Telefon 643.
I., Vojnovičeva ul. 5.

Képviselőket keresek
szakismeret nélkül
Bácska, Bánát és Baranya minden községében. Ajánlatokat kérem Sombor postafiók 40 beküldeni 11248

Cserép-kályhák,
kandallók, samottéglapor és generátor-élektromtégla minden méretben a le olcsóbban beszerezhető
TAKÁCS MIHÁLY
Pašičeva ulica 2 (Edénypiac)

Angol és francia **cipőket** mérték után a legmodernebb kiviteleméssel készít
Mezei András
cipészemester
Subotica, Városi színház

VILÁGHIRŰ EREDETI VALVO-CSÖVEK!!!
Valvo Radio Röhrenfabrik G. m. B. H. Hamburg
Legjobb hatásfoku és legnagyobb vakuummal bíró
RÁDIÓLÁMPÁKI
Árak: H. 406 Din. 85-, N. 406 Din. 85-, W. 406 Din. 90-, L. 410 Din. 150-, L. 415 Din. 115-, U. 408 Din. 130-
Viszonteláru ítóknak kedvezmény!
Rayonképviselők kerestetnek!
Jugoszláviai vezérképviselőt **A U D I O N** D'pl. Ing. N. Kun Novisad
Jermens a ulica 13. szám.

Kedvező részletfizetésre kaphatók
az elismerten legjobb minőségű, eredeti
Dürkopp és Minerva varrógépek
Columbia és Thalia gramfonok
Rendkívül olcsó árak! Mellézkörejmentes **COLUMBIA**-hanglemelek. Nagy választék!
Főképviselet:
Subotican: S. Ad. Engl, Rudičeva ul. 5. Telefon 815.
Zagrebban: Podružnica S. Ad. Engl, Gundulićeva ul. 8.
Novisadon! „EXPRESS“ J. Horváth, Pašičeva ul. 19.

„VULKAN“ GARAGE – SOMBOR
Tulajdonosok: Zwirschitz Károly és Roder Dezső :: Termelői és autóművi főképviselete
Megérkeztek a legújabb típusú csukolt és nyitott autók.
Uj árak és előnyös fizetési feltételek!
Összes Fiat-autóhoz állandó nagy alkatrész raktár, kedvező árakkal. — Továbbá **FORD**- és **FORDSON**-részek is kaphatók nagy engedménnyel. Viszonteladók jutalékban részesülnek.
Nagy amerikai dugo Dupont fényező, kárpitos, kovács, autóbútorozó- és javító-műhelyek. — **MICHELIN**-gummi egyetemesi helye.
„Standard“ olaj- és benzintaraktár.
Összes autó felszerelési cikkek és autóbútorozóanyag nagy raktár.
Kérjen árajánlatot!

Középiskolai, polgári összevont magánvizsgákra és
ÉRETTSÉGIRE
a legjobb sikerrel készít elő
GALGÓCZY TANINTEZET
BUDAPEST
Mária Terézia-tér 3

Bácska Topolján legforgalmasabb
vendéglő étteremmel,
valamint nagy táncparkettel használatra kiadva.
Az érdeklődőkkel csak személyesen tárgyalok.
Cím a kiadható vatalban.
1134

Szőlőajtványok
amerikai a anyra olított, elismert legjobb minőségű: a szőlőgyökér, gyökéres és sima vadgesztenye: minden fajban, valamint nemesített 2-3 éves gyümölcs- és rózsafák megrendelhető.
Sévár László 10342
mintaszőlő és szőlőajtvány telepről
Petrova-adin (Majur), Postafiók 17
L. rakat B. adava ulica
Arjegyző: kívánatra ingyen!

Elismert, első minőségű **BUTOROK**
hálok, ebédők, uriszobák, teljes lakásba: a dekorációk, megépítő stíl-különlegességek: nagy választékban árban és minőségben utóérhetetlen
Éder Kálmán
műszaki és bútorgyára
Subotica, Vilórova ul. 40
P. avnikai ota szembe

Legelegánsabb **divatcipők**
Subotican 10061
Koch Ármin
Jelašičeva ulicai (Kiskápolna mellett) üzletében szerezhető: be.

Eladó
Bánát legjobb városi kastélya 7 hold parkkal és Bánát legjobb, legjobb 600 holdas urasági birtoka gazdag felszereléssel egyben vagy megosztva értéken alóli alkuszertint olcsó aron. 10151
„Bömes“
ügynök sége, Bačka Topola

Hordók
Káposzta, zsír, konyak, bor, kocsikenőcs, tavotta, olaj, szörp és sajtos hordók konkurenciamentes árban
Pfeiffer Testvérek és Fischer
mechanikai kádarműhelye I. ST.-VRBAS — Kérjen mintát

Biliárd-golyók
dákók, mandiner gumik, sakok és dominó, továbbá asztaljáték, pipák és pipaszárak, a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig. Eladás nagyban és kicsinyben.
Özv. Gerber Jakabné
speciális szaküzlete és műhelye. Subotica, Sudarevićeva ulica 32. (salát ház)

Gyenge férfiak-
nak 10 dinár beküldése esetén bementve küldöm szabadalmazott szexuális találmányomat ismertető könyvemet. — Cím: **„Patent 608“**
Cuij (Kolozsvár) 1622
I. sz. postafiókbérlés.

Kapható nagyobb mennyiségben:
Csurgó méz,
Fergetett méz,
Novosari méhetetésre,
Tiszta viasz 10849
Rein Márkusnál
Brod n/5.

ELADOK
használatos vasakat, transzmissziókat, csapágyakat, 2 dró. új 8 m.-es 23-os traverzt, felvonószánt, géptisztítórongyot, stb.
Zoltán Engelsmann
Oslobodjenje ul. (Zentral) 138
Telefon 5-96
Autóbusz-közlekedés 10-7

HA
kárpitos munkára van szükségem forduljon bizalommal
FARKAS kárpitoshoz
Subotica Zmaj Jovina trg (Minerva-palota mellett)
Ahol már heti részletfizetésre kapható sezlont, madracot.

Előnyomdát
legújabb rajzokat jól szortírozva legolcsóbban szállít
Bleier Márk
Első Jugoszláv Előnyomda Berendezési Gyára
Sombor
1047

Komlótermelők! Legmodernebb és legjobb
komlószárítóberendezéseket
gyártja **Braća Goldner, Subotica** Jugovića ul. 20
Telefon szám: 134. Számos köszönőnyilatkozat a vevők rendelkezésére áll. Kérjen árajánlatot!

Üzemképes, használt Fordson traktorok

1, 2, 3, 4-vasú Oliver okók, használt Ford-autók, más vállalkozás miatt **sürgősen eladó**

Érdeklődni lehet:

Földvári Bélánál

Sári Becej

Ford- és Fordson-alkatrészek legolcsóbb beszerzési forrása. Saját érdekében kérjen ajánlatot

10721

PUDLER BERTA kalapszalonyját

Aleksandrova ul. 11. sz. alá helyezte át

A legújabb divatu Filcz- és bársony kalapok, a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig kaphatók

1203

Komlótermelők!

Aki közülük komlóját ki akarja küldeni **bizományba, azt átveszem.** Felvilágosítással bármikor szolgálok. **A legjobb és legszélesebbkörü összekerítéssel rendelkezem külföldön.** Kérek mintát, mert egész silány áru kiküldésének nincs célja

ECKSTEIN HENRIK

komlóbizományos NOVISAD, Jevr jaka ulica 2

11173

BÁCSKAI CEMENTÁRUGYÁR ÉS ÉPÍTŐ RT.

SUBOTICA, DANIČIČEV PUT, TEL. 6-20

Gyárt: Egy- és többszínű cement- és mozaiklapot, csömszölt és drótbetétes csöveket, kútgyűrűket. **Raktáron tart:** Beočini cementet, felsőgallai oltott és darabos meszet, dunai homokot, betonkavicsot, kőport, épület és tűzfát stb.

Elvállal: Mindennemű műkőmunkát, u. m. lépcsők, lábazatok, sírkövek, sírkeretek, vasbeton mennyezetek, beton, terazzo, burkolatok, szökőkutak, vályuk, pinceszigetelések készítését.

Ajánlattal és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk

7435

RESTAURANT

„AKADEMIJA NAUKA“

BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA 35

Elsőrendű szerb-francia és vándorsági konvha — Mérsékelt árak!

Allandó látogatóknak 20% árkedvezmény!

Vajdaságiak találkozóhelye!

Tulajdonosok: BRACA SPITZER

987

Butorszövetek

brokát, damaszok, plüss, matrac- és rolettágrádl, afrik, rugók, szegek és mindennemű kárpitoskellék a legolcsóbban

I. Omerzo i Drug, Zagreb

Petrinjska ulica 3 — az udvarban NAGYBAN! KICSINYBEN!

10179

Bogojević gyógyszerész urnak, Skoplje.
Több mint 4 éven át szenvedtem a legnagyobb fokú reumában és a betegség az utóbbi időben már annyira elhatalmasodott, hogy mozogni se tudtam és a foglalkozásomat se láthattam el és a munkanélküliség folytán már a legnagyobb nyomorba jutottam, ugyanarra, hogy elhatároztam, hogy visszatérek Prilebe, szülőföldemre ha hozzátartozóim utiköltséget küldenek. Hozz tartozóim az utiköltség helyett a legnagyobb megajánlatot 4 doboz RUSKI MELEM gyógyszerrel küldték, hogy azokat használjam a bajom ellen. A gyóyszert a használati utasítás szerint kezdtem használni és a legnagyobb örömmelre hihetetlen gyorsan nagyfokú javulást éreztem. Folytatam a kene etést és 20 nap után, amikor a 4 doboz gyógyszer elogyott, én is teljesen meggyógyultam és én tovább is ittmaradhatok.
A gyóyszertégek az Ön céget látom és azt gondolom, hogy a gyóyszert Öntől vásárolták és így kedve-küteless-kemnek tesek eleget, amikor Önnek legelőnyebb hálám fejzem ki. Örökké hálás vagyok Önnek

STOJAN TRIFUNOVIĆ, Prilepról, elegend Buenos Ayresben

Bogojević udvari gyógyszerész urnak, Skoplje.
En már a háború előtt használtam az Ön RUSKI MELEM gyóyszertét amely ki is gyógyított súlyos reumából, de a hádfájásban kiújult régi betegem. Epen azért arra ké em, hogy ha még járja Ön ezt a háborúelőtti RUSKI MELEM gyóyszert, értesítsen engem erről, hogy ismét rendelkezhessek belő e. Tisztelettel

STANOJLO KOVAČEVIĆ
Irlé z. Preljina Čačak

059412

Reuma

akár akut, akár krónikus, csusz, isiás, nyílalás, csontfájdalmak, fej- és állcsontfájdalmak a legsikeresebben gyógyíthatók a RUSKI MELEM nevű szerrel, amit legjobban bizonyítanak az eddigi köszönőlevelek. Az eredeti doboz ára használati utasítással 25 dinár. Kapható minden gyóyszertárban és drogériában.

Postán szállítja:

BOGOJEVIĆ udvari gyóyszertára, SKOPLJE

ÉN CSILLAG ANNA

185 cm. hosszú, gyönyörű Loreley-hajamat az általam feltalált hajpomádé használatát után kaptam. Ez a kecs ma már az egész világon elismerten legjobb a hajhullás ellen, a haj fejlődésének segítségére és a fejbőr erősítésére.

A kenőcs nőknél, férfiaknál és gyermekeknél egyaránt előmozdítja a süni és erős haj fejlődését és tőle a haj már rövid használat után természetes, szép fényt nyer, megóv a hajkorai őszüléstől és megtartja a haját a késő öregkorig. A Csillag-hajkenőcs a korpát 48 óra alatt eltávolítja. Egyetlen szer tartalmaz annyi hajnövesztő tápanyagot mint a Csillag-kenőcs, amely méltán lett világhírűvé, minthogy a hölgyek és urak már nagyon rövid idő alatt a legszébb eredményeket érik el vele, minthogy a hajhullás 1-2 napon belül megszűnik és az új hajszálak lesznek láthatóvá. Ezt az eredményt legjobban igazolja az én ötvenéves jubileumom és az a milliószámra meő köszönőlevé, amelyet a világ minden tájáról kaptam.

Nagy tégely Csillag-kenőcs ára 60 dinár, a dupla tégelyé 90 dinár. Minden tégelyhez kell még 1 üveg különleges shampoo (20 fejmosásra) ára 25 dinár. Postaköltség külön. Székküldés utánvétel vagy a pénz előzetes beküldése ellenében az S. H. S. gyárból:

Laboratorium „AURORA“
Sremska Kamen ca bi. 7

K u t f u r á s t

valamint elszapaszodott kárpát tisztítását elvállalja vidéken is **Lonárt Lajos** kárpitos

Subotica, Siro smajnova ulica 20. (H. sz. ca)

Butort

izléses és jó minőségben, méltányos árban, részlete is

Nagy Varjas Rókus

asztalos mesternél VI. kör, Vukovičeva ul. 38 (Cirkusplac)

1371

Köhögésné és rekedtségnél nélkülözhetetlen.

Nagy doboz ára 14 dinár

Kapható mindenütt. Jugoszláviai vezérképviselet:

Fehér drogeria, Sombor

1135

Eladó

vagy bérbeadó

fűrésztelep malommal együtt

a Tisza mellett.

Érdeklődők leveleit 10780 szám alatt

a kiadóhivatal továbbítja

1070

Vegyileg tisztított higiénikus ágytollat és pelyhet

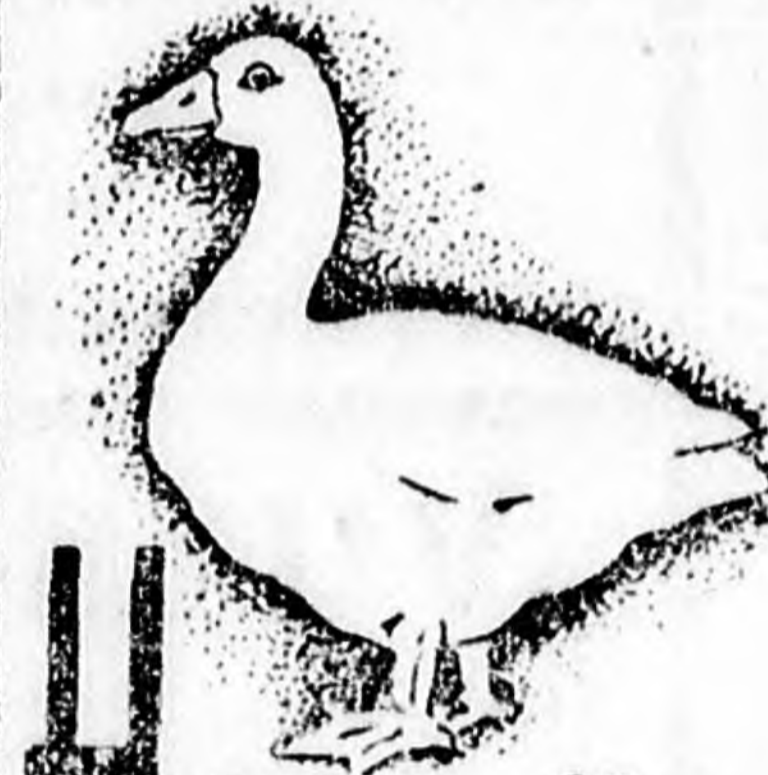
legjutányosabban szállít a Jugoszláviában

egy dűli modern

szereit

tollgyár

1135

HOLLÄNDER RT. SUBOTICA

Kérje I. számú árjegyzékünket!

BUTORSZÖVETEK

Selyem ripszek Moquette's
Brokátok Matracgrádlík
Damaszok Szőnyegek
Ve'ourok Futó

a összes kárpitos ke lékek nagyban és kicsinyben.

ZSAKOK, PONYVÁK, ZSINEGEK, KÖT LÁRUK

Mintákat vidékre is küldünk.

Weitzenfeld és Társa

Subotica Details: Városi bérpalota. Engros: Vilsonova ul. 7

Községi tisztviselő választás.

Vizsgázott és gyakorlatl rendelkező aljegyző, aki a községi adminisztráció minden ágában járta, volt adóügyi jegyző, kato ai ügyosztály vez tője, az államnyelven kívül magyarul és németül tökélet sen ir és beszél, 28 éves, nős, megfelelő állást keres

Buzgó Mihály

Feketič (Bácska)

108

Angol úri szabóság

Elegáns, jó öltöny és kabát, csakis elsőrendű anyagból és kiváló szak-munkaerő által készű. — Minthogy mindez a legteljesebb mértékben rendelkezésemre áll, abban a helyzeben vagyok, hogy minden igényre és ízlésnek megfelelő öltöny vagy kabát elkészítésére vállalkozhatom. — A szabóságomban készűő öltönyök és kabátok kivitele elsőrendű, áraim szolidak, állandó nagy raktárt tartok a legelsőbrendű angol szövetekből. Saját érdeke a nagyérdemű közönségnek, ha jó munkát akar szolid áron, hogy raktáramat megtekintse

Šandor Pressburger, Subotica

VESZEK
legmagasabb napi árban
lisztes-, korpás- és cukor-
ros és egyéb

**HASZNÁLT
ZSÁKOKAT
AURAM SCHIFF
NOVISAD**

zsák-, ponyva- és zsinég
nagykereskedő, zsák és
ponyvakölesző
Telefon 2403
Sürgőnycim: Jutešif

Vizmentes köpenyek kocsi-
sok, bányamunkások stb.
részére

10831

**Olcsó
tűzifa**

100 kg. vágott és
apított fa **30.—
dinár** házhoz
szállítva. Pontos mé-
résért garanzálunk.
Gyors és szolid ki-
szolgálás

„BOSNA“
fakereskedés Subotica,
a vasúti pályaudvar mögött.
Telefon 512 8242

K. Kudlik, Subotica

Angol acél tambura-
húrok „Tigris“ véd-
jeggyel valódi.
Eladás nagyban és ki-
csinyben 10672

Tessék
csak a
legjobb

szőlőoltvány és
gyümölcsfaoltvány

ültevényeket vásárolni
mérésért áron!
Kérjen díjmentes árjegyzéket

M. Djordjević
őzár - szőlőoltványtelepe
NOVISAD
Postafiók 133. (Bácska)
(Lerak: Kisačka ul. 10. b.)

ABLAKÜVEG
minden mérethez legolcsóbban
kapható

Drag. Obradović
üvegyári lerakot
Beograd, Knez Milana ulica 31.
Uroševa Pivnica

**Új szörme- és konfekcióüzlet
SOMBORBAN!**

Verseynékküli áron kap-
hatók a következő cikkek:

Női és gyermekabátok
eredeti modellek után készítve
500 din.-tól 2000 dinárig

Női bundák
minden minőségben, a legszebb kivitelben, nagy választékban
3000 din.-tól 8000 din.-ig

**Férfi- és fiuöltönyök 350 dinár-
tól 1100 dinárig, valamint**
**férfi- és fiu-télikabátok 400-tól
3000 dinárig**

Szörmejavításokat vállalunk! Rendeléseket gyorsan
és pontosan méret után eszközöljük!

1249 **Politzer és Matarić**

Molnár István **Subotica,**
Sudarevićeva ul. 26. sz.

11074

Borotva-, mű- és homorakószőrűldéje és acéláru-raktára

Biztos existencia!

Jól bevezetett, főhelyen álló
rövidáruüzlet aránylag kevés
tőkével, betegség miatt **át-
adó.** Komoly érdeklődés:

Sombor, póstafiók 29 címre

11178

MEINL-FÉLE

Kávé, Tea, Csokoládé, Étolaj
valamint a többi cikkek kaphatók Sombor és kör-
nyékén az egyedüli elárúitónál:

Racić Isa
cégnél
SOMBOR, SV. DJURDJA TRG 4

Angol Királyi Gőzhajzási Vonal
ROYAL MAIL LINE

DÉLAMERIKÁBA
Brazília — Uruguay — Argentina
és CUBA — CHILE — PERU.

Minden felvilágosítás ingyen:
Bečkerek — Oba a Princese Jelene 7.
Beograd — Karadjordjeva 91.
Sombor — Kralj Petra 55. Jovan Stefan.
Osijek — Županijska 34. Drag. Blažević 3973

Ha kevés a pénze és fázik
menjen a gyümölcs piacra **Lejko Béla**
rőfősüzletébe, mert ott már kaphat **74 dinárért**
140cm. széles tiszta gyapju **télikabát** kelmét
1308

**Ingyenes varrógéphemzési
tanfolyam!**

Tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy
az **Ipartestület helységében** (VI., Trumbi-
ćeva ul.)

**ingyenes varrógéphemzési
tanfolyamot nyitok,**
ahol mindenféle modern himnzés, u. m.:
madeira, risseliő, ajour, **Smirna, aranyhim-
zés, gyöngyhímzés, Gobelin, műselyem-
hímzések** stb. tanítva lesznek.

A tanfolyamot **egy w'eni szaktanárnő**
vezeti.

A tanítás kezdete **f. hó 14.-én** délelőltől
9—12-ig, délután 3—6-ig és 2—3 héttig tart

Jelentkezések

ADOLF STERN
varrógépüzletében

Subotica, VI., Jelačićeva ul. 2
Rudics villamos kitérőnél

11359

**LÁNG L. GÉPGYÁR R. T.
BUDAPEST**

**LEGSÜRITŐS és LEGSÜRITŐ NÉLKÜLI
DIESELMOTOROK**
KÉPVISELŐ
SOMOGYI LÁSZLÓ okl. gépészmérnök
SZUBOTICA, Kralja Aleksandra ul. 15

**KÉRJEN
MINDENÜTT REKORD**

gummi cipősarkot,
amely elsőrangú amerikai
és angol nyersanyagból, a
legjobb kidolgozásban ké-
szül és ennek folytán a
használatban a legjobb és
tartósság tekintetében
felülmulthatatlan, melyről
mindenki az első próba
után meggyőződhet 5844

REKLAMARAK!

A dohányzás méreg!!

Bárki könnyen leszokhat az egészségére ártalmas
dohányzástól a **Dr RASCHER-féle Putsch-
tablettákkal.** Egy csomag portóval
együtt **30 dinár,** egy kura 5 csomag 145
dinár, teljesen bérmentve. Szállítja „**AURORA**“
Sremska Kamenica br. J.
Kapható a legtöbb gyógyszerárban és drogériában

11030

ÓRÁS
66 speciális órajavitó
műhelyemet át-
helyeztem Strossmajerova
ulica 16. szám alá.
Thau Hermann
420 órák és ékszerész

**Legolcsóbb be-
vásárlási forrás
csakis
Mittler illatszertára!**

Üzletemet saját háza-
ba helyeztem át, **Scotus
Viator ulica 10, Fő-
postától 4-ik ház.**

Ennek folytán azon kel-
lemes helyzetben vagyok,
hogy detail-vevőimet is
angro-árban szolgálhatom
ki. Kérem az igen tisztelt
vevőközönséget, saját ér-
dekében győződjék meg,
hogy 25—30%-al olcsóbb-
ban vásárolhat nálam,
mint bármely más szak-
üzletben.

**Fodrászok és keres-
kedők gyári árban
lesznek kiszolgálva!**

11166

Téli pihenőre
helyezett virágolt csupán ha
szükséges és csak tiszta langyos
vízzel öntözze.

A KANIPOS
növénytápsós öntözést tavasz-
szal kezdjük újra. Gyógyszer-
tárak, drogériák virág- és nagy-
kereskedések árusítják.

**Csomagja 12*50 és
42.— dinár.**

Schumacher Zoltán
gyógyszerész és vegyészeti
labor. Crvenka, 5 H 5.
11049

Vartha
afumulator
Jelentkezők: Beograd ul. 61

Veszek antiquar
szépirodalmi könyveket
és hangjegyeket kifogás-
talan állapotban, esetleg
egész könyvtárakat is.

Boschan Jakob
Subotica, Jugovićeva ul. 4

Már . . . Din. 11*50
Szilvaiz (Stefano-
vićs-féle) „7—
csak nagyban

Sugar Manónál
Subotica — Telefon 47

Hangszeripartelep

Ajánlja
legedűit
harmónikáit 10534
tamuráit
legolcsóbb áron
Š. MACHNITZ, SUBOTICA
(Reichl pilóta mellett)

Vukovics Gerő uri divatáruháza

Pullowerek, fehérneműk, divatnyakkendők
és sálak a legfinomabb és legizlésebb
kivitelben. **P. & C. Habig**-kalapok és **L. B. O.**
női- és férfiharisnyák egyedüli lerakata

A Szerb Mezőgazdasági Szövetkezetek Egyesülete

megbízásából, mely egyesület

folyó év november 14. és 15.-ére Novisadon kongresszust hívott egybe,
e hó 15.-én délután 2 órakor udvarunkon

»SELEKTOR«

vetőmagtisztító és osztályozó-gépünkkel

bemutatót rendezünk, melyre a t. érdeklődőket
ezennel tisztelettel meghívjuk

Aus I drugovi k. d.

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH

NOVISAD, Temerinska ul. 1.

11425

Mélyen
leszállított
áron

Uj divatüzlet Somborban

Szerb templommal
szemben

Djura Konjović

Telefon 363

Megérkeztek nagy választékban őszi, téli,
női és férfi ruha és kabátszövetek, ugymint:

**Ruha-, kabátselymek, paplanselymek
és atlaszok, vásznak**

**fél és tiszta len,
barchetek
minden színben**

Mélyen
leszállított
áron

Mélyen
leszállított
áron

Női köpenyekben, ruhákban

valódi

**szőrmebundákban,
gyermek-kabátokban,
kötött árukban, stb. a legdusabb választékot
találja a legolcsóbb áron**

**Hegyi Fülöp női konfekció-
áruházában Suboticán**

Ezúton értesitem a t. közönséget, hogy Witsch és Klemm cég alatt vezetett kárpitós-műhelyből kiléptem és f. hó 10.-én a Futoški put 40. szám alatt saját nevemen

kárpitós-műhelyt nyitok,

ahol a legmodernebb és legizlésebb kivitelben készítek mindennemű kárpitós-munkát u. m. új és öreg feldolgozóban. Kérem az igen tisztelt vevőim és jóismerőseim további szives pártfogását.

Tisztelettel

Ugyanott tanuló felvétellek
Legmodernebb függönyöztetést is vállalok

KLEMM BÉLA,
Futoški put 40. Subotica

Legyengült állatok

gyanusak mételegykorra!

Allatorvosi bélsárvizsgálat. Felvilágosítást nyújt

„DISTOL“

Biztosan kigyógyítja a mételegykórt!

Kis kapszula juh részére ciril ДИСТОЛ felirattal.

Nagy kapszula marha részére latin DISTOL felirattal.

A DISTOL gyártása Marek prof. receptje szerint a zagrebi állatorvosi főiskola ellenőrzése mellett történik.

**Olcsó, kinempróbált utáztatóktól
és hamisítványoktól óvakodjunk!**

Felvilágosítást nyújt ingyen bélsárvizsgálattal

„KAŠTEL“

tvornica kemijsko-farmaceut kih proizvoda d. d.

KARLOVAC

11330

Akar a

**csuztól
és reumától**

véglegesen megszabadulni?

A reuma egy rejtélyes, rendkívül elterjedt betegség, amely sem szegényt, sem gazdagot nem kímél, áldozatai vannak az egyszerű konyhában és a lenyes palotákban egyaránt. Különösen sok alakban jelentkezik ez a betegség és sok olyan betegség, amelynek más neve is van, gyakran nem más, mint reuma. Végtag- és izomfájdalmak, dagadt ízületek, elgöngyölítettek és lábak, ezúrák, szaggatás a kéz és láb ízületekben, sőt gyakran a szem és a fül is a reuma k. vetkező nyel.

Amilyen sokoldalú maga a betegség, annyiféle a különböző lehetséges és lehetetlen gyógyszereknek, orvosságoknak, kezeseknek és keverékeknek száma, amelyek a reumabetegeknek ajánlanak. A legtöbb ilyen szer nem adja meg a gyógytátra, legfőképpen nagyon rövid időre enyhülést hoz. Amikor ajánljuk Önnek, egy teljesen új, hatékony és biztonságos orvosságot, amely már sok szenvedőn

segített.

Ami karánk látnak és gyorsan h. t. Uj híveket szerző, elhatároztuk, hogy mindenkinek, aki hozzánk fordul, a mi nagyra értékes és tennyezős leíratainkat

TELJESEN INGYEN MEGKÜLDJÜK.

Azoknak tehát fájda mai vannak és ezektől a fájla máktól alaposan és veszélytelenül meg akar szabadulni, az írjon még ma a következő címre:

**AUGUST MÄRKZE, BERLIN-W. LMERSDORF
BRUCHSALERSTRASSE 5. Abt 313.**

Fodrászok figyelmébe! Miatán egy szakképzett mesterral megállapodást kötöttem, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy elsőrendű prima **fodrász-széket**, barna és világos színben, darabonként csomagolva **420 din.-ért** részletfizetésre is — adhatok. B. pártfogásukat kérem

KAIC PÉTER, fodrászati cikkek nagykereskedése, Subotica